

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

В. А. Завгородній, Г. І. Кисельова, А. В. Шевцова

МІЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчальний посібник

За загальною редакцією Л. В. Біденко

Рекомендовано вченою радою Сумського державного університету

Суми
Сумський державний університет
2017

УДК 811.161.2'243(072)

З-13

Рецензенти:

Н. В. Громова – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови СумДПУ ім. А. С. Макаренка;

І. М. Кушнір – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовної підготовки ЦМО ХНУ ім. В. Н. Каразіна

*Рекомендовано до видання
вченою радою Сумського державного університету
як навчальний посібник
(протокол № 11 від 15 червня 2017 року)*

Завгородній В. А.

З-13 Мій університет : навчальний посібник / В. А. Завгородній, Г. І. Кисельова, А. В. Шевцова ; за заг. ред. Л. В. Біденко. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 121 с.
ISBN 978-966-657-693-7

Навчальний посібник адресовано іноземним студентам, які вивчають українську мову на початковому етапі. Метою посібника є розвиток та вдосконалення комунікативної компетенції слухача-мовця через формування комбінованих мовленнєвих навичок слухання – говоріння українською мовою.

Для іноземних студентів та викладачів української мови вищих навчальних закладів медичного профілю.

УДК 811.161.2'243(072)

© Завгородній В. А., Кисельова Г. І.,
Шевцова А. В., 2017

ISBN 978-966-657-693-7

© Сумський державний університет, 2017

З М І С Т

	с.
Передмова	4
Урок 1. Наш університет	5
Урок 2. Навчальний рік	27
Урок 3. Найважливіший предмет	48
Урок 4. Екскурсії університетом	74
Лексико-граматичні таблиці	101

Навчально-методичний посібник призначено для іноземців, які вивчають українську мову на початковому етапі. Метою посібника є розвиток та вдосконалення комунікативної компетенції слухача-мовця шляхом формування комбінованих мовленнєвих навичок слухання-говоріння. На першому етапі іноземці навчаються сприймати інформацію з усного мовлення. На другому етапі пропонуються завдання з використанням цієї інформації для побудови усного висловлювання спочатку репродуктивного, а потім репродуктивно-продуктивного характеру.

Основу посібника становлять мовленнєві теми ("СумДУ – наш університет", "Навчальний рік", "Українська мова та інші предмети", "Експерсії університетом"), які дозволяють забезпечити спілкування іноземних студентів у навчально-професійній сфері. Кожен з уроків складається зі словника, який перекладений чотирма мовами, мовленнєвого та лексико-граматичного практикумів. Перед уроком студенти отримують випереджальне завдання – перекласти та вивчити нові слова, використовуючи словник.

Мовленнєвий практикум передбачає аудиторну роботу під керівництвом викладача. Мета практикуму – створення в аудіальній пам'яті учнів еталонів сталих фраз з матричними ознаками, тобто таких, які відрізняються високою частотністю вживання та комунікативною значущістю. Ця мета досягається шляхом багаторазового повторення мовленнєвих еталонів у різноманітному контекстуальному оточенні. Матеріал уроку викладено за принципом послідовного ускладнення: слово – фраза – речення – повне запитання, в якому міститься нова мовленнєва інформація, – неповне запитання – аудіотекст. Оскільки введення матеріалу підпорядковане принципу усного випередження, візуальна текстова опора на цьому етапі використовується як допоміжний засіб навчання. Цим обумовлена послідовність виконання аудіальних завдань: спочатку студенти слухають викладача і повторюють, запам'ятовуючи нові мовленнєві зразки, і тільки потім читають.

Вправи лексико-граматичного практикуму можуть бути використані в аудиторний час або запропоновані для самостійної роботи студентам. Таблиці, що доповнюють посібник, містять інформацію про типову граматику мовленнєвих конструкцій, що вивчаються.

УРОК 1

МІЙ УНІВЕРСИТЕТ

1.1. Слова уроку

Завдання 1. Вивчіть слова уроку

1	багато	much, many, lot	beaucoup	çok	ko'p	الكثير	1
2	більш ніж	more than	plus grand que	den büyük	nisbatan katta	أكبر من	2
3	великий	large, big	grand	büyük	katta	الكبير	3
4	весь (увесь), вся (уся), все (усе), всі (усі)	all	tout; toute; tous; toutes	hepsi	hamma, hammasi, hammalari	كل شيء	4
5	вивчати	to learn	apprendre, étudier	öğrenmek	yodlash	يلرس شيء	5
6	викладач	teacher	professeur	öğretim görevlisi	o'qituvchi	المعلم	6
7	вирішувати-вирішити	to decide, to solve	décider, résoudre	çözmek, karar vermek	hal etmoq	يقرر	7
8	відділення	department, branch	section, séparation	bölüm	alohida	قسم	8
9	відомий	famous	connu, connue	ünlü	taniqli	مشهور	9
10	гуртожиток	hostel	l'auberge	yurt	bu shaharchasi	الجامعي السكن	10
11	декілька	several	plusieurs	birkaç	bir necha	بعض	11
12	державний	state	l'etat	devlet	davlat	حكومي	12
13	економіст	economist	économiste	ekonomist	iqtisodchi	علم الاقتصاد	13
14	іноземець	(male) foreigner	étranger	yabancı	chet ellik	أجنبي	14
15	іноземка	(female) foreigner	étrangère	yabancı (kız)	chet ellik	أجنبية	15
16	іноземний	foreign	étranger, étrangère	yabancı	chet eldan	أجنبي	16
17	інститут	institute	institut	endüstri	institut	جامعة	17
18	і так далі	etc., and so on	etc.	vesaire	shunday qilib	إلى آخره	18
19	кілька	few, several	quelques, plusieurs	birkaç tane	bir nechta	القليل من	19
20	кількість	quantity, amount	quantité	kalite	miktar	كمية	20
21	люди	people	gens, personnes, monde	insanlar	odamlar	نفس	21
22	майже	almost, nearly	presque	neredeysel	deyarli	تقريباً	22
23	менш ніж	smaller than, less than	plus petit que, moins que	den küçük	nisbatan kamroq	أقل من	23
24	мова	language	langue	dil	til	لغة	24
25	мовлення, мова	speech	discours	konuşma	gap	كلام	25
26	навчання	studies, studying	études	öğretim	o'qish	دراسة	26

							6
27	навчатися	to learn, to study	apprendre	öğrenmek	o'rganish	لمعرفة	27
28	найбільший	the biggest	le plus grand	en büyük	eng katta	كبرالا	28
29	найвідоміший	the most famous	le plus célèbre	en ünlü	eng mashhur	شهرة الأكثر	29
30	отримувати, отримати	to get, to receive, to obtain	obtenir, recevoir, toucher	almak, elde etmek	qabul qilmoq, olmoq	يحصل على شيء	30
31	перекладач	translator, interpreter	traducteur, interprète	çevirmen	tatjimon	مترجم	31
32	підготовчий	preparatory	préparatoire	hazırlık	tayyorlov	تضريي	32
33	починати	to begin, to start	commencer	başlamak	boshlamoq	يبدأ	33
34	предмет	subject, object	matière, objet	ders	darslik	مادة	34
35	приблизно	by, near, about	approximativement	yaklaşık olarak	taxminan	تقريباً	35
36	програміст	programmer	programmeur	programcı	programma yaratuvchi	مبرمج	36
37	професія	profession	profession	meslek, unvan	kasb	مهنة	37
38	різний	different	différent, différente	farklı	har xil	مختلف	38
39	свій, своя, своє, свої	one's own	mon, ton, son, notre, votre, leur	kendi(-nin)	o`zimgiki, o`zimgizniki	ملك	39
40	світ	world	monde, univers, paix	dünya	tinchlik (olam, dunyo)	العالم	40
41	стати	to become, to get	devenir, se faire	olmak	bo`lmoq (turmoq)	يصبح	41
42	також	also	de meme aussi	ve yine (ve de)	shunday qilib	أيضاً	42
43	тисяча	thousand	mille	bin	ming	ألف	43
44	тільки	only	seulement, ne ... que	sadece	faqat	فقط	44
45	факультет	faculty	faculté	fakülte	fakultet	كلية	45
46	частина	part	partie, part	bölüm, kısım	qism, bo`lim	جزء	46
47	юрист	lawyer	juriste	hukukçu	yurist	محلي	47

1.2. Мовленнєвий практикум

Завдання 2. Перекладіть рідною мовою фрази, за допомогою яких виражається згода чи незгода (сторінка 119). Використовуйте ці фрази у своїх відповідях.

Завдання 3. Слухайте, повторюйте, читайте назви. Запишіть та запам'ятайте .

СумДУ [сумдеу] – Сумський державний університет.

ПВ [певе] – підготовче відділення.

Завдання 4. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення.

СумДУ, факультети **СумДУ**, інститути **СумДУ**, студенти **СумДУ**, гуртожитки **СумДУ**, викладачі **СумДУ**. У **СумДУ**, навчаюсь у **СумДУ**, навчаються в **СумДУ**, навчаємося в **СумДУ**, працюємо в **СумДУ**.

ПВ, студенти **ПВ**, викладачі **ПВ**, аудиторії **ПВ**, гуртожитки **ПВ**. На **ПВ**, навчаюсь на **ПВ**, навчаємося на **ПВ**, навчаються на **ПВ**, працюють на **ПВ**. У **СумДУ** на **ПВ**. Я навчаюсь у **СумДУ** на **ПВ**. Ми навчаємося в **СумДУ** на **ПВ**. Студенти навчаються в **СумДУ** на **ПВ**.

Завдання 5. Дайте повні відповіді на запитання. Запитуйте та відповідайте за зразком.

Зразок. Ти навчаєшся в **СумДУ**? – Так, я навчаюсь в **СумДУ** на **ПВ**.

А. 1. Це **СумДУ**? 2. Це **ПВ**? 3. Ти навчаєшся в **СумДУ** на **ПВ**? 4. Ви навчаєтесь в **СумДУ** на **ПВ**? 5. Студенти навчаються в **СумДУ** на **ПВ**? 6. Ти студент **СумДУ**? 7. Ти студент **ПВ**? 8. Ти мешкаєш у гуртожитку **СумДУ**? 9. Ти навчаєшся в **СумДУ** на **ПВ** і мешкаєш у гуртожитку **СумДУ**?

Б. 1. Хто ти? 2. Хто вони? 3. Де ти навчаєшся? 4. Де ви навчаєтесь? 5. Де навчаються студенти? 6. Де ти мешкаєш? 7. Де ви мешкаєте? 8. Де мешкають студенти? 9. Де ти мешкаєш та навчаєшся? 10. Де ви мешкаєте та навчаєтесь? 11. Де мешкають і навчаються твої друзі?

Завдання 6. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення.

Іноземний, іноземна, іноземне, іноземні. Іноземний, іноземний студент. Іноземна, іноземна студентка. Іноземне, іноземне слово. Іноземні, іноземні студенти, іноземні студентки, іноземні слова.

Завдання 7. Дайте повні відповіді на запитання. Запитуйте та відповідайте за зразком.

Зразок. Ти студент ПВ? – Так, я студент ПВ.

А. 1. Ти іноземний студент? 2. Ти навчаєшся в СумДУ на ПВ? 3. Ти іноземний студент і навчаєшся в СумДУ на ПВ? 4. Вона іноземна студентка? 5. Вона навчається в СумДУ на ПВ? 6. Вона іноземна студентка і навчається в СумДУ на ПВ? 7. Ви іноземні студенти? 8. Ви навчаєтесь у СумДУ на ПВ? 9. Ви іноземні студенти і навчаєтесь у СумДУ на ПВ? 10. Ви іноземні студенти СумДУ? 11. Ти іноземний студент СумДУ? 12. Ти іноземна студентка СумДУ? 13. Ви вивчаєте іноземну мову? 14. Ви вивчаєте іноземну мову, тому що ви іноземні студенти? 15. Ви слухаєте іноземну мову? 16. Ти розумієш іноземну мову?

Б. 1. Хто ти і де ти навчаєшся? 2. Хто навчається в СумДУ на ПВ? 3. Яку мову ви вивчаєте на ПВ? 4. Чому ви вивчаєте на ПВ українську мову? 5. Яку мову ви слухаєте? 6. Яку мову ви розумієте? 7. Хто вивчає українську мову на ПВ? 8. Хто твій друг? 9. Хто твоя подруга? 10. Хто твої друзі? 11. Чому ви не дуже добре розумієте українську?

Завдання 8. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення.

Іноземець, іноземка, іноземці. Іноземець, студент-іноземець, іноземка, студентка-іноземка, іноземці, студенти-іноземці.

Завдання 9. Дайте повні відповіді на запитання. Запитуйте та відповідайте за зразком.

Зразок. Ви студент-іноземець? – Так, я студент-іноземець.

А. 1. Ти студент-іноземець? 2. Ти студент-іноземець і навчаєшся в СумДУ на ПВ? 3. Вона студентка-іноземка? 4. Вона студентка-іноземка і навчається в СумДУ на ПВ? 5. Ви студенти-іноземці? 6. Ви студенти-іноземці і навчаєтесь в СумДУ на ПВ? 7. Ви студенти-іноземці СумДУ? 8. Студенти-іноземці мешкають у гуртожитку СумДУ?

Б. 1. Хто ти? 2. Хто ти і де ти навчаєшся? 3. Хто ти і де ти зараз мешкаєш? 4. Хто навчається в СумДУ на ПВ? 5. Хто мешкає в гуртожитку СумДУ? 6. Хто вивчає українську в СумДУ на ПВ? 7. Чому ви ще не дуже добре розмовляєте українською? 8. Чому ви вивчаєте українську? 9. Хто приїхав в Україну з Гани? 10. Хто твої друзі?

Завдання 10. Порівняйте.

якій? яка? які?		хто?
іноземний студент	=	студент-іноземець
іноземна студентка	=	студентка-іноземка
іноземні студенти	=	студенти-іноземці

Завдання 11. Відповідайте на запитання за зразком. Запитуйте за зразком.

Зразок. Ти студент-іноземець? – Так, я іноземний студент.

1. Ти іноземний студент? 2. Ви іноземні студенти? 3. Вона іноземна студентка? 4. У СумДУ навчаються іноземні студенти? 5. Студенти-іноземці мешкають у гуртожитку СумДУ? 6. В Україні навчаються іноземні студенти? 7. Твої друзі студенти-іноземці? 8. Іноземні студенти навчаються на ПВ? 9. У групі навчаються студенти-іноземці? 10. Іноземні студенти вивчають українську мову на ПВ?

Завдання 12. Повторюйте речення за викладачем. Останні речення запишіть та вивчіть.

А. Я іноземний студент. Я іноземний студент і навчаюсь у СумДУ. Я іноземний студент і навчаюсь у СумДУ на ПВ. Я іноземний студент і навчаюсь у Сумському державному університеті. Я іноземний студент і навчаюсь на підготовчому відділенні. **Я іноземний студент і навчаюсь у Сумському державному університеті на підготовчому відділенні.**

Б. Я вивчаю українську мову. Я вивчаю українську мову на ПВ. Я вивчаю українську мову на ПВ, тому що я студент. **Я вивчаю українську мову на ПВ, тому що я студент-іноземець.**

Завдання 13. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення.

Навчання. Моє навчання, навчання в університеті, навчання в СумДУ, навчання на ПВ, добре навчання, погане навчання, важке навчання.

Свій, своя, своє, свої. Свій, свій університет, своя, своя мова, своє, своє слово, свої, свої друзі.

Завдання 14. Проаналізуйте, запам'ятайте граматичну інформацію.

Присвійний займенник **свій (своя, своє, свої)** вказує на належність чогось суб'єкту речення і замінює всі інші присвійні займенники (мій, твій, наш, ваш, його, її, їхній).

*Завдання 15. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте фазове дієслово **починати** та фрази з цим дієсловом.*

Починати + що? (в.4); що робити? Я починаю своє навчання. Він починає своє навчання. Вони починають своє навчання. Студенти починають своє навчання. Іноземці починають своє навчання. Я починаю навчатися. Ти починаєш працювати. Він починає говорити. Ми починаємо грати. Ви починаєте відповідати. Вони починають вивчати українську.

Завдання 16. Дайте повні відповіді на запитання. Запитуйте та відповідайте за зразком.

А. 1. Ти починаєш своє навчання на ПВ? 2. Ти іноземний студент і починаєш своє навчання на ПВ? 3. Вона починає своє навчання на ПВ? 4. Вона іноземна студентка і починає своє навчання на ПВ? 5. Ви починаєте своє навчання на ПВ? 6. Ви іноземні студенти і починаєте своє навчання на ПВ? 7. Ви починаєте вивчати українську мову на ПВ? 8. Ти іноземний студент СумДУ і починаєш вивчати українську мову на ПВ? 9. Ми починаємо вивчати українську мову на ПВ? 10. Усі іноземні студенти СумДУ починають своє навчання на ПВ?

Б. 1. Де починають своє навчання іноземні студенти? 2. Хто починає своє навчання на ПВ? 3. Де починають вивчати українську мову студенти-іноземці? 4. Яку мову починають вивчати на ПВ іноземні студенти? 5. Де ти починаєш своє навчання? 6. Де ви починаєте своє навчання?

Завдання 17. Повторюйте речення за викладачем. Останнє речення запишіть та запам'ятайте.

Студенти починають своє навчання. Іноземні студенти починають своє навчання. Усі іноземні студенти починають своє навчання. Усі іноземні студенти СумДУ починають своє навчання. Усі іноземні студенти СумДУ починають своє навчання на ПВ. **Усі іноземні студенти СумДУ починають своє навчання на підготовчому відділенні.**

Завдання 18. Проаналізуйте, запам'ятайте граматичну інформацію.

Проста форма найвищого ступеня порівняння утворюється, зазвичай, за допомогою додавання до прикметника суфікса –іш(ш) та префікса най-. Наприклад: *прекрасний-прекрасніший-найпрекрасніший; міцний-міцніший-найміцніший.*

Завдання 19. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення.

Найбільший, найбільша, найбільше, найбільші. Найбільший університет, найбільша аудиторія, найбільше відділення, найбільші університети, найбільші аудиторії, найбільші відділення. **Найвідоміший, найвідоміша, найвідоміше, найвідоміші.** Найвідоміший університет, найвідоміша книжка, найвідоміше відділення, найвідоміші університети, найвідоміші книжки, найвідоміші відділення. Важкий, найважчий, красивий, найкрасивіший, гарний, найгарніший, кращий, найкращий, розумний, найрозумніший, цікавий, найцікавіший, важливий, найважливіший, добрий, найдобріший, відомий, найвідоміший, великий, найбільший.

Завдання 20. Підтвердіть інформацію за зразком. Використовуйте формули згоди (сторінка 119).

Зразок. Найпрекрасніша – ма́ти щасліва. – Так, я зго́ден, найпрекрасніша – ма́ти щасліва.

1. Українська мо́ва – найва́жчий предме́т на ПВ. 2. Рідне мі́сто – найкрасі́віше мі́сто у сві́ті. 3. Но́ва краї́на – найціка́віша краї́на. 4. Тут найкращі́ студенти́. 5. Тут найрозу́мніші́ студенти́. 6. Біоло́гія – найціка́віший предме́т. 7. СумДУ́ – найбі́льший університе́т у мі́сті Су́ми. 8. На́ш гурто́житок – найбі́льший гурто́житок СумДУ́. 9. Українська мо́ва – найважли́віший предме́т на ПВ. 10. Найва́жчий украї́нський зву́к – це зву́к “и”. 11. Найва́жче завда́ння – гово́рити. 12. Найкращі́ друзі́ завжді́ по́ряд.

Завдання 21. Запитуйте та відповідайте за зразком.

Зразок. СумДУ́ – вели́кий університе́т? – Так, СумДУ́ – **найбі́льший** університе́т у мі́сті.

1. Но́ва краї́на – ціка́ва? 2. Інозе́мна мо́ва – важкі́й предме́т? 3. Тут га́рні студенти́? 4. Тут розу́мні студенти́? 5. У те́бе га́рні друзі́? 6. Це вели́кий гурто́житок? 7. Це важке́ завда́ння? 8. Українська мо́ва – важли́вий предме́т? 9. Матема́тика – ціка́вий предме́т? 10. Це га́рна гру́па? 11. Вона́ га́рна дівчи́на?

Завдання 22. Підтвердіть інформацію. Використовуйте формули згоди (сторінка 119). Відповідайте за зразком.

Зразок. Це найвідо́міша люди́на. – Безумо́вно. Я теж так вважа́ю. Це найвідо́міша люди́на.

1. СумДУ́ – найвідо́міший університе́т у мі́сті Су́ми. 2. Це – найвідо́міша краї́на. 3. “Ма́ма” – найвідо́міше сло́во. 4. Це найвідо́міші́ впра́ви. 5. Це найвідо́міша по́милка. 6. О́ксфорд – найвідо́міший університе́т у сві́ті. 7. Це найвідо́міше завда́ння. 8. Це найвідо́міші́ люди́. 9. Це найвідо́міша газе́та. 10. Медични́й інститу́т – найвідо́міший інститу́т у мі́сті Су́ми.

Завдання 23. Дайте повні відповіді на запитання. Запитуйте та відповідайте за зразком.

Зразок. Яка́ це газе́та? – Це найвідо́міша газе́та.

1. Які́й це університе́т? 2. Яка́ це краї́на? 3. Яке́ це сло́во? 4. Які́ це завда́ння? 5. Які́й це текст? 6. Які́й університе́т О́ксфорд? 7. Яке́ це мі́сто? 8. Яка́ це люди́на? 9. Які́ це люди́? 10. Яка́ це по́милка?

Завдання 24. Проаналізуйте таблиці відмінкових закінчень іменників та прикметників у множині родового відмінка (таблиці на сторінках 103–105).

Завдання 25. Прочитайте, запам'ятайте інформацію.

Прийменник з вживається з іменниками у родовому відмінку. Він може мати фонетичні варіанти **із, зі**, якщо наступне слово починається зі збігу приголосних. Порівняйте: **з** предметів – **зі** слів, **з** подруг – **зі** студентів, **з** університетів – **із** завдання.

Завдання 26. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення.

Один, один із університетів, один із факультетів, один із студентів, один із предметів. Одна, одна з країн, одна з подруг, одна зі сторінок. Одне, одне з міст, одне із завдань, одне із слів. Один із найбільших університетів, один із найвідоміших факультетів, один із найважливіших предметів, одна з найбільших країн, одна з найвідоміших газет, одна з найкращих подруг. Одне з найцікавіших міст, одне з найважливіших завдань, одне з найвідоміших слів.

Завдання 27. Підтвердіть інформацію. Використовуйте формули згоди (сторінка 119). Відповідайте за зразком.

Зразок. СумДУ – це великий та відомий університет. – Так, звісно. СумДУ – це великий та відомий університет.

1. СумДУ – один із найвідоміших університетів України. 2. Українська мова – один із найважливіших предметів. 3. Україна – одна з найбільших країн Європи. 4. Медичний інститут – один із найбільших інститутів міста. 5. Інженерний факультет – один із найстаріших факультетів СумДУ. 6. Біологія – один із найцікавіших предметів. 7. Місто Суми – одне з найкрасивіших міст України. 8. Українська мова – одна з найкращих мов світу. 9. Сумський університет – один із найвідоміших університетів України. 10. Сумський університет – один із найбільших університетів України. 11. Сумський університет – один із найбільших і найвідоміших університетів країни.

Завдання 28. Висловіть незгоду. Використовуйте формули насторінці 119. Відповідайте за зразком.

Зразок. СумДУ – це маленький університет. – Ні, я не згоден. СумДУ – це один із найбільших університетів країни.

1. Сумський університет – один із найменших університетів. 2. Сумський університет – один із найневідоміших університетів. 3. Українська мова – одна з найневідоміших мов світу. 4. Українська мова – один із найлегших предметів. 5. Інженерний факультет – один із найновіших факультетів СумДУ. 6. Медичний інститут – один із найменших інститутів у місті. 7. Медичний інститут – один із найневідоміших інститутів СумДУ. 8. СумДУ – невеликий університет. 9. СумДУ – один із найбільших університетів Києва. 10. Сумський університет – один із найвідоміших університетів Росії.

*Завдання 29. Відповідайте на запитання стверджувально. Використовуйте конструкцію **один (одна, одне)** з (таблиця 5.8 на сторінках 109–111). Виконуйте за зразком.*

Зразок. Це старá ву́лиця? – Так, це одна з найстарі́ших ву́лиць мі́ста.

1. Наш університет вели́кий? 2. Наш університет відомий? 3. Суми – красíве мі́сто? 4. Багда́д – старé мі́сто? 5. Украї́на – ціка́ва краї́на? 6. Інжене́рний факультет – відомий? 7. Це нова́ програ́ма? 8. Украї́нська мо́ва – важли́вий предме́т? 9. Фі́зика – важки́й предме́т? 10. Медични́й інститут СумДУ – відомий? 11. Це розу́мний студéнт? 12. Це відо́ма пробле́ма? 13. Біоло́гія – ціка́вий предме́т? 14. Твоé мі́сто молодé? 15. Тво́я краї́на вели́ка?

*Завдання 30. Відповідайте на запитання заперечно. Використовуйте конструкцію **один (одна, одне)** з таблиці 5.8 на сторінках 109–111. Виконуйте за зразком.*

Зразок. Це старá ву́лиця? Ні, я так не думаю. Це одна з найнові́ших ву́лиць мі́ста.

1. Наш університет малéнький? 2. Наш університет невідомий? 3. Суми – некрасíве мі́сто? 4. Багда́д – молодé мі́сто? 5. Украї́на – малоці́кава краї́на? 6. Наш факультет – старі́й? 7. Украї́нська мо́ва – неважли́вий предме́т? 8. Фі́зика – легки́й предме́т? 9. Медични́й інститут – невідомий? 10. Твоé мі́сто некрасíве? 11. Тво́я краї́на малéнька?

Завдання 31. Повторюйте речення за викладачем. Останнє речення запишіть та запам'ятайте.

СумДУ – оди́н із університетів краї́ни. СумДУ – оди́н із найбільших університетів краї́ни. СумДУ – оди́н із найвідомі́ших університетів краї́ни. СумДУ – оди́н із найбільших і найвідомі́ших університетів краї́ни. **Сумський державний університет – оди́н із найбільших і найвідомі́ших університетів краї́ни.**

Завдання 32. Слухайте, читайте текст. Відповідайте на запитання. Скажіть, хто ви, звідки ви приїхали, де ви навчаєтесь зараз, де ви хочете навчатися.

Менé зва́ти Лі́з. Я інозе́мна студéнтка з Еквадо́ру. За́раз я навчаю́сь в СумДУ́. Я починаю́ своé навча́ння на ПВ. Усі́ студéнти-інозе́мці починаю́ть своé навча́ння на ПВ, тому́ що тут вони́ вивчаю́ть украї́нську мо́ву. Я і мої́ дру́зі хочемо́ навча́тися в СумДУ́, тому́ що це оди́н із найбільших і найвідомі́ших університетів Украї́ни.

1. Як її́ зва́ти? 2. Хто вона́? 3. Зві́дки приї́хала Лі́з? 4. Де вона́ навча́ється за́раз? 5. Де Лі́з почина́є своé навча́ння? 6. Чому́ інозе́мні студéнти починаю́ть своé навча́ння на ПВ? 7. Чому́ Лі́з та її́ дру́зі хочуть навча́тися в СумДУ́?

Завдання 33. Проаналізуйте таблиці 5.13, 5.14 на сторінках 116, 117. Запам'ятайте конструкції з іменниками в орудному відмінку (в.5) .

Завдання 34. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте назви професій.

Економіст, юрiст, програмiст, перекладач, iнженер, лiкар, журналіст.
Економiсти, буде економiстом, будуть економiстами, хочу бути економiстом, хочуть бути економiстами, вiрiшив стати економiстом, вiрiшили стати економiстами. **Юрiсти,** буде юрiстом, будуть юрiстами, хочу бути юрiстом, хочуть стати юрiстами, вiрiшив стати юрiстом, вiрiшили стати юрiстами. **Програмiсти,** буде програмiстом, будуть програмiстами, хочу бути програмiстом, хочуть бути програмiстами, вiрiшив стати програмiстом, вiрiшили стати програмiстами. **Перекладачi,** буде перекладачем, будуть перекладачами, хочу бути перекладачем, хочуть стати перекладачами, вiрiшив стати перекладачем, вiрiшили стати перекладачами. **Инженери,** буде iнженером, будуть iнженерами, хочу бути iнженером, хочуть бути iнженерами, вiрiшив стати iнженером, вiрiшили стати iнженерами. **Лiкарi,** буде лiкарем, будуть лiкарями, хочу бути лiкарем, хочуть бути лiкарями, вiрiшив стати лiкарем, вiрiшили стати лiкарями. **Журналісти,** буде журналістом, будуть журналістами, хочу бути журналістом, хочуть бути журналістами, вiрiшив стати журналістом, вiрiшили стати журналістами.

Завдання 35. Відповідайте на запитання.

1. Ким ти хочеш бути? 2. Ким ти хочеш стати? 3. Ким ти вiрiшив бути? 4. Ким ти вiрiшив стати? 5. Ким ти будеш? 6. Ким хоче бути твiй друг? 7. Ким хоче стати твiй друг? 8. Ким вiрiшив бути твiй друг? 9. Ким вiрiшив стати твiй друг? 10. Ким буде твiй друг? 11. Ким хочуть бути студенти? 12. Ким хочуть стати студенти? 13. Ким вiрiшили бути студенти? 14. Ким вiрiшили стати студенти? 15. Ким будуть студенти?

Завдання 36. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте назви факультетів, iнститутів.

Медiчний, медiчний iнститут, iнженерний, iнженерний факультет, економiчний, економiчний факультет, юридiчний, юридiчний факультет. Навчатися у медiчному iнститутi, буду навчатися на iнженерному факультетi, будуть навчатися на економiчному факультетi, хочуть навчатися на юридiчному факультетi. Студенти медiчного iнституту, студенти iнженерного факультету, студенти економiчного факультету, студенти юридiчного факультету.

Завдання 37. Відповідайте на запитання. Запитуйте за зразком.

1. Ким ти хочеш бути? 2. Ким буде твій друг? 3. Ким працює твій батько? 4. Ким хоче бути твій брат? 5. Ким хоче бути твоя подруга? 6. Ким працює Ганна Іванівна? 7. Ахмед навчається на факультеті журналістики. Ким він хоче бути? 8. Інна навчається на інженерному факультеті. Ким вона буде? 9. Віктор навчається у медичному інституті. Ким він буде працювати? 10. Антон любить англійську і французьку мови. Він добре перекладає. Зараз він навчається на гуманітарному факультеті. Ким він хоче бути? 11. Де ти будеш навчатися? (факультет). 12. Де будуть навчатися іноземні студенти? (факультет). 13. Де хочуть навчатися студенти? (інститут).

Завдання 38. Повторюйте речення за викладачем. Останні речення запишіть та запам'ятайте.

1. Я буду навчатися в інституті. Я буду навчатися у медичному інституті. Я буду навчатися у медичному інституті, тому що я хочу стати лікарем. **Я буду навчатися у медичному інституті СумДУ, тому що я хочу бути лікарем.**

2. Я буду навчатися на факультеті. Я буду навчатися на інженерному факультеті. Я буду навчатися на інженерному факультеті, тому що я хочу стати інженером. **Я буду навчатися на інженерному факультеті СумДУ, тому що я хочу стати інженером.**

39. Відповідайте на запитання.

Зразок 1. Студенти навчаються на математичному факультеті. Ким вони будуть? Вони будуть математиками.

1. Студенти навчаються на інженерному факультеті. Ким вони будуть? 2. Студенти навчаються у медичному інституті. Ким вони вирішили стати? 3. Студенти навчаються на юридичному факультеті? Ким вони хочуть бути? 4. Студенти навчаються на математичному факультеті. Ким вони стануть? 5. Студенти навчаються на економічному факультеті. Ким вони вирішили бути? 6. Ким стануть студенти СумДУ? 7. Ким вирішили бути студенти СумДУ? 8. Ким хочуть бути студенти СумДУ? 9. Студенти навчалися у медичному інституті. Ким вони зараз працюють? 10. Ким ви вирішили бути? 11. Ким будуть студенти-іноземці? 12. Ким хочуть бути твої друзі?

Зразок 2. Студент хоче стати біологом. На якому факультеті він навчається? Він навчається на біологічному факультеті.

1. Студент вирішив стати інженером. На якому факультеті він навчається? 2. Брат хоче бути лікарем. Де він буде навчатися? 3. Іноземні студенти будуть економістами. На якому факультеті вони навчаються? 4. Студенти-іноземці вирішили стати юристами. На якому факультеті вони будуть?

навч́атися? 5. Мій друг працює перекладачем. На якому факультеті він навч́ався?

Завдання 40. Запитуйте за зразком. Відповідайте на запитання. Використовуйте таблицю 5.13 на сторінці 116.

Зразок. Студенти навч́аються на математичному факультеті. Ким вони будуть?

Завдання 41. Повторюйте речення за викладачем. Останнє речення запишіть та запам'ятайте.

Студенти СумДУ будуть інженерами, лікарями. Студенти СумДУ будуть інженерами, лікарями, економістами. Студенти СумДУ будуть інженерами та лікарями, економістами та юристами. Студенти СумДУ будуть інженерами та лікарями, економістами та юристами, перекладачами та програмістами. **Іноземні студенти СумДУ будуть інженерами та лікарями, економістами та юристами, перекладачами та програмістами.**

Завдання 42. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення.

Рі́зні. Рі́зні, різні слова, різні студенти, різні факультети, різні університети, різні країни, різні міста, приїхали з різних університетів, приїхали з різних міст, приїхали з різних країн, приїхали з різних міст світу, приїхали з різних країн світу. **А́зія, Аме́рика, А́фрика, Євро́па.** Приїхали з Азії, приїхали з Америки, приїхали з Африки, приїхали з Європи, приїхали з різних країн світу.

Завдання 43. Підтвердіть інформацію. Використовуйте формули згоди (сторінка 119).

1. Іноземні студенти приїхали з різних країн світу. 2. Студенти групи приїхали з різних країн світу. 3. На ПВ навч́аються студенти з різних країн світу. 4. У медичному інституті навч́аються студенти з різних країн світу. 5. У гуртожитку мешкають студенти з різних країн світу. 6. У Сумах мешкають іноземці з різних країн світу.

Завдання 44. Відповідайте на запитання. Запитуйте за зразком.

1. Студенти приїхали з різних країн світу? 2. Іноземні студенти СумДУ приїхали тільки з Іраку? 3. Іноземні студенти СумДУ приїхали тільки з Туреччини? 4. У гуртожитку мешкають студенти з різних країн світу? 5. У гуртожитку мешкають тільки українці? 6. Хто навч́ається на ПВ? 7. Які іноземці навч́аються в СумДУ? 8. Які іноземці навч́аються у медичному інституті? 9. Ви приїхали з різних країн світу? 10. Усі іноземні студенти приїхали тільки з Африки? 11. Усі іноземні студенти приїхали тільки з Америки? 12. Усі іноземні студенти приїхали тільки з Європи? 13. Які іноземці мешкають у Сумах?

Завдання 45. Повторюйте речення за викладачем. Останнє речення запишіть та запам'ятайте.

У СумДУ навчаються студенти з різних країн. У СумДУ навчаються студенти з різних країн світу. У СумДУ навчаються іноземні студенти з різних країн світу. **У СумДУ на ПВ навчаються іноземні студенти з різних країн світу.**

Завдання 46. Слухайте, читайте текст. Відповідайте на запитання. Скажіть, звідки приїхали ви і ваші друзі, де ви навчаєтесь зараз, де ви хочете навчатися, ким ви хочете бути.

Мене звать Віктор. А це моя група. Усі ми іноземні студенти з різних країн світу. Я приїхав із Африки, із Судану. А мої друзі приїхали з інших країн. Зараз ми навчаємося на ПВ. Усі іноземні студенти починають своє навчання на ПВ, тому що тут вони вивчають українську мову. Усі ми хочемо стати лікарями і будемо навчатися у медичному інституті. Ми хочемо навчатися в СумДУ, тому що це один із найбільших та найвідоміших університетів України.

1. Як його звать? 2. Звідки приїхали іноземні студенти? 3. Звідки приїхав Віктор? 4. Його друзі теж приїхали із Судану? 5. Де зараз навчаються студенти? 6. Чому іноземні студенти починають своє навчання на ПВ? 7. Де хочуть навчатися студенти? 8. Ким вони будуть? 9. Чому студенти вирішили навчатися в СумДУ?

Завдання 47. Проаналізуйте, запам'ятайте мовну інформацію.

Слова більш ніж, не більш ніж, менш ніж, не менш ніж, приблизно, майже вказують на приблизну кількість. Зверніть увагу, що числівники після цих слів вживаються у називному відмінку (в. 1).

Завдання 48. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення зі значенням кількості.

Більш ніж, не більш ніж, менш ніж, не менш ніж, приблизно, майже+в. 1. Більш ніж місяць, не більш ніж рік, більш ніж тиждень, не більш ніж година, більш ніж тисяча. Менш ніж місяць, не менш ніж рік, не менш ніж тиждень, не менш ніж година, менш ніж тисяча. Приблизно місяць, приблизно рік, приблизно тиждень, приблизно година, приблизно тисяча. Майже місяць, майже рік, майже тиждень, майже година, майже дві тисячі, майже тисяча.

Завдання 49. Повторіть закінчення іменників у формі родового відмінка множини (в. 2). Використовуйте таблиці на сторінках 103–105.

Завдання 50. Прочитайте таблицю. Запам'ятайте відмінкові форми іменників після слів зі значенням кількості.

Таблиця 1.2.1

СКІЛЬКИ	ВІДМІНОК	ВІН	ВОНА	ВОНО
1(одін, одна, одне)	+ в.1 однині	одін студент	одна тисяча	одне слово
2 (два), 3, 4	+ в.1 множині	два студенти	----	----
2(дві, два), 3, 4	+ в. 2 однині	----	дві тисячі	два слова
5–20, 100..., скільки, багато, мало, кілька, декілька....	+ в.2 множині	п'ять студентів	багато тисяч	скільки слів

Завдання 51. Слухайте, повторюйте фрази. Звертайте увагу на відмінкові форми іменників після слів зі значенням кількості.

Одін **університет**, два, три, чотири університети, п'ять університетів, багато університетів, кілька університетів, скільки університетів. Скільки університетів у Сумах? Одін **факультет**, два, три, чотири факультети, п'ять факультетів, багато факультетів, кілька факультетів, скільки факультетів. В університеті багато факультетів. Одін **студент**, два, три, чотири студенти, п'ять студентів, багато студентів, кілька студентів, скільки студентів. У групі дев'ять студентів. Одін **викладач**, два, три, чотири викладачі, п'ять викладачів, багато викладачів, декілька викладачів, скільки викладачів. У групі працює п'ять викладачів. Одна **країна**, дві, три, чотири країни, п'ять країн, багато країн, кілька країн, скільки країн. Скільки країн у Європі? Одна **тисяча**, дві, три, чотири тисячі, п'ять тисяч, багато тисяч, декілька тисяч, скільки тисяч. У СумДУ навчається кілька тисяч студентів. Одна **професія**, дві, три, чотири професії, п'ять професій, багато професій, кілька професій, скільки професій. У нього кілька професій.

Завдання 52. Слухайте, запишіть числа цифрами. Прочитайте числа.

2 000, 22 000, 202 000, 220 000, 12, 20, 220, 70, 17, 700, 710, 717, 770, 616, 60, 600, 16, 660.

Завдання 53. Проаналізуйте, запам'ятайте граматичну інформацію.

Якщо суб'єкт речення містить слово зі значенням кількості, то дієслово в такому реченні частіше використовується в однині, а в минулому часі – у формі середнього роду:

У групі навчається 12 студентів. На ПВ навчалося 70 студентів.

Завдання 54. Підтвердіть інформацію. Використовуйте формули згоди (сторінка 119).

1. У СумДУ навчається більш ніж двадцять тисяч (20 000) студентів. 2. У Сумському державному університеті декілька факультетів. 3. У СумДУ працює не менш ніж дві тисячі (2 000) викладачів. 4. В університеті можна здобути майже 60 (шістдесят) професій. 5. На ПВ навчається приблизно сімдесят (70) студентів-іноземців. 6. В університеті навчається більш ніж дві тисячі (2 000) іноземних студентів. 7. Іноземні студенти СумДУ приїхали з різних країн світу. Це приблизно шістдесят (60) країн.

Завдання 55. Відповідайте на запитання.

1. Скільки студентів навчається в групі? 2. Скільки студентів навчається на ПВ? 3. Скільки студентів навчається в СумДУ? 4. Скільки студентів-іноземців у Сумському державному університеті? 5. Скільки факультетів у СумДУ? 6. Скільки столів в аудиторії? 7. Скільки днів у місяці? 8. Скільки літер має український алфавіт? 9. Скільки сьогодні уроків? 10. Скільки завтра пар? 11. Скільки звуків у слові «молоко»? 12. Скільки викладачів працює в СумДУ? 13. Скільки мов ти знаєш?

Завдання 56. Слухайте, пишть фрази. Прочитайте та запам'ятайте їх.

У СумДУ навчається приблизно двадцять дві тисячі студентів. У СумДУ навчається більш ніж 2 000 студентів-іноземців. У Сумському державному університеті декілька факультетів.

Завдання 57. Слухайте текст. Визначте ключові слова.

Наш університет

Сумський державний університет – один із найбільших і найвідоміших університетів України. В університеті багато факультетів та кілька інститутів. Тут навчається приблизно двадцять дві тисячі (22 000) студентів. Вони будуть інженерами, лікарями, економістами, програмістами, юристами, перекладачами, журналістами.

В університеті навчаються також іноземні студенти. У СумДУ навчається приблизно дві тисячі (2 000) студентів-іноземців. Вони приїхали з різних країн світу. Це студенти з Європи, Америки, Азії, Африки. Студенти-іноземці починають своє навчання на ПВ.

Завдання 58. Виберіть правильну інформацію.

1	СумДУ – це факультет.	
2	СумДУ – це університет у Києві.	
3	СумДУ – один із найбільших університетів України.	
4	Тут навчається 2 тисячі студентів.	
5	Тут немає студентів-іноземців.	
6	У СумДУ три факультети.	
7	У СумДУ навчається приблизно 20 тисяч студентів.	
8	У СумДУ немає медичного інституту.	
9	Іноземні студенти приїхали з різних країн світу.	
10	У СумДУ навчається більш ніж 100 студентів-іноземців.	
11	У СумДУ багато факультетів.	
12	На ПВ навчаються іноземці тільки з Азії та Африки.	
13	Більш ніж 900 іноземців навчається у СумДУ.	
14	Іноземні студенти починають своє навчання на ПВ.	

Завдання 59. Прочитайте, запам'ятайте текст „Наш університет” (завдання 57).

1. 3. Лексико-граматичний практикум

Завдання 60. Випишіть із тексту 57 назви професій.

Завдання 61. Підберіть антоніми до прикметників.

Маленьке місто, невідомий університет, рідна мова, однакові слова.

Завдання 62. Випишіть із тексту 57 власні назви. Проаналізуйте їх правопис.

Завдання 63. Випишіть із тексту 57 фрази, які містять числову інформацію. Відновіть речення за записом.

Завдання 64. Запишіть слова повністю. Скажіть, де ви зараз навчаєтесь.
СумДУ, ПВ.

Завдання 65. Прочитайте слова. Знайдіть у тексті 57 споріднені слова. Запишіть. Виконайте за зразком.

Зразок: декан-деканат

Суми, студентський, відомість, навчання, український, журналістика, лікарня, приїзд, початок, програма, економіка.

Завдання 66. Випишіть із тексту 57 усі іменники, розподіліть їх за зразком. Проаналізуйте особливості утворення форм.

Зразок:

він	вона́	воно́	вони́
університéт			університéти
	кімна́та		кімна́ти
		завда́ння	завда́ння

Завдання 67. Випишіть із тексту 57 усі прикметники, розподіліть їх за зразком. Проаналізуйте особливості утворення форм.

Зразок:

які́й?	яка́?	яке́?	які́?
важкі́й	важка́	важке́	важкі́

Завдання 68. Утворіть форми родового відмінка (в. 2) однини та множини за зразком. Використовуйте таблицю 5.5 на сторінці 106. Запам'ятайте закінчення.

Зразок:

в. 1		в. 2 однина́		в. 2 множина́	
які́й? яке́?	пе́рший, пе́рше	яко́го?	пе́ршого	які́х?	пе́рших
яка́?	пе́рша	яко́ї?	пе́ршої		

Сумський, відомий, великий, маленький, іноземний, підготовчий, різний, державний, медичний, інженерний, економічний, добрий.

Завдання 69. Утворіть форми родового відмінка (в. 2) множини за зразком. Використовуйте таблицю 5.8 на сторінках 109-111. Запам'ятайте закінчення.

Зразок: найрозумніший студент – один із найрозумніших студентів

Найцікавіший предмет, найважче завдання, найменше місце, найнеобхідніший урок, найкрасивіше місце, найстаріший факультет, наймолодший викладач, найзручніша аудиторія, найсерйозніша проблема, найкраща країна, найбільша річка.

Завдання 70. Узгодьте іменники з прикметниками.

Зразок: один із (найрозумніший) студентів – один із найрозумніших студентів

Один із (найбільший) університетів, 60 (найцікавіший) професій, приїхали з (різний) країн світу, більш ніж 2 000 (іноземний) студентів, один із (найвідоміший) університетів, у (Сумський державний) університеті, на (економічний) факультеті, у (медичний) інституті, на (інженерний) факультеті, на (підготовчий) відділенні.

Завдання 71. Повторіть закінчення іменників у родовому відмінку (в.2) (таблиці 5.2, 5.3, 5.4 на сторінках 103-105). Побудуйте словосполучення за зразком.

Зразок: 4, скільки (місто) – чотири міста, багато (місто) – багато міст.

1. Скільки, 3 (університет). 2. Кілька, 5 (факультет). 3. Скільки, 102, 108 (країна). 4. Сто, 101, 22 000 (студент). 5. Мало, 1 000 (лікар). 6. Багато, 2 003 (іноземець). 7. Кілька, 41, 42, 46 (інженер). 8. Скільки, 2 (економіст). 9. Багато, 9 (юрист). 10. Три, 103, 120 (інститут). 10. Скільки, декілька, 2 (предмет).

Завдання 72. Вставте пропущені букви. Використовуйте таблиці відмінкових закінчень на сторінках 102-105.

1. У СумДУ навчається приблизно 22 тисяч... студент... . 2. У СумДУ майже дв... тисяч... студент...-іноземц... . 3. В українській мові 38 звук... . 4. У Сумах де кілька університет... . 5. Сьогодні 4 пар... . 6. У СумДУ працює майже дв... тис... сяч... викладач... . 7. Скільки інженер... працює на заводі? 8. В українському алфавіті 33 букв... . 9. Скільки факультет... у СумДУ? 10. Скільки інститут... у СумДУ? 11. Скільки студент... у СумДУ?

Завдання 73. Повторіть закінчення іменників в орудному відмінку (в.5) (таблиця 5.14 на сторінці 117). Побудуйте словосполучення за зразком.

Зразок: хочу бути, вирішили стати (студент) – хочу бути студентом, вирішили стати студентами.

Хочуть стати, буде (лікар), вирішив стати, вирішили стати (інженер), хоче бути, вирішили бути (економіст), будуть, стане (викладач), буду, станемо (юрист), вирішив стати, хочуть бути (журналіст), будемо, стане (перекладач), будете, стану (програміст).

Завдання 74. Напишіть відповіді на запитання за зразком.

Зразок. Ким будуть працювати студенти медичного інституту? (лікарі) – Студенти медичного інституту будуть працювати лікарями.

1. Ким хочуть стати ваші друзі? (лікарі). 2. Ким працюють його брати? (економісти). 3. Ким скоро будуть студенти педагогічного університету? (викладачі). 4. Ким хочуть бути ці студенти? (юристи). 5. Ким працюють батьки? (вчителі). 6. Ким будуть працювати ці студентки? (філологи). 7. Ким стануть ці студенти? (перекладачі). 8. Ким хочуть стати всі діти? (космонавти). 9. Ким вирішили стати його друзі? (журналісти). 10. Ким ви вирішили бути? (інженери). 11. Ким вирішили стати ці молоді люди? (програмісти).

Завдання 75. Вставте пропущені слова в потрібному відмінку і потрібному числі. Використовуйте таблиці відмінкових закінчень на сторінках 102–105.

Зразок. Аліна – лікар, і її молодша сестра теж вирішила стати **лікарем**.

1. Батько Алі – інженер, тому Алі теж хоче бути 2. Віктор Анатолійович – викладач, і його син Деніс теж хоче бути 3. Сергій Петрович – хімік, і його сині теж вирішили бути 4. Тетяна Василівна – математик, і її студенти теж хочуть бути 5. Жак Ів Кусто був мандрівником, і всі його друзі теж були 6. Доктор Андрущенко – прекрасний хірург, і його іноземні студенти теж хочуть стати 7. Василь Васильович – журналіст, і його учні теж будуть 8. Ольга Миколаївна – філолог, і її син теж буде 9. Дідусь Хусейна – професор, і маленький Хусейн теж хоче бути 10. Мій друг – лідар, але я не буду, як він

Завдання 76. Вставте пропущені слова в потрібній формі. Використовуйте таблицю 5.13 на сторінці 116.

Зразок. Анна буде лікарем. Зараз вона навчається у медичному інституті СумДУ.

1. Антон хоче бути юристом. Він буде навчатися на ... факультеті.
2. На ... факультеті навчаються майбутні інженери.
3. Майбутні лікарі навчаються у ... інституті шість років.
4. Якщо ти мрієш стати журналістом, ти повинен навчатися на
5. На ... факультеті найважливіший предмет – ..., а на ... факультеті – фізика.
6. Федір навчався на ... факультеті, і тепер він працює економістом.
7. Сергій завжди хотів стати лікарем. Він вирішив навчатися в ... інституті.
8. Мої друзі серйозно займаються програмуванням, тому що вони вирішили стати
9. Усі знають, що на ... факультеті не навчаються студенти, які хочуть бути ..., а навчаються студенти, які вирішили стати

Завдання 77. Поставте іменник після дієслова у потрібній формі. Виконайте за зразком.

Зразок: починає (своє програма) – починає **свою програму (в.4)**.

Починають (своє навчання), приїхали із (Судан), навчаються в (університет), хочуть бути (юристи), вирішили стати (лікарі, економісти), навчається в (інститут), навчався на (інженерний факультет), починають (своє робота), навчаємося на (підготовче відділення), приїхали з (різні країни світу), хочуть навчатися в (Сумській державний університет).

Завдання 78. Прочитайте текст. Дайте відповіді на запитання. Перекажіть текст. Вишийте з тексту дієслова з іменниками в орудному відмінку (в. 5).

Мене звали Андрій. Коли я був маленьким, я довго не міг вирішити, ким бути. Я і мої друзі розуміли, що ми не завжди будемо хлопчиками і

дівчатками. Ми будемо мамами і татами. А мами і тата працюють. Спочатку я хотів бути лікарем. Я хотів бути лікарем, тому що мої батьки працювали лікарями. Потім я хотів стати інженером, тому що мої бабуся і дідусь працювали інженерами. А ще потім хотів бути викладачем, тому що інші бабуся і дідусь працювали викладачами в університеті.

Ким я тільки не хотів бути! Я хотів стати кондитером і працювати на шоколадній фабриці, тому що дуже любив цукерки та тістечка. Коли я дивівся на зірки, дуже хотів бути космонавтом. Коли я бачив гарну машину, я хотів бути водієм. А коли я бачив новий красивий будинок, то хотів стати будівельником. Коли я дивівся фільми, я думав, що ніколи не буду кілером або бандитом, а буду героєм і суперменом. Звісно, все це було несерйозно. Це були тільки дитячі мрії. Зараз я навчаюсь в університеті на економічному факультеті. Я вирішив стати гарним економістом і відкрити свій бізнес.

1. Як його звати? 2. Яку проблему не міг вирішити Андрій, коли був маленьким? 3. Що розуміли Андрій та його маленькі друзі? 4. Чому Андрій хотів бути лікарем? 5. Чому він вирішив стати інженером? 6. Чому він хотів стати викладачем? 7. Ким працювали його батьки? 8. Ким працювали його бабуся і дідусі? 9. Чому Андрій вирішив стати кондитером? 10. Про що він думав, коли дивівся на зірки? 11. Чому він вирішив бути водієм? 12. Коли він хотів бути будівельником? 13. Про що думав хлопчик, коли дивівся фільми? 14. Як ви думаєте, це були серйозні плани? 15. Де зараз навчається Андрій? 16. Ким ти хотів стати, коли був маленьким?

Завдання 79. Прочитайте текст кілька разів. Перекажіть його. Напишіть по пам'яті. Складіть 10 запитань до тексту.

Перші студенти

Перші іноземні студенти СумДУ приїхали з Палестини. Це було більш ніж двадцять років тому. Студенти-іноземці хотіли навчатися у СумДУ на ПВ. Вони зовсім не розмовляли українською, а викладачі не знали арабську мову. Було важко, але студенти багато працювали, а викладачі завжди допомагали їм. Студенти хотіли бути лікарями. На ПВ вони вивчали українську та російську мову, біологію, хімію і фізику, тому що хотіли навчатися в Сумському державному університеті на медичному факультеті. Зараз усі вони працюють лікарями на батьківщині.

Завдання 80. Відновіть слова по буквах.

Ун, ф-т, ст-т, н-ня, в-мий, інж, лік, тис, е-ст, ін-ець, ін-на, ю-ст, СумДУ, ПВ, поють.

Завдання 81. Запишіть речення повністю.

1. Сум... – це один із ... найбільш... і найвідоміш... університет... Україн... . 2. Тут нав...ся 22 тисяч... студент... . 3. У СумДУ декілька факультет... .

4. Студент...-іноземець... приїхали з різних країн світу... . 5. Ми хочемо бути лікарями... . 6. Студенти СумДУ будуть інженерами..., лікарями..., економістами..., програмістами..., юристами..., перекладачами..., журналістами... . 7. Студент...-іноземець... починає своє навчання на Північному полюсі.

Завдання 82. Відновіть текст.

СумДУ – 1 найкращий і найкращий університет України. В університеті декілька факультетів. Тут навчається більше ніж 22 000 студентів. Вони будуть інженерами, лікарями, економістами, програмістами, юристами, перекладачами, журналістами. Студенти починають своє навчання на Північному полюсі.

Завдання 83. Напишіть відповіді на запитання. Складіть текст. Прочитайте його вголос кілька разів. Вивчіть його.

1. У якому університеті ви навчаєтесь? 2. Який це університет? 3. Скільки факультетів у Сумському державному університеті? 4. Скільки студентів тут навчається? 5. Ким будуть студенти СумДУ? 6. У СумДУ навчаються студенти-іноземці? 7. Скільки приблизно іноземних студентів навчається у СумДУ? 8. Звідки вони приїхали? 9. Де починають своє навчання іноземні студенти СумДУ?

Завдання 84. Запишіть свою розповідь на диктофон. Проаналізуйте помилки.

Завдання 85. Складіть аналогічний текст про інший університет. Запишіть його, вивчіть. Підготуйте та проведіть презентацію.

УРОК 2

НАВЧАЛЬНИЙ РІК

2.1. Словник уроку

Завдання 1. Вивчіть слова уроку.

1	бувати	to visit	etre, se trouver, visiter	olmak	bo`lmoq	اين	1
2	вересень	september	septembre	eylül	sentabr	أيلول	2
3	взимку (узимку)	in winter	en hiver	kışta (kışın)	qishda	في الشتاء	3
4	влітку (улітку)	in summer	en été	yazda (yazın)	yozda	في الصيف	4
5	година	hour, time	heure, temps	bir saat	soat, vaqt	ساعة	5
6	день народження	birthday	anniversaire	doğum günü	tavallud kun, tug`ulgan kun	عيد ميلاد	6
7	дізнаватися, дзнатися	to find out, to get , to know	reconnaitre, apprendre	bilmek	bilmoq	يعرف, عرف	7
8	доба	twenty-four hours	vingt-quatre heures	bir gün	kunlar (24 soatli)	اليوم بأكمله	8
9	другий	second	second	ikinci	ikkinchi	الثاني	9
10	завжди	always	toujours	her zaman	har doim, hamisha	دائماً	10
11	завичай	usually, as a rule	d`habitude	genellikle	odatda	عادي	11
12	закінчувати, закінчуватися	to end, to finish	finir, terminer, se terminer	bitirmek, bitmek	tugatish	يانهي	12
13	зима	winter	hiver	kış	qish	شتاء	13
14	зимовий	winter, wintry	d`hiver, hivernal	kışlık	qishki	شتوي	14
15	змінювати, змінюватися	to change, to vary	changer, modifier	değiştirmek, değişmek	o`zgartirmoq	اختلف, يختلف	15
16	канікули	holidays, vacation	vacances	tatil	ta`til	عطلة	16
17	ко́жний (ко́жен)	every, each	chaque	her	har kim	كل واحد	17
18	ліпень	july	juillet	temmuz	iyul	هوزت	18
19	літній	summer, summery	d`été, estival	yazlık	yozgi	صيفي	19
20	літо	summer	été	yaz	yoz	صيف	20
21	лютий	february	février	şubat	fevral	شباط	21
22	майбүтній	future	futur, future	gelecek	kelajak	مستقبل	22
23	мину́лий	past	passé, demier	geçen zaman	geçen	الماضي	23
24	місяць	month	mois	ay	oy	شهر	24
25	навчальний	educational	d`études, académique	öğrenim	o`quv (o`quv yili)	دراسي	25
26	навча́тися	to study	apprendre	öğrenmek	o`rganish	يدرس	26
27	назива́тися	to be called	a`appeler, se nommer	adlandırmak	nomlanadi	دعى يسم	27
28	найча́стіше	most often, mostly	le plus souvent	hepsinden daha , çok(sıklıkla)	tez-tez (ko`proq)	الأكثر تكراراً	28
29	настүпний	next	suivant	sonraki	navbatdagi	التالي	29
30	одна́ковий	same,	égal, pareil,	aynı	bir xil (o`xshash)	متشابه	30

		identical	identique				
31	оцінка	mark, score, grade	note	puan	baho	علامة	31
32	після +в.2	after	après	sonra	keyin	بعد	32
33	план	plan, scheme	plan	plan	reja	خطة	33
34	поділяти, поділятися	to divide, be divided	diviser, se diviser, partager	bölmek, bölünmek	bölmek, bölünmek	يقسم	34
35	подобатися	to like	plaire	hoşlanmak	kabi	يعجب	35
36	половіна, пів	half	moitié	yarım	yarımta (0.5)	نصف	36
37	починати, починатися	to start, to begin	commencer, débiter	başlamak, başlanmak	boshlanmoq qachon	يبدأ	37
38	продовжувати	to continue, to go on	continuer, poursuivre, se poursuivre	devam etmek devam edilmek	davom etmoq	يكمل	38
39	перший	first	premier, première	birinci	birinchi	الأول	39
40	рік	year	année, an	yıl	yıl	سنة	40
41	розклад	time-table, schedule	horaire	program	jadval	جدول الحصص	41
42	самостійно	independently	indépendamment, soi-meme	tek başına	mustaqil	لوحده تقوم بشيء	42
43	свій	one's own	son, sa, ses	kendisinin	o`zinniki	له	43
44	свято	holiday	fete	bayram	bayram (ayyom)	عيد	44
45	серпень	august	août	ağustost	avgust	أب	45
46	січень	january	janvier	ocak	yanvar	كانون ال ثاني	46
47	тиждень	week	semaine	hafta	hafta	أسبوع	47
48	тривати	to last, to continue, to go on	continuer, poursuivre, se poursuivre	devam etmek devam edilmek	davom etmoq	يقسم	48
49	точно	exactly, precisely	exactement, précisément	kesin	aniq	بال تأكيد	49
50	увесь, уся, усе, усі	all	tout ; toute ; tous ; toutes	hepsi	hamma, hammasi, hammalari	كامل	50
51	улюблений	favourite	aimé, préféré	hoşlandıkları	sevimli (sevgilim)	حبيبي, الذي أحبه الأكثر	51
52	час	time	temps	zaman	vaqt	وقت	52
53	частина	part	partie, part	kısım, part, bölüm	bo`lim, qism, parcha	جزء	53
54	чудовий	wonderful, remarkable	remarquable, excellent	mükemmel	ajoyib	رائع	54

2 .2. Мовленнєвий практикум

Завдання 2. Повторіть фрази, за допомогою яких висловлюється згода чи незгода (сторінка 119). Використовуйте ці фрази у своїх відповідях.

Завдання 3. Вивчіть фрази, за допомогою яких висловлюється думка (сторінка 120). Використовуйте ці фрази у своїх відповідях.

Завдання 4. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення.

Навчальний, навчальна, навчальне, навчальні. Навчальний, навчальний рік, навчальна, навчальна робота, навчальне, навчальне завдання, навчальні, навчальні завдання, навчальні дні, навчальні тижні. **Час.** Навчальний час, вільний час, мій час, багато часу, немає часу, скільки часу. Навчальний рік – це час, коли студенти навчаються.

Завдання 5. Підтвердіть інформацію. Використовуйте формули згоди (сторінка 119).

1. Навчальний рік – це час, коли студенти навчаються. 2. Навчальний час – це час, коли студенти навчаються. 3. Навчальний день – це час, коли студенти навчаються. 4. Навчальна година – це сорок хвилин. 5. Навчальний тиждень – це час, коли студенти навчаються. 6. Навчальний розклад – це план навчання студента. 7. Навчальний розклад – це план роботи викладача. 8. Навчальний час – це навчальний рік, навчальний день, навчальна година.

Завдання 6. Повторіть за викладачем речення. Запишіть його по пам'яті та запам'ятайте.

Навчальний рік – це час, коли студенти навчаються.

Завдання 7. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення.

Семістр. Семістр, семістри, новий семістр, важкий семістр, один семістр, два семістри, після семістру, багато семістрів, скільки семістрів. **Перший, перша, перше, перші.** Перший, перший рік, перший семістр, перший місяць. Перша, перша пара, перша буква. Перше, перше завдання, перше місце. Перші, перші місяці, перші тижні, перші завдання. Після першого, після першого семістру. **Другий, друга, друге, другі.** Другий, другий рік, другий семістр, другий місяць. Друга, друга пара, друга буква. Друге, друге завдання, друге місце. Другі, другі слова, другі фрази. Після другого, після другого семістру. **Половина.** Перша половина, друга половина, половина року, половина навчального року, перша половина навчального року, друга половина навчального року, половина семістру, половина першого семістру, половина

другого семестру, половина години, половина уроку, половина групи. **Пів-** Півуроку, півсеместру, півгодини, півуроку, півгрупи, півмісяця, півдня.

Завдання 8. Підтвердіть інформацію. Використовуйте формули згоди. Висловіть свою думку.

Зразок. Перший місяць весні – це березень. – Так, я згоден. Я теж вважаю, що перший місяць весні – це березень.

1. Перший день тижня – це понеділок. 2. Другий день тижня – це вівторок. 3. Перший місяць року – це січень. 4. Другий місяць року – це лютий. 5. Перший семестр – це перша половина навчального року. 6. Другий семестр – це друга половина навчального року. 7. Навчальний рік – це два семестри – перший і другий. 8. Після першого семестру студенти відпочивають два тижні. 9. Після другого семестру студенти відпочивають два місяці.

Завдання 9. Висловіть свою думку заперечно.

Зразок. Перший місяць весні – це квітень. – Ні, я не згоден. Я вважаю, що перший місяць весні – це березень.

1. Перший день тижня – це п'ятниця. 2. Другий день тижня – це середа. 3. Перший місяць року – це лютий. 4. Другий місяць року – це січень. 5. Перший місяць навчального року – це січень. 6. Другий місяць навчального року – це травень. 7. Перший семестр – це друга половина навчального року. 8. Другий семестр – це перша половина навчального року. 9. Після першого семестру студенти відпочивають три місяці. 10. Після другого семестру студенти не відпочивають.

Завдання 10. Повторіть за викладачем речення. Запишіть та запам'ятайте.

Семестр – це половина навчального року. Перший семестр – це перша половина навчального року. Другий семестр – це друга половина навчального року.

Завдання 11. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення.

Бувати. Буває, бувають. Навчальний рік буває, перший семестр буває, завдання буває, студенти бувають, звуки бувають, букви бувають. **Канікули.** Великі канікули, маленькі канікули, після канікул, час канікул, немає канікул. **Зимовий, зимова, зимове, зимові.** Зимовий, зимовий місяць, зимова, зимова погода, зимове, зимове взуття, зимові, зимові канікули. **Зима, взімку/узімку.** Бувають узімку. Зимові канікули бувають узімку. **Літній, літня, літнє, літні.** Літній, літній день, літня, літня погода, літнє, літнє сонце, літні, літні канікули. **Літо. Влітку/улітку.** Бувають улітку. Літні канікули бувають улітку.

Завдання 12. Підтвердіть інформацію. Використовуйте формули згоди. Висловіть свою думку.

Зразок. Навчальний тиждень – це час, коли студенти навчаються. – Так, звісно. Я теж вважаю, що навчальний тиждень – це час, коли студенти навчаються.

1. Навчальний рік – це час, коли студенти навчаються. 2. Канікули – це час, коли студенти відпочивають. 3. Семестр – це половина навчального року. 4. Після першого семестру бувають зимові канікули. 5. Зимові канікули – це маленькі канікули. 6. Після другого семестру бувають літні канікули. 7. Літні канікули – це великі канікули. 8. Після першого семестру у студентів бувають маленькі зимові канікули. 9. Після другого семестру у студентів бувають великі літні канікули. 10. Зимові канікули – це час, коли студенти відпочивають два тижні. 11. Літні канікули – це час, коли студенти відпочивають два місяці. 12. Зимові канікули – це канікули взимку. 13. Літні канікули – це канікули влітку. 14. Літо – це маленьке життя.

Завдання 13. Заперечте. Використовуйте формули незгоди. Висловіть свою думку.

Зразок. Рік – це 10 місяців. – Ні, я не згоден. Я вважаю, тут помилка. Рік – це 12 місяців.

1. Навчальний рік – це час, коли студенти відпочивають. 2. Канікули – це час, коли студенти навчаються. 3. Після першого семестру у студентів бувають великі канікули. 4. Семестр – це один місяць. 5. Літні канікули бувають взимку. 6. Студентам не подобаються канікули. 7. Зимові канікули – це великі канікули. 8. Навчальна година – це 60 хвилин. 9. Усі іноземні студенти починають своє навчання у медичному інституті. 10. Навчальний рік – це половина семестру. 11. Літо – це час, коли студенти навчаються. 12. Зимові канікули бувають після другого семестру. 13. Літні канікули бувають після першого семестру.

Завдання 14. Відповідайте на запитання. Запитуйте за зразком.

1. Що таке навчальний рік? 2. Що таке навчальна година? 3. Що таке навчальний час? 4. Що таке навчальна перерва? 5. Що таке семестр? 6. Що таке канікули? 7. Як називається половина навчального року? 8. Скільки семестрів у навчальному році? 9. Як називаються семестри? 10. Як називаються канікули? 11. Коли бувають зимові канікули? 12. Коли бувають літні канікули? 13. Які канікули бувають улітку? 14. Які канікули бувають взимку? 15. Які канікули бувають після першого семестру? 16. Які канікули бувають після другого семестру?

Завдання 15. Повторіть за викладачем речення. Останні речення запишіть та запам'ятайте.

1. Після семестру – канікули. Після першого семестру – канікули. Після першого семестру у студентів канікули. Після першого семестру у студентів бувають канікули. Після першого семестру у студентів бувають маленькі канікули. **Після першого семестру у студентів бувають маленькі зимові канікули.**

2. Після семестру – канікули. Після другого семестру – канікули. Після другого семестру у студентів канікули. Після другого семестру у студентів бувають канікули. Після другого семестру у студентів бувають великі канікули. **Після другого семестру у студентів бувають великі літні канікули.**

Завдання 16. Слухайте текст, відповідайте на запитання. Перекажіть текст.

Усім студентам подобаються канікули, тому що канікули – це час, коли вони відпочивають. В університеті канікули бувають двічі на рік. Після першого семестру бувають зимові канікули. Вони називаються зимові, тому що бувають у зимку. Зимові канікули маленькі. У зимку студенти відпочивають приблизно два тижні. Після другого семестру бувають літні канікули. Вони називаються літні, тому що бувають у літку. Літні канікули великі. У літку студенти відпочивають приблизно два місяці.

1. Що таке канікули? 2. Чому всім студентам подобаються канікули? 3. Скільки разів на рік бувають канікули в університеті? 4. Які канікули бувають після першого семестру? 5. Чому канікули після першого семестру називаються зимові? 6. Які це канікули? 7. Скільки часу студенти відпочивають у зимку? 8. Які канікули бувають після другого семестру? 9. Чому канікули після другого семестру називаються літні? 10. Які це канікули? 11. Скільки часу студенти відпочивають у літку?

Завдання 17. Слухайте, повторюйте, запам'ятайте слова, словосполучення.

Поділятися. Поділяється, що поділяється на що, поділяється на два, поділяється на два семестри. Навчальний рік поділяється на два семестри. **Поділяти.** Поділяти, що поділяє що на що, поділяють рік на місяці, поділяємо день на години, поділяєш годину на хвилини.

Завдання 18. Підтвердіть інформацію. Використовуйте формули згоди.

1. Рік поділяється на дванадцять місяців. 2. Навчальний рік поділяється на десять місяців. 3. Місяць поділяється на тижні. 4. Тиждень поділяється на сім днів. 5. Навчальний тиждень поділяється на шість днів. 6. Навчальний рік поділяється на семестри. 7. Навчальний рік поділяється на два семестри.

8. Семéстр поділяється на п'ять місяців. 9. Навчальний день поділяється на чотири пари. 10. Пара поділяється на два уроки. 11. Фраза поділяється на слова. 12. Слово поділяється на букви. 13. Студенти поділяються на групи.

Завдання 19. Заперечте.

1. Навчальний рік не поділяється на семестри. 2. Рік не поділяється на місяці. 3. Фраза не поділяється на слова. 4. Слово не поділяється на букви. 5. Година не поділяється на хвилини. 6. Навчальний рік поділяється на три семестри. 7. Тиждень поділяється на чотири дні. 8. Слово не поділяється на складі. 9. Текст не поділяється на речення.

Завдання 20. Відповідайте на запитання. Запитуйте за зразком.

1. На що поділяється рік? 2. На що поділяється місяць? 3. На що поділяється тиждень? 4. На що поділяється день? 5. На що поділяється година? 6. На що поділяється хвилина? 7. На що поділяється навчальний рік? 8. На що поділяється навчальний тиждень? 9. На що поділяється навчальний день?

Завдання 21. Повторіть за викладачем речення. Запишіть його та запам'ятайте.

Навчальний рік поділяється на два семестри – перший і другий.

Завдання 22. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте слова, словосполучення.

Починати – починатися. Починають, починають своє навчання. Починається, урок починається, пара починається, навчання починається, навчальний рік починається, перший семестр починається, другий семестр починається. Починаються, заняття починаються, канікули починаються, пари починаються. **Тривати.** Що триває. Триває, навчання триває, урок триває, навчальний рік триває, семестр триває. Тривають, канікули тривають, заняття тривають, пари тривають. **Продовжувати.** Хто продовжує що, студент продовжує своє навчання, іноземці продовжують своє навчання, викладач продовжує заняття. **Закінчувати – закінчуватися.** Закінчують, закінчують своє навчання. Закінчується, навчальний рік закінчується, навчання закінчується, семестр закінчується. Закінчуються, заняття закінчуються, канікули закінчуються, пари закінчуються, гроші закінчуються.

*Завдання 23. Змініть фазові дієслова **починати, починатися, закінчувати, закінчуватися, тривати, продовжувати** у теперішньому та минулому часі. Зверніть увагу на неповну парадигму фазових дієслів з постфіксом –ся. Використовуйте таблицю 5.10 на сторінці 113.*

Завдання 24. Проаналізуйте таблицю. Запам'ятайте використання фазових дієслів у синтаксичних конструкціях.

Таблиця 2.2.1

Фазові дієслова в синтаксичних конструкціях

хто? S активний в.1	починає, продовжує, закінчує	що? Q пасивний в. 4 або інфінітив
----------------------------------	------------------------------	--

Студенти починають навчання. Студенти продовжують навчання.
Студенти закінчують працювати.

що? S пасивний в.1	починається, закінчується	де, коли?
	триває	де, коли, скільки часу

Навчання починається на ПВ. Навчальний рік закінчується у липні. Семестр триває 5 місяців.

Завдання 25. Підтвердіть інформацію.

1. Навчання іноземного студента починається на ПВ. 2. Навчальний день починається вранці. 3. Іноземні студенти починають своє навчання на підготовчому відділенні. 4. Навчання іноземного студента на ПВ закінчується влітку. 5. Навчання іноземного студента закінчується на шостому курсі. 6. П'ять років закінчується. 7. Заняття закінчуються ввечері. 8. Навчальний рік в університеті закінчується влітку. 9. Заняття тривають весь день. 10. Іноземний студент продовжує своє навчання в медичному інституті. 11. Зимові канікули тривають два тижні. 12. Літні канікули тривають два місяці. 13. Навчальний день триває чотири пари. 14. Навчальний семестр триває п'ять місяців. 15. Велика перерва триває сорок хвилин. 16. Маленька перерва триває п'ятнадцять хвилин. 17. Самостійні заняття студентів тривають щодня три години.

Завдання 26. Заперечте інформацію.

1. Навчання іноземного студента починається на інженерному факультеті. 2. Навчальний день починається ввечері. 3. Іноземні студенти починають своє навчання на першому курсі. 4. Навчання іноземного студента на ПВ закінчується взимку. 5. Навчання іноземного студента закінчується на другому курсі. 6. Навчальні заняття закінчуються вранці. 7. Навчальний рік в університеті закінчується взимку. 8. Навчальні заняття тривають чотири години. 9. Зимові канікули тривають два місяці. 10. Літні канікули тривають два тижні. 11. Навчальний день триває дві пари. 12. Навчальний семестр триває

шість місяців. 13. Велика перерва триває п'ятдесят п'ять хвилин. 14. Маленька перерва триває сірок хвилин. 15. Самостійні заняття студентів тривають п'ятнадцять хвилин.

Завдання 27. Відповідайте на запитання. Запитуйте за зразком.

1. Хто починає своє навчання на ПВ? 2. Де починається навчання іноземного студента? 3. Коли починається навчальний день? 4. Коли студенти починають навчання? 5. Хто продовжує своє навчання на першому курсі? 6. Де продовжує своє навчання іноземний громадянин? 7. Скільки часу триває навчальний рік? 8. Хто продовжує працювати? 9. Хто закінчує своє навчання на ПВ? 10. Де закінчується навчання іноземного студента? 11. Коли закінчується навчальний день? 12. Коли студенти закінчують навчатися? 13. Скільки часу триває навчання іноземного студента на ПВ? 14. Коли закінчується навчання студента-іноземця на ПВ? 15. Скільки часу тривають зимові канікули? 16. Скільки часу тривають літні канікули? 17. Скільки часу триває пара? 18. Скільки часу триває велика перерва? 19. Скільки часу триває маленька перерва?

Завдання 28. Повторюйте слова за викладачем. Вивчіть, як українською називаються місяці, пори року.

Січень, лютий, березень, квітень, травень, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад, грудень.

Коли? У січні, у лютому, у березні, у квітні, у травні, у червні, у липні, у серпні, у вересні, у жовтні, у листопаді, у грудні.

Коли? Першого січня, другого лютого, третього березня, четвертого квітня, п'ятого травня, шостого червня, сьомого липня, восьмого серпня, дев'ятого вересня, десятого жовтня, одинадцятого листопада, дванадцятого грудня.

Зима. Весна. Літо. Осінь. Рік. Що? Зима. Коли? Взимку/узимку. Що? Весна. Коли? Весною. Що? Літо. Коли? Влітку/улітку. Що? Осінь. Коли? Восені. Що? Цей рік. Коли? У цьому році. Що? Минувлий рік. Коли? У минулому році. Що? Наступний рік. Коли? У наступному році. Що?

Завдання 29. Запитуйте за зразком. Використовуйте таблицю 5.15 на сторінці 118.

Зразок. Як називається місяць номер один? – Місяць номер 1 називається січень.

Завдання 30. Запитуйте за зразком. Використовуйте таблицю 5.15 на сторінці 118.

Зразок. Коли твій день народження? – Мій день народження взімку. Мій день народження в січні. Мій день народження двадцять першого січня.

Завдання 31. Підтвердіть інформацію.

Зразок. Навчальний рік – це час, коли студенти навчаються. – Так, навчальний рік – це час, коли студенти навчаються.

1. Зима – це грудень, січень і лютий. 2. Весна – це березень, квітень і травень. 3. Літо – це червень, липень і серпень. 4. Осінь – це вересень, жовтень і листопад. 5. Навчальний рік в Україні починається у вересні. 6. Навчальний рік в Україні починається першого вересня. 7. Рік починається першого січня. 8. Перший семестр починається у вересні. 9. Другий семестр починається в лютому. 10. Зимові канікули починаються в січні. 11. Літні канікули починаються в липні. 12. Зима починається в грудні. 13. Весна починається в березні. 14. Літо починається в червні. 15. Осінь починається у вересні. 16. Навчальний рік закінчується в червні. 17. Навчальний рік закінчується влітку. 18. Перший семестр закінчується в січні. 19. Другий семестр закінчується в червні. 20. Зимові канікули закінчуються в лютому. 21. Літні канікули закінчуються в серпні.

Завдання 32. Заперечте.

Зразок. Навчальний рік – це час, коли студенти відпочивають. – Ні, це не так. Я впевнений, тут помилка. Навчальний рік – це час, коли студенти навчаються.

1. Навчальний рік починається в грудні. 2. Навчальний рік починається десятого вересня. 3. Рік починається першого березня. 4. Перший семестр починається в червні. 5. Другий семестр починається у вересні. 6. Зимові канікули починаються в жовтні. 7. Літні канікули починаються в травні. 8. Зима починається в листопаді. 9. Весна починається в квітні. 10. Літо починається в червні. 11. Осінь починається в серпні. 12. Іноземні студенти починають своє навчання в медичному інституті. 13. Навчальний рік закінчується у вересні. 14. Навчальний рік закінчується взімку. 15. Перший семестр закінчується влітку. 16. Другий семестр закінчується в березні. 17. Зимові канікули закінчуються в березні. 18. Літні канікули закінчуються в червні.

Завдання 33. Згадайте відмінкові форми іменників після слів зі значенням кількості.

Таблиця 2.2.2

СКІЛЬКИ	ВІДМІНОК	ВІН	ВОНА	ВОНО
1(одін, одна, одне)	+ в.1 однині	одін місяць	одна година	одне слово
2 (два), 3, 4	+ в.1 множині	два місяці	----	----
2(дві, два), 3, 4	+ в. 2 однині	----	дві години	два слова
5–20, 100..., скільки, багато, мало, кілька, декілька....	+ в.2 множині	п'ять місяців	багато годин	скільки слів

Завдання 34. Слухайте, повторюйте фрази. Зверніть увагу на відмінкові форми іменників після слів зі значенням кількості.

Місяць, одін місяць, два, три, чотири місяці, п'ять місяців, багато місяців, декілька місяців, скільки місяців. **Рік**, одін рік, два, три, чотири роки, п'ять років, багато років, декілька років, скільки років. **Семестр**, одін семестр, два, три, чотири семестри, п'ять семестрів, багато семестрів, декілька семестрів, скільки семестрів. **Тижень**, одін тиждень, два, три, чотири тижні, п'ять тижнів, багато тижнів, декілька тижнів, скільки тижнів. **День**, одін день, два, три, чотири дні, п'ять днів, багато днів, декілька днів, скільки днів. **Година**, одна година, дві, три, чотири години, п'ять годин, багато годин, декілька годин, скільки годин. **Хвили́на**, одна хвили́на, дві, три, чотири хвили́ни, п'ять хви́лін, багато хви́лін, декілька хви́лін, скільки хви́лін. **Раз**, одін раз, два, три, чотири рази́, п'ять разів, багато разів, скільки разів.

Завдання 35. Відповідайте на запитання. Запитуйте за зразком.

А. 1. Скільки семестрів у навчальному році? 2. Скільки семестрів іноземний студент навчається на ПВ? 3. Скільки років іноземний студент навчається на ПВ? 4. Скільки років триває навчання іноземного студента в університеті? 5. Скільки тобі років? 6. Скільки років ти навчався в школі? 7. Скільки років ти вивчав фізику? 8. Скільки місяців триває навчальний рік? 9. Скільки місяців тривають літні канікули? 10. Скільки місяців триває кожний семестр? 11. Скільки місяців ти мешкаєш в Україні? 12. Скільки місяців у році? 13. Скільки місяців триває зима? 14. Скільки тижнів тривають зимові канікули? 15. Скільки тижнів у місяці? 16. Скільки днів у місяці? 17. Скільки днів у тижні? 18. Скільки навчальних днів у навчальному тижні? 19. Скільки годин триває пара? 20. Скільки годин триває навчальний день? 21. Скільки годин ти навчаєшся самотійно? 22. Скільки хви́лін у годині? 23. Скільки хви́лін триває маленька перерва? 24. Скільки хви́лін триває велика перерва?

Б. 1. Скільки часу триває навчальний рік? 2. Скільки часу триває кожний семестр? 3. Скільки часу тривають зимові канікули? 4. Скільки часу тривають літні канікули? 5. Скільки часу іноземний студент навчається на ПВ? 6. Скільки часу іноземний студент навчається в університеті? 7. Скільки часу триває навчальний день? 8. Скільки часу триває кожна пара? 9. Скільки часу триває навчальний тиждень? 10. Скільки часу триває маленька перерва? 11. Скільки часу триває велика перерва?

Завдання 36. Відповідайте на запитання. Правильно називайте час. Запитуйте за зразком.

1. Коли починається і коли закінчується навчальний день? 2. Коли починається і коли закінчується перша пара? 3. Коли починається і коли закінчується друга пара? 4. Коли починається і коли закінчується третя пара? 5. Коли починається і коли закінчується четверта пара? 6. Коли починається і коли закінчується перша перерва? 7. Коли починається і коли закінчується велика перерва? 8. Коли починається і коли закінчується третя перерва? 9. Коли починається і коли закінчується навчальний рік? 10. Коли починається і коли закінчується перший семестр? 11. Коли починається і коли закінчується другий семестр? 12. Коли починаються і коли закінчуються зимові канікули? 13. Коли починаються і коли закінчуються літні канікули? 14. Коли починається і коли закінчується весна? 15. Коли починається і коли закінчується зима? 16. Коли починається і коли закінчується осінь? 17. Коли починається і коли закінчується літо?

Завдання 37. Повторюйте за викладачем речення. Запам'ятайте та запишіть останнє речення. Вивчіть фрази.

Навчальний рік починається у вересні. Навчальний рік триває десять місяців. Навчальний рік закінчується в червні. Навчальний рік починається у вересні і триває десять місяців. Навчальний рік починається у вересні, триває десять місяців і закінчується в червні. **Навчальний рік в Україні починається у вересні, триває десять місяців і закінчується в червні.**

Завдання 38. Слухайте текст. Визначте, напишіть ключові слова.

Навчальний рік

Усі іноземні студенти починають своє навчання на ПВ. Навчальний рік – це час, коли студенти навчаються. Навчальний рік в Україні починається першого вересня. Він закінчується в червні. Навчальний рік триває десять місяців і поділяється на два семестри. Семестр – це половина навчального року. Кожний семестр триває п'ять місяців. Перший семестр починається у вересні й закінчується в січні. Після першого семестру у студентів маленькі канікули. Це зимові канікули, тому що вони бувають узимку. Другий семестр

починається в лютому і закінчується в червні. Після другого семестру канікули тривають два місяці. Це літні канікули, тому що вони бувають улітку.

Завдання 39. Прочитайте. Дайте відповідь «так» чи «ні».

1	Навчальний рік – це 365 днів.	
2	Семестр – це половина навчального року.	
3	Навчальний рік не поділяється на семестри.	
4	Канікули бувають тільки після навчального року.	
5	Усі канікули тривають 2 місяці.	
6	Навчальний рік закінчується в квітні.	
7	Другий семестр починається в лютому.	
8	Канікули у студентів бувають тільки влітку.	
9	Кожний семестр триває шість місяців.	
10	Зимові канікули тривають два тижні.	
11	Навчання іноземного студента починається на ПВ.	
12	Рік триває двадцять місяців.	
13	Навчальний рік у всіх країнах світу починається першого вересня.	
14	Перший семестр – це друга половина навчального року.	

Завдання 40. Прочитайте, вивчіть, розкажіть текст 38.

Завдання 41. Проговоріть за викладачем і запишіть ключові слова тексту.

Семестр, навчання, канікули, рік, місяць, ПВ, університет, половина, вересень, літній, червень, липень, січень, час.

Завдання 42. Проговоріть за викладачем і запишіть фрази. Складіть із цими фразами речення.

А. Перший семестр, другий семестр, навчальний рік, літні канікули, маленькі канікули, зимові канікули, великі канікули, кожний семестр, навчальний час, іноземні студенти.

Б. Після першого семестру, після другого семестру, після кожного семестру, після навчального року, після канікул. Половина семестру, половина року, половина навчального року.

В. Поділяється на два семестри, починається у вересні, триває десять місяців, закінчується влітку, бувають узимку, починається першого вересня, студенти навчаються, починають своє навчання.

Завдання 43. Проговоріть за викладачем речення, визначте, скільки слів у кожному реченні. Запишіть.

1. Кожний семестр триває п'ять місяців. 2. Навчальний рік в Україні починається першого вересня. 3. Після першого семестру у студентів маленькі зимові канікули. 4. Після другого семестру у студентів великі літні канікули. 6. Навчальний рік в університеті триває десять місяців і поділяється на два семестри.

Завдання 44. Слухайте, читайте текст. Зверніть увагу на ключові слова тексту. Складіть аналогічні висловлювання про другий семестр, про літні канікули, про зимові канікули, про навчальний день, про навчальний рік.

Перший семестр

Семестр – це **час**, коли студенти навчаються. Навчальний рік **поділяється** на два семестри. Перший семестр – це перша **половина** навчального року. Перший семестр **починається** першого вересня. Він **закінчується** в січні чи в лютому. Кожний семестр **триває** п'ять місяців.

Завдання 45. Прослухайте текст. Намагайтеся зрозуміти його основний зміст, не звертаючи уваги на незнайомі слова. Відповідайте на запитання.

Навчальний розклад

Навчальний розклад – це план навчання студента та план роботи викладача. Навчальний розклад містить усю інформацію про заняття. Про що можна дізнатися з навчального розкладу? Із навчального розкладу можна дізнатися, які предмети і в якій день тижня вивчають студенти. Із навчального розкладу можна дізнатися, коли починається пара, коли вона закінчується і скільки часу вона триває. Із навчального розкладу можна дізнатися, в якій аудиторії бувають пари. Із розкладу можна дізнатися, як звуть вашого викладача.

У різні дні тижня у студентів ПВ різні заняття. Але найчастіше буває українська мова, тому що це найважливіший предмет. На ПВ студенти вивчають українську мову щодня.

Навчальний розклад ПВ висить на другому поверсі. Він змінюється щотижня. Кожної п'ятниці студенти та викладачі знайомляться з новим навчальним розкладом.

1. Можна сказати, що навчальний розклад – це план роботи викладача?
2. Можна сказати, що навчальний розклад – це план навчання студента?
3. Про що можна дізнатися з навчального розкладу? 4. У розкладі є інформація про оцінки студента? 5. Із навчального розкладу можна дізнатися, як звати студента? 6. Який предмет на ПВ студенти вивчають щодня?

7. Який предмет на ПВ – найважливіший? 8. Студенти ПВ вивчають математику щодня? 9. Студенти ПВ вивчають фізику щодня? 10. Де вісить навчальний розклад ПВ? 11. Навчальний розклад не змінюється? 12. Коли студенти і викладачі можуть ознайомитися з навчальним розкладом на наступний тиждень?

Завдання 46. Прослухайте текст. Намагайтеся зрозуміти його основний зміст, не звертаючи уваги на незнайомі слова. Відповідайте на запитання.

Ура! Канікули!

Канікули – улюблений час студента. На канікулах студент відпочиває. Він може робити все, що йому подобається. Він може спати весь день. Він може слухати музику або провести в інтернеті всю ніч. Він може не думати про заняття й про домашні завдання. Канікули – це чудовий час! Канікули – це завжди свято! Одне погано. Канікули можуть тривати два тижні, два місяці або цілий рік, але вони завжди маленькі.

1. Як ще можна назвати канікули? 2. Який це час для студента? 3. Що робить студент на канікулах? 4. Студенти навчаються на канікулах? 5. Чи згодні ви, що канікули – це завжди свято? 6. Ви згодні, що канікули завжди маленькі? 7. Чому канікули завжди маленькі?

2. 3. Лексико-граматичний практикум

Завдання 47. Випишіть із тексту 38 слова зі значенням часу.

Завдання 48. Підберіть антоніми. Виконайте за зразком.

Зразок: повільно - швидко

Канікули, великі канікули, літні канікули, мало, узімку, літо, починається, різні, працювати.

Завдання 49. Випишіть із тексту 38 споріднені слова.

Завдання 50. Прочитайте слова. Найдіть у тексті 38 спільнокореневі слова, запишіть за зразком.

Зразок: січневий – січень

Кінець, ділення, семестровий, початок, мало, річний, літній.

Завдання 51. Випишіть із тексту 38 іменники, розподіліть їх за родами, утворіть форму множини. Проаналізуйте особливості утворення форм. Виконайте за зразком.

Зразок:

він	вона́	вонó	вони́
семéстр			семéстри
	па́ра		па́ри
		завда́ння	завда́ння

Завдання 52. Утворіть від іменників форми родового відмінка (в.2) однини та множини. Використовуйте таблиці відмінкових закінчень на сторінках 103-105. Виконайте за зразком.

Зразок:

в. 1	в. 2 однині́	в. 2 множині́
хто, що?	кого́? чо́го?	
семéстр	семéстру	семéстрів

Рік, семéстр, мі́сяць, ті́ждень, де́нь, годі́на, хвилі́на, раз, студéнт.

Завдання 53. Випишіть із тексту 38 усі прикметники. Утворіть родові форми і форми множини. Виконайте за зразком.

Зразок:

якій́?	яка́?	яке́?	які́?
складні́й	складна́	складне́	складні́

Завдання 54. Утворіть від прикметників форми родового відмінка (в.2) однини та множини. Використовуйте таблицю 5.5 на сторінці 106. Виконайте за зразком.

Зразок:

в. 1		в. 2 однині́		в. 2 множині́	
якій́? яке́?	пе́рший, пе́рше	яко́го?	пе́ршого	які́х?	пе́рших
яка́?	пе́рша	яко́ї?	пе́ршої		

Завдання 55. Випишіть із тексту 38 фрази, які містять числову інформацію. Відновіть речення, запишіть їх.

Завдання 56. Запишіть у таблицю назви місяців у формах називного (в.1), родового (в.2) та місцевого (в.б) відмінків. Поставте наголос. Прочитайте таблицю декілька раз. Виконайте за зразком. Вивчіть.

Зразок:

в.1	в.2	в.б
сі́чень	сі́чня	у сі́чні

Завдання 57. Прочитайте числівники. Утворіть від них форму родового відмінка чоловічого роду (в.2). Використовуйте таблицю 5.5 на сторінці 106. Виконайте за зразком. Прочитайте декілька разів, вивчіть.

Зразок:

в.1	в.2
перший	першого

Перше, друге, третє, четверте, п'яте, шосте, сьоме, восьме, дев'яте, десяте, одинадцять, дванадцять, тринадцять, чотирнадцять, п'ятнадцять, шістнадцять, сімнадцять, вісімнадцять, дев'ятнадцять, двадцять, тридцять.

Завдання 58. Розкрийте дужки. Використовуйте таблицю 5.15 на сторінці 118.

1. Навчальний рік в університеті починається у (вересень). 2. Навчальний рік на ПВ закінчується в (червень). 3. Перший семестр починається у (вересень) і закінчується в (січень). 4. Другий семестр починається в (лютий) і закінчується в (червень). 5. Зимові канікули починаються в (січень) і закінчуються в (лютий). 6. Літні канікули починаються в (червень) і закінчуються в (серпень). 7. Іноземні студенти починають навчання на ПВ у (вересень та жовтень). 8. Зима починається в (грудень) і закінчується в (лютий). 9. Весна починається в (березень) і закінчується в (травень). 10. Літо починається в (червень) і закінчується в (серпень).

Завдання 59 . Запишіть дати словами. Використовуйте таблицю 5.15 на сторінці 118.

1. Навчальний рік в Україні починається 1.09. 2. Студенти приїхали в Україну 6.10. 3. Новий рік починається 1.01. 4. Навчальний рік на ПВ закінчується 30.06. 5. Канікули починаються 25.03 і закінчуються 4.04. 6. Весна в Україні починається 1.03. 7. Зима в Україні починається 1.12. 8. Другий семестр починається 8.02.

Завдання 60. Випишіть із тексту 38 іменники з прийменниками. Визначте відмінок іменників. Відновіть речення. Запишіть. Виконайте за зразком.

Зразок: поділяється на частини (в.4)

Завдання 61. Повторіть використання фазових дієслів у синтаксичних конструкціях (завдання 24). Вставте потрібне фазове дієслово в речення.

Почина́ти, почина́тися. 1. Навча́льний рік в Украї́ні ... пе́ршого ве́ресня. 2. Мій ра́нок ... о шості́й годі́ні. 3. ПВ ... працюва́ти у ве́ресні. 4. Банк ... працюва́ти о 9 годі́ні. 5. Пе́рша па́ра ... о 8 годі́ні 15 хви́лін. 6. Інозе́мні студе́нти ... вивча́ти украї́нську мо́ву на ПВ. 7. Навча́ння інозе́много студе́нта ...на ПВ. 8. Диті́на ...ходи́ти в оди́н рік. 9. Зима́ ...в гру́дні. 10. Лі́тні кані́кули ...в че́рвні. 11. Пе́рший семе́стр ...у ве́ресні. 12. Коли́ ... дру́гий семе́стр?

Закі́нчувати, закі́нчуватися. 1. Навча́льний рік в університе́тах Украї́ні ... в лі́пні. 2. Заня́ття на ПВ ... о 14 годі́ні 45 хви́лін. 3. Пе́рша па́ра ... о 9 годі́ні 35 хви́лін. 4. Пе́рший семе́стр ... в сі́чні. 5. Навча́ння на ПВ ... в че́рвні. 6. Пере́рва ... че́рез п'ять хви́лін. 7. Банк ... сво́ю робо́ту о 18 годі́ні. 8. Виклада́ч ... сві́й уро́к. 9. Уро́к 10. Декана́т ... працюва́ти о 17 годі́ні.

Трива́ти, продóвжувати. 1. Навча́льний рік в Украї́ні ... 10 міся́ців. 2. Ми ... працюва́ти. 3. Па́ра ... 80 хви́лін. 4. Пере́рва ... 15 хви́лін. 5. Навча́льний день ... 8 годі́н. 6. Лі́тні кані́кули ... 2 міся́ці. 7. Інозе́мний студе́нт ... сво́є навча́ння в ме́дичному інститу́ті. 9. Виклада́ч ... уро́к. 10. Ко́жний семе́стр ... 5 міся́ців.

*Завдання 62. Вставте у речення дієслова **поділятися на** або **поділяти на**.*

1. Чоти́ри ... на два. 2. Па́ра ... на два уро́ки. 3. Навча́льний рік ... на два семе́стри. 4. Навча́льний ти́ждень ...на шість днів. 5. Рі́чка Псел ... мі́сто Су́ми на дві часті́ни. 6. Два́дцять ... на п'ять. 7. Ніщо́ не ... на нуль. 8. Навча́льний день ... на чоти́ри па́ри. 9. Навча́льний семе́стр ... на навча́льні ти́жні.

Завдання 63. Розкрийте дужки. Повторіть закінчення іменників і прикметників у родовому відмінку (в.2). Використовуйте таблиці на сторінках 103-105. Виконайте за зразком.

Зразок: навча́ння (інозе́мний студе́нт, інозе́мні студе́нти) – навча́ння інозе́много студе́нта, навча́ння інозе́мних студе́нтів.

День (ти́ждень, міся́ць), де́кілька (ти́жні, міся́ці), навча́ння (інозе́мний студе́нт, інозе́мні студе́нти, студе́нти-інозе́мці), план робо́ти (студе́нт та виклада́ч, студе́нти та виклада́чі), дру́га полови́на (навча́льний рік, лі́тні кані́кули), ро́зклад (заня́ття, уро́ки), полови́на (пе́рший семе́стр, дру́гий семе́стр), час (зимові кані́кули, лі́тні кані́кули, навча́ння).

Завдання 64. Розкрийте дужки.

1. На ПВ іноземні студенти вивчають декілька (навчальні предмети). 2. На ПВ починається навчання (іноземні студенти). 3. Іноземні студенти приїхали з (різні країни) світу. 4. Навчальний тиждень поділяється на шість (навчальні дні). 5. У СумДУ декілька (студентські гуртожитки). 6. Навчальний день триває вісім (навчальні години). 7. Липень і серпень – це час (літні канікули). 8. Сьогодні ми виконали багато (важкі завдання).

Завдання 65. Вставте дієслова. Прочитайте текст, розкажіть його.

Навчальний день

Що таке навчальний день? Навчальний день – це час, коли студенти ... Навчальний день на ПВ ... вранці, о восьмій годині п'ятнадцять хвилин і ... вдень, о чотирнадцятій годині сорок п'ять хвилин. Він ... шість годин тридцять хвилин. Навчальний день ... на чотири пари. Пара ... на два уроки. Коли ... пара, ... перерва. Маленька перерва ... п'ятнадцять хвилин. Велика перерва ... сорок п'ять хвилин. Коли навчальний день ..., студенти відпочивають. Увечері вони самостійно ... домашнє завдання або ... з викладачем. У п'ятницю і суботу студенти здають рейтинг-контролі, а у неділю відпочивають.

Завдання 66. Відновіть речення.

1. Навчальний рік – це ... 2. Канікули – це ... 3. Навчальний розклад – це ... 4. Літні канікули бувають ... 5. Узимку бувають ... канікули. 6. Семестр – це ... 7. Навчальний рік ... на десять місяців. 8. Навчальний рік ... у вересні. 9. Улітку бувають ... канікули. 10. Іноземні студенти починають ... на ПВ.

*Завдання 67. Об'єднайте речення за допомогою сполучників **і** або **а**.*

1. Навчальний рік триває десять місяців. Навчальний рік поділяється на два семестри. 2. Зимові канікули тривають два тижні. Літні канікули тривають два місяці. 3. Навчальний рік – це час, коли студенти навчаються. Канікули – це час, коли студенти відпочивають. 4. Перший семестр починається першого вересня. Він триває п'ять місяців. 5. Перший семестр – це перша половина навчального року. Другий семестр – це друга половина навчального року. 6. Перший семестр починається у вересні або в жовтні. Другий семестр починається в січні або в лютому.

*Завдання 68. Об'єднайте речення за допомогою сполучника **тому що**.*

1. Маленькі канікули після першого семестру називаються зимовими. Маленькі канікули бувають узимку. 2. Великі канікули після другого семестру називаються літніми. Великі канікули бувають улітку. 3. У п'ятницю студенти та викладачі знайомляться з новим розкладом. Навчальний розклад на ПВ змінюється щотижня. 4. Усім студентам подобаються канікули. Канікули – це час, коли студенти відпочивають.

Завдання 69. Відновіть, запишіть тексти. Прочитайте вголос декілька разів, розкажіть. Запишіть тексти на диктофон. Прослухайте, проаналізуйте помилки.

Навч день на ПВ

Навч день в ун-ті поч о 8 годині 15 хвилин і зак о 14 годині 45 хвилин. Ст навч-ся 4 пари. П трив 80 хв і діл на 2 ур. Після зан-ть ст-ти обідають. Потім вони роб д/з. Зазвичай ст роб д/з самостійно. Але ст-ти част роб д/з разом з викл. У п'ят і суб ст-ти здають рейтинг-контролі, а у нед відпочивають.

Навч рік в ун-ті

Іноз ст поч своє навч на ПВ. Навч р – це час, коли ст-и навч-я. Навч р в Укр поч-ся 1.09. Він зак-ся в 06. Навч р трив 10 міс і поділ на 2 сем. Сем – це половина навч р. Кожний сем трив 5 міс. 1 сем поч-ся у 09 і зак-ся в 01. Після 1 сем у ст-ів мал кан. Це зимові к, тому що вони був узимку. 2 сем поч-ся в 02 і зак-ся в 06. Після 2 сем к трив 2 міс. Це літні к, тому щ вони був улітку.

Завдання 70. Напишіть відповіді на запитання. Складіть текст. Прочитайте його вголос декілька разів. Вивчіть.

1. Де починають своє навчання іноземні студенти? 2. Що таке навчальний рік? 3. Коли починається навчальний рік в Україні? 4. Коли він закінчується? 5. Скільки часу він триває? 6. На що поділяється навчальний рік? 7. Що таке семестр? 8. Скільки часу триває кожний семестр? 9. Коли починається і коли закінчується перший семестр? 10. Коли починається і коли закінчується другий семестр? 11. Що таке канікули? 12. Які канікули бувають у студентів після першого семестру? 13. Скільки часу тривають зимові канікули? 14. Які канікули бувають у студентів після другого семестру? 15. Скільки часу студенти відпочивають улітку?

Завдання 71. Запишіть свою розповідь на диктофон. Проаналізуйте помилки.

Завдання 72. Складіть аналогічну розповідь про навчальний рік в університеті, інституті, академії або школі, де ви навчалися. Запишіть текст. Вивчіть, розкажіть.

УРОК 3

**НАЙВАЖЛИВІШИЙ
ПРЕДМЕТ**

3.1. Словник уроку

Завдання 1. Вивчіть слова уроку.

1	асоціація	association	liant	çağrışım topluluk	link	جمعية	1
2	важливий	important	important,	önemli	kerakli, kerakliroq	مهم	2
3	вивчати-вивчити	to learn	apprendre, étudier	öğrenmek	yodlash	يدرس شيء	3
4	вимовляти-ві	to pronounce	dire, prononcer	söylemek.telafüz	talaffuz qilmoq	يتهجة	4
5	відповідати-відповісті	to answer	répondre	cevaplamak	javob bermoq	يجاب	5
6	відмінно	excellent	parfaitement	mükemmel	a`lo	ممتاز	6
7	географія	geography	géographie	coğrafya	geografiya	جغرافية	7
8	говоріти	to say, to speak, to tell	dire, parler, raconter	konuşmak	gapirmoq	ي تكلم	8
9	гóлосно	loudly	fort	yüksek sesle	baland	ب صوت عال	9
10	грамáтика	grammar	grammaire	gramatik, gramer	grammatika (imlo xato)	قواعد	10
11	дивувáтися	to surprise	s`étonner	şaşırmak	hayratlanmoq	ينبهر	11
12	еконóміка	economics	économie	ekonomi	iqtisod	علم الإقتصاد	12
13	займáтися	to study	étudier	ilgilenmek	shug`ullanmoq	يتدرب	13
14	запам`ятóувати-запам`ятáти	to memorize, to remember	retenir	aklinda tutmak	eslamoq, eslatmoq	يحفظ	14
15	запíтувати-	to ask questions	poser des questions	soru sormak	savol bermoq	يسأل أسئلة	15
16	захóплюватися	to be fond of	se passionner	düşkün olmak	vaqtini chog` o`tkazish	يهتم	16
17	інший, інша,	other, another	autre, autres	diğer(leri)	boshqa	آخر	17
18	історія	history	histoire	tarih	tarix	تاريخ	18
19	казáти	to say, to tell	dire, parler, raconter	konuşmak	gapirmoq	أقول	19
20	крéслення	drawing	dessin technique	çizim	chizmachilik	تخطيط رسم	20
21	легкий	easy	facile	kolay	oson	سهل	21
22	лише, тільки	only, just	seulement, ne ... que	sadece	faqat	فقط	22

23	література	literature	littérature	edebiyat	adabiyot	مطالعة	23
24	мелодія	melody, tune, ringtone	la mélodie	melodi	musiqa	حن ال	24
25	мовлення, мова	speech	discours, langage	konuşma	nutq	أسلوب التعبير	25
26	напам'ять	by heart	par coeur	ezbere	yoddan	يحفظ غيبا	26
27	науковий стиль мовлення	scientific style of speech	le langage scientifique	bilim dili	nutqning ilmiy uslubi	علم أسلوب التعبير	27
28	не тільки..., але й (а й),	not only...but also	pas seulement ..., mais aussi	sadece bu degil ve.	faqat u emas..., balki va	ليس فقط ولاكن	28
29	необхідний	necessary	nécessaire	lazım	kerakli	شيء مطلوب	29
30	ніколи	never	jamais	asla. hiçbir zaman	hech qachon	ابدا	30
31	нічого	nothing	rien	hiçbirşey	hech nima	لا شيء	31
32	особливо	Especial	surtout,	özellikle	asosan	بالأخص	32
33	перекладати-	to translate	traduire	çevirmek, tercüme	tarjima qilmoq	يترجم	33
34	повинен, повинна,	must	devrait, devraient	zorunlu(-meli,-malı)	qilish lozim, shart	يجب عليه, عليها, عليه	34
35	повторювати-	to repeat	répéter	tekrarlamak	qaytarmoq, takrorlamoq	يعيد, يكرر	35
36	подібатися-	to like	aimer, se plaître	beğenmek	yoqtirmoq, yoqtirish	يعجب	36
37	політика	politics, policy	politique	siyaset	siyosat	سياسة	37
38	потрібно	need, have to	besoin	gerek	kerak	تحتاج	38
39	правильно	correct, right	juste, correctement	doğru	to`gri	صحيح	39
40	працювати	to work	travailler	çalışmak	ish	العمل	40
41	предмёт	subject	matière	ders	fan	موضوع	41
42	радий, рада, раді	glad	content, contente	memnun(mutluluk)	mamnun	سعيد	42
43	різний, різні	different	différent, différente	farklı	har xil, farqli	مختلف	43
44	ритм	rhythm	le rythme	ritim	ritmini	إيقاع	44
45	розвиток мовлення	speech development	développement du langage	dil gelişimi	nutqning rivojlanishi	تمرين أسلوب التعبير	45
46	розуміти-зрозумі	to understand	comprendre	anlamak	tushunmoq	يفهم	46
47	спілкуватися	to communicate with	communiquer	haberleşmek	muloqot qilmoq, habarlashmoq	يتكلم	47

48	самостійно	independently, by	indépendamment	kendi başına	o`zboshimchalik	بمفردك	48
49	сильний	strong	fort, forte	güçlü	kuchli	قوي	49
50	складний	difficult	difficile	zor	murakkab	صعب	50
51	скоромовка	tongue twister, patter	tongue-twister	pıtırıtı	patter	ط قطق	51
52	слухати	to listen	écouter	dinlemek	eshitmoq	يسمع	52
53	співати-заспівати	to sing	chanter	şarkı	kuylash	الغناء	53
54	спочатку	at first	d'abord	başlangıç	boshidan	من البداية	54
55	список	list, listing	liste	liste, cetvel	ro'yxati	قائمة	55
56	тихо	quiet	calme	sessiz	sokin	هدئة	56
57	уважно	attentively	attentivement	dikkatlice	diqqatli	بانتباه	57
58	фонетика	phonetics	phonétique	fonetik	fonetika	علم الأصوات	58
59	цікавитися	to be interested in	s'intéresser	merak etmek	qiziqmoq	يهتم	59
60	чудово	excellent	parfaitement	mükemmel	a`lo	رائع	60
61	чути-почути	to hear	entendre	duymak	eshitish	سماع	61
62	читати –	to read	lire	okumak	o`qimoq	يقرأ	62
63	швидко	quickly	rapidement	hızlı	tez	بسرعة	63
64	шлях	way	chemin	yol	yo'l	الطريق	64
65	щоденно, щодня	everyday	chaque jour	hergün	kundalik	كل يوم	65

3. 2. Мовленнєвий практикум

Завдання 2. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте назви навчальних предметів, які іноземні студенти вивчають на підготовчому відділенні.

Предмёт, предмети, навчальні предмети, українська мова, російська мова, фонетика, грамати́ка, розвиток мовлення, науковий стиль мовлення, математика, фі́зика, біоло́гія, хі́мія, креслення, інформатика, географія, історія, економіка, література.

Завдання 3. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте дієслова.

Вивча́ти-ві́вчити. Вивча́ти що, вивча́ю що, вивча́єш що, вивча́ють що. Вивча́ти українську мову, вивча́є грамати́ку, вивча́ють фі́зику, вивча́ли науковий стиль мовлення.

Подоба́тися. Подоба́ється кому́, мені́ подоба́ється, йому́ подоба́ється, нам подоба́ється, студентам подоба́ються. Він подоба́вся мені́, вона подоба́лася тобі́, воно́ подоба́лося їм, вони́ подоба́лися вам.

Займа́тися. Займа́тися чим, займа́юся чим, займа́ємося чим, займа́ються чим, чим він займа́вся, чим вона́ займа́лася, чим вони́ займа́лися. Займа́тися фі́зикою, займа́юся історією, займа́ємося хі́мією, займа́ються кресленням, займа́вся математикою, займа́лася спортом, займа́лися грамати́кою.

Ціка́витися. Ціка́витися чим, ціка́влюся чим, ціка́виться чим, ціка́вимося чим, він ціка́вився чим, вона́ ціка́вилася чим, вони́ ціка́вилися чим. Ціка́витися історією, ціка́влюся літерату́рою, ціка́виться біоло́гією, ціка́вимося медици́ною, ціка́вився математикою, ціка́вилася інозе́мною мовою, ціка́вилися украї́нською мовою.

Захо́плюватися. Захо́плюватися чим, захо́плююся чим, захо́плюємося чим, захо́плюєшся чим, він захо́плювався чим, вона́ захо́плювалася чим, вони́ захо́плювалися чим. Захо́плюватися фі́зикою, захо́плююся історією, захо́плюємося хі́мією, захо́плюються украї́нською мовою, захо́плювався математикою, захо́плювалася спортом, захо́плювалися грамати́кою.

Завдання 4. Змініть дієслова у теперішньому, минулому і майбутньому часі. Використовуйте таблицю 5.10 на сторінці 113.

Вивча́ти, ві́вчити, займа́тися, подоба́тися; захо́плюватися; ціка́витися.

Завдання 5. Проаналізуйте таблицю. Запам'ятайте вживання дієслів уроку в синтаксичних конструкціях.

Таблиця 3. 2. 1

хто? (в.1)	вивчає - вивчить	кого, що? (в. 4)
------------	-------------------------	------------------

Студенти вивчають біологію. Ми вивчимо українську мову.

кому? (в.3)	подобається - сподобається	хто, що? (в.1), що робити?
-------------	-----------------------------------	-------------------------------

Мені подобається література. Студентам подобається вчитися.

хто? (в.1)	займається, захоплюється, цікавиться	чим? (в.5)
------------	---	------------

Студенти цікавляться (займаються, захоплюються) спортом.

Завдання 6. Повторіть закінчення іменників у орудному відмінку (в.5). Використовуйте відмінкові таблиці на сторінках 103-105.

Завдання 7. Дайте повні відповіді на запитання. Запитуйте та відповідайте за зразком.

А. 1. На ПВ іноземні студенти вивчають українську мову? 2. На ПВ іноземні студенти вивчають біологію та хімію? 3. На ПВ іноземні студенти вивчають фізику і математику? 4. На ПВ іноземні студенти вивчають історію і літературу? 5. На ПВ іноземні студенти вивчають інформатику та економіку? 6. На ПВ іноземні студенти вивчають анатомію? 7. Ви вивчаєте мікробіологію на ПВ?

Б. 1. Вам подобається біологія? 2. Іноземним студентам подобається інформатика? 3. Тобі подобається історія? 4. Вам подобається українська мова? 5. Вам подобається навчатися? 6. Іноземним студентам подобається медицина? 7. Тобі подобається математика?

В. 1. Ти захоплюєшся математикою? 2. Ти захоплюєшся спортом? 3. Ти захоплюєшся хімією? 4. Ви захоплюєтесь медициною? 5. Ви захоплюєтесь біологією? 6. Ви захоплюєтесь економікою? 7. Іноземні студенти захоплюються футболом? 8. Іноземні студенти захоплюються технікою?

Г. 1. Ти цікавишся історією? 2. Ти цікавишся політикою? 3. Ти цікавишся географією? 4. Ви цікавитесь медициною? 5. Ви цікавитесь літературою? 6. Ви цікавитесь технікою? 7. Іноземні студенти цікавляться спортом? 8. Ти багато займаєшся? 9. Ти щоденно займаєшся спортом? 10. Ти займаєшся математикою? 11. Ви займаєтесь самостійно? 12. Ти щоденно займаєшся самостійно українською мовою?

Завдання 8. Відповідайте за зразком.

Зразок. Ви вивчаєте математику? Тобі подобається цей предмет? – Так, ми вивчаємо математику, і мені подобається математика. Так, ми вивчаємо математику, але мені не подобається математика.

1. Ви вивчаєте хімію. Тобі подобається цей предмет? 2. Ви вивчаєте граматику. Тобі подобається цей предмет? 3. Ви вивчаєте розвиток мовлення. Тобі подобається цей предмет? 4. Ви вивчаєте біологію. Тобі подобається цей предмет? 5. Ви вивчаєте хімію. Ти захоплюєшся хімією? 6. Ви вивчаєте математику. Ти захоплюєшся математикою? 7. Ви вивчаєте фізику. Ти захоплюєшся фізикою? 8. Ви вивчаєте біологію. Ти захоплюєшся біологією? 9. Ви вивчаєте інформатику. 10. Ти цікавишся інформатикою? 11. Ви вивчаєте математику. Ти цікавишся математикою? 12. Ви вивчаєте фізику. Ти цікавишся фізикою? 13. Ви вивчаєте біологію. Ти цікавишся біологією?

Завдання 9. Запитуйте, відповідайте на запитання за зразком. Використовуйте слова – назви навчальних предметів із завдання 2.

Зразок. Ти вивчаєш хімію. Тобі подобається хімія? – Ні, я не захоплююся хімією. Мені не подобається хімія. Я цікавлюся математикою.

Завдання 10. Відповідайте на запитання Запитуйте за зразком. Використовуйте слова – назви навчальних предметів із завдання 2.

А. 1. Які предмети вивчають іноземні студенти на ПВ? 2. Які предмети іноземні студенти не вивчають на ПВ? 3. Ви знаєте, які предмети іноземні студенти будуть вивчати у медичному інституті? 4. Ви знаєте, які предмети іноземні студенти будуть вивчати на економічному факультеті? 5. Ви знаєте, які предмети іноземні студенти будуть вивчати на інженерному факультеті? 6. Які предмети ти вивчав у школі? 7. Ти знаєш, які предмети ти будеш вивчати в цьому році? 8. Ти знаєш, які предмети ти будеш вивчати в наступному році? 9. Які предмети ти вивчав у минулому році? 10. Ти знаєш, які предмети ви вивчали в першому семестрі? 11. Ти знаєш, які предмети ви будете вивчати в другому семестрі?

Б. 1. Які предмети тобі подобаються? 2. Які предмети тобі не подобаються? 3. Які предмети тобі подобалися в школі? 4. Які предмети тобі не подобалися в школі? 5. Чим ти захоплюєшся? 6. Чим ти захоплювався, коли навчався в школі? 7. Чим ти ніколи не захоплювався? 8. Чим ти цікавився, коли навчався в школі? 9. Чим ти ніколи не цікавився? 10. Чим ти цікавишся?

Завдання 11. Слухайте речення. Трансформуйте їх за зразком. Використовуйте сполучники не лише,... але(а) й, не тільки,... але(а) й. Говоріть за зразком.

Зразок. На ПВ студенти вивчають математику. На ПВ студенти вивчають біологію. На ПВ студенти вивчають **не тільки** математику, **але й** біологію.

1. Студенти займаються з викладачем. Студенти займаються самостійно.
2. Ігор захоплюється літературою. Він захоплюється географією.
3. Іноземні студенти вивчають українську мову на ПВ. Іноземні студенти вивчають українську мову в медичному інституті.
4. На першому курсі іноземні студенти будуть слухати лекції українською. На першому курсі вони будуть відповідати на запитання викладача українською.
5. Максим знає українську мову. Він знає англійську мову.
6. Іноземні студенти добре навчаються. Іноземні студенти добре відпочивають.
7. На ПВ іноземні студенти вивчають українську мову. На ПВ іноземні студенти вивчають інші предмети.
8. Українська мова – важливий предмет. Українська мова – цікавий предмет.
9. Інформатика – цікавий предмет. Інформатика – потрібний предмет.

Завдання 12. Запитуйте, відповідайте на запитання за зразком. Використовуйте слова – назви навчальних предметів із завдання 2.

Зразок. Ти зараз вивчаєш тільки українську мову? – Ні, я вивчаю не лише українську мову, але й інші предмети.

Завдання 13. Прослухайте діалог, складіть аналогічний.

Зразок. – Який предмет тобі подобається?

– Мені подобається біологія.

– Ти захоплюєшся тільки біологією?

– Ні, я захоплююсь не лише біологією, а й хімією.

Завдання 14. Слухайте речення. Повторіть їх. Запам'ятайте, запишіть по пам'яті.

На ПВ ми вивчаємо різні предмети: українську мову та математику, біологію та хімію, інформатику та фізику. Мені дуже подобається математика.

Завдання 15. Повторіть утворення прикметників вищого та найвищого ступенів (таблиця 5.7 на сторінці 108). Говоріть, запитуйте, відповідайте за зразком.

Зразок 1. Ірак – красива країна. Ви згодні? – Так, я згоден (згодна). Ірак – одна з найкрасивіших країн світу.

1. Українська мова – важливий предмет.
2. Українська мова – цікавий предмет.
3. Українська мова – важкий предмет.
4. Українська мова – потрібний предмет.
5. Фізика – важкий предмет.
6. Біологія – цікавий предмет.
7. Хімія – важливий предмет.
8. Інформатика – потрібний предмет.
9. Це молодий університет.
10. Сумський державний університет – великий.
11. Сумський державний університет – відомий.

Зразок 2. Ірак – некрасива країна. Ви згодні? – Ні, я не згоден (не згодна). Це не так. Я вважаю, що Ірак – одна з найкрасивіших країн світу.

1. Українська мова – неважливий предмет. 2. Українська мова – нецікавий предмет. 3. Українська мова – легкий предмет. 4. Фізика – легкий предмет. 5. Біологія – нецікавий предмет. 6. Це старий університет. 7. Сумський державний університет – маленький. 8. Сумський державний університет – невідомий.

Завдання 16. Повторюйте речення за викладачем. Останній варіант запишіть. Вивчіть.

Українська мова – один із предметів. Українська мова – один із важливих предметів. Українська мова – один із найважливіших предметів. Українська мова – один із найважливіших предметів на ПВ. **Українська мова – один із найважливіших предметів на підготовчому відділенні.**

Завдання 17. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте дієслова, які позначають навчальні дії.

Слúхати. Слúхати когó, слúхати що, слúхаю текст, слúхають викладача, слúхає уважно, слúхали неувáжно. Слúхай! Слúхайте!

Повтóрювати-повторíти. Повтóрювати що, повтóрюю дієслова, повтóрюєш відмінки, повтóрюють урóк, повтóрювали новí слова. Повторíти, повторю, повтóриш, повтóрять. Повторю дієслова, повтóриш відмінки, повтóрять ще раз, повторív урóк. Повтóрюй! Повтóрюйте! Повторí! Повторíть!

Читáти-прочитáти. Читáю текст, читáємо фрáзи, читáють українською, читáє швídко, читáли повíльно. Читáйте! Прочитáйте!

Відповідáти. Відповідáти на що, відповідáю на запитáння, відповідáєш на запитáння дóбре, відповідáють на запитáння прáвильно. Відповідáй! Відповідáйте! Дáйте відповідь!

Питáти-спитáти. Питáти когó, питáти про що, питáю бáтька, питáєш про рóзклад, спитáли бáтькíв. Питáй! Питáйте! Спитáй! Спитáйте!

Запíтувати-запитáти. Запíтувати когó, запíтувати про що. Запитáти кого, запитáти про що. Запíтую викладача, запитáю водíя, запíтує українською, запитáє українською, запíтують дрúзів, запитáють бáтькíв, запíтуєш прáвильно, запитáєш прáвильно. Запíтуй! Запíтуйте! Запитáй! Запитáйте! Мóжна запитáти?

Завдання 18. Змініть дієслова у теперішньому, минулому і майбутньому часі. Використовуйте таблицю 5.10 на сторінці 113.

Слúхати, читáти, повтóрювати, відповідáти, запíтувати, запитáти, повторíти.

Завдання 19. Підтвердіть інформацію або заперечте.

1. Усі іноземні студенти зáвжди уважно слúхають українську мóву.
2. Потрíбно повтóрювати новí слова щодня. 3. Ми зáвжди прáвильно повтóрюємо новí українські слова. 4. Студенти спочáтку слúхають слова, а

лише потім повторюють. 5. Іноземний студент повинен щодня читати українською. 6. Викладач запитує повільно та голосно, а студенти відповідають тихо і швидко. 7. Студенти повинні відповідати на запитання викладача. 8. Викладач повинен відповідати на запитання студента. 9. Ти відповідаєш на запитання. 10. Студенти спочатку повторюють, а лише потім слухають. 11. Тобі подобається запитувати, але тобі не подобається відповідати на запитання. 12. Не треба відповідати на запитання викладача. 13. На уроках студенти не запитують. Запитує тільки викладач. 14. Студенти погано відповідають на запитання викладача, якщо слухають не уважно.

Завдання 20. Відповідайте на запитання, запитуйте за зразком.

1. Кого студенти слухають на уроці? 2. Що студенти слухають на уроці української мови? 3. Як студенти слухають українську? 4. Що повторюють студенти? 5. Як вони повторюють звуки, слова, фрази? 6. Що читають іноземні студенти? 7. Як вони читають українською? 8. Як часто іноземні студенти повинні читати українські тексти? 9. Кому студенти відповідають на уроці? 10. Як студенти відповідають на запитання викладача? 11. Студент повинен відповідати на запитання викладача? 12. Викладач повинен відповідати на запитання студента? 13. Хто запитує на уроках? 14. Як запитують студенти? 15. Як запитує викладач? 16. Студент повинен запитувати на уроках? 17. Ти повинен щодня слухати українську? 18. Ти повинен щодня читати українською? 19. Ти повинен щодня повторювати нові українські слова? 20. Тобі подобається відповідати на запитання? 21. Тобі подобається запитувати?

Завдання 21. Скажіть, що каже викладач. Виконуйте за зразком.

Зразок. Якщо потрібно **слухати** нові слова, викладач говорить: “Будь ласка, **слухайте!**”

1. Якщо необхідно повторити нову фразу, викладач говорить:... 2. Якщо студенти повинні читати текст, викладач говорить:... 3. Якщо студенти повинні відповідати на запитання, викладач просить:... 4. Якщо студент погано повторив нове слово, викладач просить:... 5. Якщо студент запитує тихо, викладач просить його:... 6. Якщо студенти повинні запитувати, викладач говорить:... 7. Якщо студенти повторюють дуже швидко, викладач говорить:...

Завдання 22. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте дієслова, які позначають навчальні дії.

Розуміти-зрозуміти. Розуміти, зрозуміти що, розуміти, зрозуміти когось, розумію слова, розуміємо викладача, розуміємо українську, все розуміє, нічого не розуміють.

Запам'ятовувати-запам'ятати. Запам'ятовувати, запам'ятати що, запам'ятовувати, запам'ятати когo, Запам'ятовую б'укви, запам'ятовуеш зв'уки, запам'ятовують рoзклад, запам'ятовували нaзви. Запам'ятовуй! Запам'ятовуйте! Запам'ятаю текст, запам'ятаемо друзiв, запам'ятають усi, запам'ятав погaно, нiчого не запам'ятали.

Завдання 23. Пiдтвердiть iнформацiю або заперечте.

1. Усi iнозeмнi студeнти ПВ дoбpe розумiють українську. 2. Спочaтку iнозeмнi студeнти нiчого не розумiють українською. 3. Ми не розумiємо викладачa, тому що вiн гoвoрить швидкo i тiхо. 4. Запам'ятовувати українскi слoвa д'уже вaжкo. 5. Ми все розумiємо. 6. Викладачi не розумiють нас. 7. Ми щoдня запам'ятовуемо новi українскi слoвa. 8. Iнозeмнi студeнти запам'ятовують новi українскi слoвa самостiйно. 9. Усi iнозeмнi студeнти дoбpe запам'ятали свiй пeрший день в Укpaїни. 10. Якщo iнозeмний студeнт не розумiє фpaзу, вiн не мoже її запам'ятати. 11. Ви вже непогaно розумiєте українську. 12. Якщo iнозeмний студeнт щoдня сл'ухає українську, вiн б'уде дoбpe розумiти викладачa. 13. Ви погaно запам'ятовуєте дaти. 14. Iнозeмний студeнт повинен щoдня запам'ятовувати 15 нових українських слiв.

Завдання 24. Вiдповiдайте на запитання, запитуйте за зразком.

1. Як ти розумiєш українську? 2. Ти розумiєш українську? 3. Як ви розумiєте викладачa? 4. Як ти розумiєш англiйську? 5. Ти дoбpe розумiєш українську гpaмaтику? 6. Як ти розумiєш фiзику? 7. Як ти запам'ятовуєш новi слoвa? 8. Ви швидкo запам'ятовуєте нову iнформацiю? 9. Ви запам'ятали, як звaти викладачa? 10. Ти запам'ятав свою нову aдресу? 11. Ви запам'ятали дopoгу до цeнтру? 12. Ви розумiєте моi запитання? 13. Як ви запам'ятали український алфaвiт? 14. Скiльки українських слiв ви вже запам'ятали? 15. Ви завжди розумiєте свої помилкi?

Завдання 25. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте дiєслoвa, якi позначають навчальнi дiї.

Спiлкувaтися. Спiлкувaтися з ким, спiлкувaтися якою мoвою. Спiлкуюся українською, спiлкуєшся з дpугoм, спiлкуємося з друзями, бaгaто спiлкувaвся, спiлкувaлася рiдною мoвою. Спiлкуйся! Спiлкуйтесь!

Гoвoрiти-сказати. Гoвoрiти з ким, гoвoрiти-сказати кoму, гoвoрiти-сказати про що. Гoвoрю з викладачeм, гoвoриш iз бpaтoм, гoвoрять українською, гoвoримо по тeлeфoну, Гoвoрiв, гoвoрiлa, гoвoрiли. Гoвoрi повiльно! Гoвoрiть українською! Сказe студeнтам, скaжe про рoзклад, скaжiмo рaзoм, скaжуть менi. Сказав, сказaлa, сказали. Сказi, будь лaска! Сказiть, будь лaска!

Казати. Казати комú, казати що, казати про що. Кажé правду, кажеш батькám, каже викладачéвi, кажемо про друзiв, кажуть українською. Казáv, казала, казали. Кажi гóлосно, кажiть студéнтам.

Завдання 26. Проаналiзуйте мовну iнформацiю.

говорiти правду = казати правду
говорiть українською = кажiть українською
говорi друзям = кажi друзям

Завдання 27. Пiдтвердiть iнформацiю або заперечте.

1. Усiм iнозéмним студéнтам подобається говорiти українською, подобається спiлкуватися українською. 2. Ви говорите українською, спiлкуєтеся українською лишé на уроцi. 3. Викладач не говорить з нáми українською, не спiлкується з нáми українською. 4. Ви нiколи не говорите рiдною мóвою, не спiлкуєтеся рiдною мóвою. 5. Iнозéмнi студéнти не спiлкуються в iнтернети українською. 6. Студéнти вже непогáно говорять українською i дóбре iї розумiють. 7. На уроцi української мóви iнозéмнi студéнти нiколи не говорять рiдною мóвою, не спiлкуються рiдною мóвою. 8. Ти говориш, спiлкуєшся турецькою, англiйською, росiйською.

Завдання 28. Вiдповiдайте на запитання, запитуйте за зразком.

1. Скажiть, будь лáска, ви спiлкуєтеся українською? 2. Скажiть, будь лáска, ви спiлкуєтеся українською тiльки на уроцi? 3. Скажiть, будь лáска, ви спiлкуєтеся українською в iнтернети? 4. Скажi, будь лáска, як чáсто ти спiлкуєшся з батькáми? 5. Скажi, будь лáска, якiми мóвами ти спiлкуєшся? 6. Скажi, будь лáска, як ти говориш українською? 7. Скажiть, будь лáска, якою мóвою вам подобається спiлкуватися? 8. Скажiть, будь лáска, як говорить ваш викладач? 9. Скажi, будь лáска, ти спiлкуєшся українською з друзями? 10. Скажi, будь лáска, тобi подобається спiлкуватися?

Завдання 29. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте дiєслова, якi позначають навчальнi дiї.

Писати-написати. Писати, написати що, писати, написати комú. Пишú, напишú бúкви, пишемо, напишемо батькám, пишете, напишете диктáнт, пишуть, напишуть речення. Писáv, написáv, писала, написала, писали, написали. Пиши українською! Пишiть українською! Напиши речення! Напишiть батькám!

Вимовляти. Вимовляти що, вимовляю звúки, вимовляєш фрази, вимовляемо рáзом, вимовляють правильно. Вимовляв, вимовляла, вимовляли. Вимовляй гóлосно! Вимовляйте правильно!

Переклада́ти-перекла́сти. Переклада́ти, перекла́сти що, переклада́ю слова́, переклада́еш те́ксти, переклада́ють вірші, переклада́ємо ре́чення. Переклада́в, переклада́ла, переклада́ли. Переклада́й! Переклада́йте! Перекладу́ фрази, перекладеш украї́нською, перекладу́ть пра́вильно. Перекла́в, перекла́ла, перекла́ли. Переклади́! Переклади́ть!

Завдання 30. Підтвердіть інформацію або заперечте.

1. Інозе́мні студенти́ повинні́ до́бре писати́ украї́нською. 2. Не тре́ба бага́то писати́ украї́нською, тре́ба бага́то спілкува́тися. 3. Студенти́ щодня́ пи́шуть но́ві украї́нські слова́. 4. На уро́ці ми пи́шемо небага́то, але бага́то пи́шемо вдо́ма. 5. Ви повинні́ переклада́ти те́ксти украї́нською. 6. Ми переклада́ємо до́бре та шви́дко. 7. Студенти́-інозе́мці споча́тку переклада́ють но́ві украї́нські слова́, а по́тім пи́шуть. 8. Студенти́-інозе́мці вже непога́но пи́шуть украї́нською і до́бре переклада́ють. 9. Інозе́мні студенти́ вимовля́ють украї́нські зву́ки, склади́ і слова́. 10. Виклада́ч вимовляє́ украї́нські зву́ки і слова́ по́вільно та го́лосно. 11. Ви повинні́ вимовля́ти слова́ пра́вильно. 12. Споча́тку студенти́ ува́жно слуха́ють украї́нські зву́ки, а по́тім вимовля́ють. 13. Ва́жко вимовля́ти украї́нський звук [и]. 14. Студенти́ ча́сто непра́вильно вимовля́ють украї́нський звук [ж]. ?

Завдання 31. Відповідайте на запитання, запитуйте за зразком.

1. Як ти пи́шеш украї́нською? 2. Що ти пи́шеш на уро́ці? 3. Ти пи́шеш ру́чкою або олівце́м? 4. Що ти вимовляє́ш на уро́ках? 5. Як ти вимовляє́ш украї́нські зву́ки? 6. Що ти переклада́єш щодня́? 7. Як ти переклада́єш украї́нські те́ксти? 8. Ти переклада́єш зі словнико́м? 9. Ти вчи́вся пра́вильно вимовля́ти украї́нські зву́ки? 10. Ти щодня́ пи́шеш но́ві украї́нські слова́? 11. Інозе́мні студенти́ повинні́ писати́ украї́нською щодня́? 12. Ти переклада́єш украї́нські те́ксти щодня́? 13. Ти працює́ш зі словнико́м? 14. Ти пра́вильно вимовляє́ш украї́нські зву́ки [и] та [ж]? 15. Ти переклада́єш само́стійно? 16. Ти пра́вильно вимовляє́ш сло́во "таблі́ця"? 17. Як виклада́ч вимовляє́ слова́? 18. Який украї́нський звук ти вимовляє́ш пога́но? 19. Як ти повинен вимовля́ти украї́нські зву́ки? 20. Як ви повинні́ писати́ украї́нською? 21. Що таке "ща́стя"? Переклади́ть!

Завдання 32. Скажіть, що каже викладач. Виконуйте за зразком.

Зразок. Якщо́ потрі́бно переклада́ти но́ві слова́, виклада́ч ка́же: "Студенти́, переклада́йте!"

1. Якщо́ необхі́дно написа́ти но́ву фразу́, виклада́ч ка́же: ... 2. Якщо́ студенти́ повинні́ вимовля́ти зву́ки пра́вильно, виклада́ч ка́же: ... 3. Якщо́ студенти́ повинні́ запам'я́тати но́ву інфо́рмацію, виклада́ч про́сить: ... 4. Якщо́ студент пога́но вимовляє́ но́ве сло́во, виклада́ч про́сить: ... 5. Якщо́ студент гово́рить ти́хо, виклада́ч про́сить йо́го: ... 6. Якщо́ на уро́ці студенти́ спілку́ються ри́дною

мобою, викладач каже: ... 7. Якщо студенти повинні вдома перекласти і запам'ятати нові слова, викладач каже: ...

Завдання 33. Змініть дієслова у теперішньому, минулому і майбутньому часі. Використовуйте таблицю 5.10 на сторінці 113 .

Розуміти, перекладати, перекласти, вимовляти, писати, говорити, казати, спілкуватися, запам'ятовувати, запам'ятати.

Завдання 34. Проаналізуйте таблицю. Запам'ятайте вживання дієслів, які позначають навчальні дії у синтаксичних конструкціях .

Таблиця 3.2.2

НДВ-ДВ	запитання	зразок	відмінок
слухати-прослухати розуміти-зрозуміти запам'ятовувати-запам'ятати	що кого	фрази викладача	в.4
запитувати-запитати	кого про кого про що	викладача про нього про слово	
повторювати-повторити читати-прочитати писати-написати вимовляти-вимовити перекладати-перекласти	що	дієслова запитання слова тексти звукі інформацію	
відповідати-відповісти	на що	на запитання	в.4
	кому	мені, йому, їй	в.3
спілкуватися	з ким	з другом, з мамою	в.5
говорити	кому	мені, йому, їй	в.3
	з ким	з викладачем	в.5
	що	фрази	в.4
	про кого	про тебе	
	про що	про мову	
казати-сказати	кому	мені, йому, їй	в.3
	що	слова	в.4
	про кого	про тебе	
	про що	про мову	

Завдання 35. Слухайте речення. Трансформуйте їх за зразком. Використовуйте сполучники не лише, ...але(а) й, не тільки, ... але(а) й. Говоріть за зразком.

Зразок. На перших уроках студенти пишуть букви. На перших уроках студенти пишуть складі, слова, фрази. – На перших уроках студенти пишуть **не тільки** букви, **але й** складі, слова, фрази.

1. Іноземні студенти щодня спілкуються українською на уроках. Іноземні студенти щодня спілкуються українською після них. 2. На заняттях студенти-іноземці читають нові українські слова. На заняттях студенти-іноземці пишуть нові українські слова. 3. Необхідно вивчати українську граматику. Необхідно щодня спілкуватися українською. 4. Іноземні студенти відповідають на запитання українською. Іноземні студенти запитують українською. 5. Треба працювати в аудиторії. Треба щодня займатися самостійно. 6. На першому курсі студенти-іноземці багато говорять українською. На першому курсі студенти-іноземці пишуть лекції українською. 7. Ми слухаємо українське мовлення. Ми вже непогано розуміємо українське мовлення. 8. Я добре говорю українською. Я добре говорю англійською. 9. Мені подобається спілкуватися в інтернеті арабською. Мені подобається спілкуватися в інтернеті українською. 10. На уроках розвитку мовлення ми відповідаємо на запитання. На уроках розвитку мовлення ми вже розповідаємо невеликі тексти. 11. Мені подобається запитувати. Мені подобається відповідати на запитання. 12. Якщо іноземний студент хоче добре вивчити українську, він повинен працювати на уроках. Якщо іноземний студент хоче добре вивчити українську, він повинен щоденно займатися самостійно.

Завдання 36. Кажіть за зразком. Скажіть, що іноземний студент повинен робити щодня, якщо він хоче вивчити українську на ПВ.

Зразок. Я повинен щоденно читати тексти українською. Ми повинні щодня робити домашні завдання.

Завдання 37. Розкажіть, як ви вивчаєте українську мову. Використовуйте таблицю 3.2.2.

Завдання 38. Слухайте текст. Визначте і запишіть ключові слова цього тексту.

Найважливіший предмет

На ПВ іноземні студенти вивчають різні предмети: математику і фізику, біологію та хімію, історію і географію, літературу та українську мову. Але найважливіший предмет на ПВ – це українська мова. На першому курсі студенти будуть слухати лекції і відповідати на запитання викладача українською. Тому на ПВ студенти-іноземці серйозно вивчають українську граматику. На уроках студенти багато говорять українською, запам'ятовують нові слова, читають тексти, відповідають на запитання, запитують, пишуть маленькі лекції. Усі викладачі кажуть: «Якщо іноземний студент хоче добре вивчити українську мову, він повинен не тільки працювати на уроках, але й щодня займатися самостійно не менш ніж три години».

Завдання 39. Виберіть правильну інформацію

1	На ПВ студенти-іноземці вивчають тільки українську мову.	
2	Якщо іноземець хоче добре говорити українською, він повинен вивчити тільки українську граматику.	
3	В українській мові 7 відмінків.	
4	Найважливіший предмет на ПВ – це математика.	
5	Студент-іноземець повинен щодня займатися самостійно не менш ніж 3 години.	
6	На ПВ іноземні студенти не вивчають мікробіологію та анатомію.	
7	На ПВ студенти-іноземці вивчають всі предмети українською мовою.	
8	Студенти ПВ починають вивчати хімію у першому семестрі.	
9	У другому семестрі студенти-іноземці не вивчають українську мову.	
10	Студенти-іноземці починають писати лекції українською тільки на першому курсі.	
11	На першому курсі студенти-іноземці не вивчають українську мову.	
12	Іноземний студент вивчає українську мову тільки на уроках.	
13	Іноземний студент закінчує вивчати українську мову на ПВ.	

Завдання 40. Відповідайте на запитання.

1. Які предмети вивчають іноземні студенти на ПВ? 2. Який предмет вивчають іноземні студенти ПВ у першому семестрі? 3. Які предмети вивчають іноземні студенти ПВ у другому семестрі? 4. Який предмет на ПВ –

найважливіший? 5. Чому українська мова – найважливіший предмет на ПВ? 6. Якою мовою іноземні студенти будуть слухати лекції у наступному році? 7. Іноземні студенти будуть відповідати на запитання викладача арабською? 8. Чому на ПВ іноземні студенти серйозно вивчають українську граматику? 9. Що іноземні студенти роблять на уроках української мови? 10. Що повинен робити іноземний студент, якщо він хоче добре вивчити українську мову? 11. Скільки часу іноземний студент повинен займатися самостійно?

Завдання 41. Говоріть за викладачем і записуйте слова. Перевірте самостійно.

Предмет, біологія, математика, мова, інформатика, граматики, стиль, лекція, щодня, українською, самостійно, повинен, вивчити.

Завдання 42. Говоріть за викладачем і записуйте фрази. Перевірте самостійно. Складіть речення.

Вивчають різні предмети, найважливіший предмет, будуть слухати лекції, повинні відповідати на запитання, серйозно вивчають граматику, на уроках української мови, багато говорять українською, вивчити фізику, повинен займатися самостійно, потрібно працювати щодня, слухають українську.

Завдання 43. Говоріть за викладачем речення. Запам'ятайте останнє речення та запишіть його. Перевірте самостійно.

1. Студенти будуть слухати. Студенти будуть слухати лекції. Студенти будуть слухати лекції і відповідати на запитання. Студенти будуть слухати лекції і відповідати на запитання викладача українською. На першому курсі іноземні студенти будуть слухати лекції і відповідати на запитання викладача українською. **На першому курсі іноземні студенти будуть не тільки слухати лекції, але й відповідати на запитання викладача українською.**

2. Студент повинен працювати на уроках. Студент повинен багато працювати на уроках і займатися самостійно. Студент повинен багато працювати на уроках і щодня займатися самостійно. Іноземний студент повинен багато працювати на уроках і щодня займатися самостійно. Іноземний студент повинен багато працювати на уроках і щодня займатися самостійно не менш ніж три години. **Іноземний студент повинен не лише багато працювати на уроках, але й щодня займатися самостійно не менш ніж три години.**

3. Студенти говорять українською. Студенти говорять українською, вивчають нові слова. Студенти говорять українською, вивчають нові слова, читають тексти. Студенти говорять українською, вивчають нові слова, читають тексти, відповідають на запитання. Студенти говорять українською, вивчають нові слова, читають тексти, відповідають на запитання, пишуть маленькі лекції. Студенти-іноземці багато говорять українською, вивчають нові

слова, читають тексти, відповідають на запитання, пишуть маленькі лекції. **На уроках студенти-іноземці багато говорять українською, вивчають нові слова, читають тексти, відповідають на запитання, пишуть маленькі лекції.**

Завдання 44. Слухайте текст. Запишіть тільки числову інформацію. Відновіть речення за записом.

1. У світі приблизно три тисячі мов. 2. Найбільший алфавіт у світі – кхмерський алфавіт. У ньому 72 букви. 3. В українській мові приблизно 200 тисяч слів. 4. Іноземний студент повинен знати не менш ніж 3000 українських слів. 5. Студент-іноземець повинен щодня займатися не менш ніж 8 годин. 6. В українській мові 6 голосних звуків. 7. В українському алфавіті 33 букви. 8. Півтора мільярда чоловік розмовляє англійською. 9. Українською мовою розмовляють більш ніж 40 мільйонів чоловік.

Завдання 45. Прослухайте текст. Запишіть ключові слова. Відповідайте на запитання. Запитуйте.

Українська мова на ПВ

Студенти-іноземці починають вивчати українську мову на підготовчому відділенні. Вони вивчають українську мову не тільки чотири пари щодня, шість днів на тиждень, але й кожен день роблять домашні завдання.

У першому семестрі студенти вивчають фонетику і граматику. Спочатку студенти вивчають українські звуки та алфавіт. На уроках вони слухають, як викладач вимовляє звуки, складі, слова і маленькі фрази. Потім вони повторюють багато разів те, що говорив викладач. На перших уроках студенти читають невеликі і неважкі тексти, пишуть диктанти. Іноземні студенти серйозно вивчають українську граматику. Українська граматика дуже важка, треба багато вчити напам'ять. У другому семестрі іноземці вивчають не лише граматику, але й інші предмети: розвиток мовлення та науковий стиль мовлення. На уроках розвитку мовлення студенти багато говорять українською, відповідають на запитання, запитують, розповідають, вчаться розуміти українську, спілкуватися українською. Науковий стиль мовлення – один із найважливіших предметів. Науковий стиль мовлення вивчає мову науки. Цей предмет вивчає мову математики, мову біології, мову хімії, мову фізики. На уроках студенти запам'ятовують наукові терміни, пишуть лекції, розповідають наукові тексти.

Вивчити українську мову за один рік дуже важко. Викладачі завжди повторюють студентам: «Ви повинні багато працювати самостійно». Так кажуть не тільки викладачі, але й старші студенти. Вони вже знають: вивчати іноземну мову – серйозна щоденна робота. Якщо іноземний студент хоче

вивчити українську мову за один рік, він повинен не лише працювати на уроках, але й щодня займатися самостійно не менш ніж три години.

1. Де студенти-іноземці починають вивчати українську мову?
2. Скільки днів на тиждень іноземні студенти вивчають українську мову?
3. Студенти вивчають українську мову щодня?
4. Які предмети вивчаються у першому семестрі?
5. Що роблять студенти на перших уроках української мови?
6. Чому потрібно серйозно вивчати українську граматику?
7. Які предмети студенти-іноземці вивчають у другому семестрі?
8. Що роблять студенти на уроках розвитку мовлення?
9. Що вивчає предмет науковий стиль мовлення?
10. Можна навчитися говорити українською за один рік?
11. Ви згодні, що потрібно не тільки займатися на уроках, але й багато працювати самостійно?
12. Скільки часу іноземний студент повинен займатися щодня самостійно?
13. Які предмети тобі подобаються, а які не подобаються? Чому?

Завдання 46. Прослухайте текст. Прочитайте його самостійно. Складіть запитання до тексту. Відповідайте на запитання.

Працюйте самостійно!

Наш перший викладач української мови – Ольга Миколаївна. Зараз вона починає урок. Ольга Миколаївна каже: "Добрий день, студенти! Я рада вас бачити!" Студенти відповідають: "Здрастуйте, Ольго Миколаївно!" Викладач каже: "Слухайте нові слова!" Ольга Миколаївна вимовляє слова голосно і повільно. Студенти уважно слухають. Потім Ольга Миколаївна каже: "Слухайте слова ще раз і повторюйте!" Студенти вимовляють слова повільно і правильно. Ольга Миколаївна продовжує урок. Вона каже: "Читайте!" Студенти читають новий текст. Одні студенти читають добре, інші студенти читають не дуже добре. Деякі студенти читають погано. Несім читає дуже погано. Ольга Миколаївна каже: "Погано, Несіме! Ти мало працюєш самостійно!" Несім відповідає: "Вибачте, Ольго Миколаївно! Але я вивчаю українську мову лише два місяці." Викладач дивується: "Ось твій друг Самір. Ви приїхали разом. Але він читає відмінно! Чому, студенти?" "Самір вивчає українську мову щодня самостійно не менш ніж три години," – відповідають студенти. Працюйте самостійно!

Завдання 47. Прочитайте ще раз, вивчіть, розкажіть текст 38.

3. 3. Лексико-граматичний практикум

Завдання 48. Напишіть назви навчальних предметів, які ви вивчаєте на ПВ. Вивчіть.

Завдання 49. Напишіть за зразком споріднені слова.

Зразок: математичний – математика.

Мовний, наука, важливо, вивчення, хімічний, лекційні, біолог, праця, самостійність, навчатися, запитання, серйозний, читання, розмова, відповідь.

Завдання 50. Випишіть із тексту 38 усі іменники, розподіліть їх за родами, утворіть форми множини, де це можливо. Проаналізуйте закінчення. Виконайте за зразком.

Зразок:

ВІН	ВОНА́	ВОНО́	ВОНІ́
предме́т			предме́ти
	мо́ва		мо́ви
		завда́ння	завда́ння

Завдання 51. Утворіть від іменників-назв навчальних предметів форми знахідного (в.4) і орудного (в.5) відмінків однини. Використовуйте відмінкові таблиці. Проаналізуйте закінчення. Виконайте за зразком.

Зразок:

в. 1	в. 4	в. 5
подобається що?	вивчаємо що?	займаємося, захоплюємося, цікавимося чим?
анатомія	анатомію	анатомією

Завдання 52. Випишіть із тексту 39 усі прикметники, утворіть родові форми, форми множини. Проаналізуйте закінчення. Виконайте за зразком.

Зразок:

який?	яка?	яке?	які?
-------	------	------	------

важкий	важка́	важké	важкі́
--------	--------	-------	--------

Завдання 53. Утворіть від прикметників форми родового відмінка (в.2) однини та множини. Виконуйте за зразком. Використовуйте таблицю 5.5 на сторінці 106.

Зразок:

в. 1		в. 2 однини́		в. 2 множини́	
який? яке́?	важкий, важké	яко́го?	важко́го	які́х?	важкі́х
яка́?	важка́	яко́ї?	важко́ї		

Завдання 54. Утворіть від прикметників форми місцевого відмінка (в.6) однини та множини. Виконуйте за зразком. Використовуйте таблицю 5.5 на сторінці 106.

Зразок:

в. 1		в. 6 однини́		в. 6 множини́	
який? яке́?	важкий, важké	у яко́му?	у важко́му	у які́х?	у важкі́х
яка́?	важка́	у які́й?	у важкі́й		

Завдання 55. Утворіть прикметники найвищого ступеня за зразком. Використовуйте таблицю 5.7 на сторінці 108 .

Зразок: те́плий – **найте́пліший**

Важли́вий, серйо́зний, відповіда́льний, до́брый, вели́кий, відомий, краси́вий, весéлий, спо́кійний, розу́мний, необхі́дний, потрíбний.

Завдання 56. Прочитайте, перекладіть вірш відомого українського поета Василя Симоненка. Випишіть прикметники та прислівники з префіксом най-. Вивчіть вірш напам'ять.

Найогідніші́ о́чі поро́жні...

Найогідніші́ о́чі поро́жні,
Найгрі́зніше мовчи́ть гроза́,
Найні́кче́мніші́ ду́рні вельмо́жні,
Найпідлі́ша брехли́ва сльоза́.

Найпрекра́сніша ма́ти щасли́ва,
Найсоло́дші коха́ні вуста́,
Найчисті́ша душа́ незрадли́ва,

Найскладніша людина проста.

Але правди в брехні не розмішуй,
Не ганьби все підряд без пуття,
Бо на світі той наймудріший,
Хто найдужче любить життя.

Завдання 57. Утворіть прислівники за зразком.

Зразок: теплий – тепло

Добрый, важливий, серйозний, великий, маленький, самостійний, кожен день.

Завдання 58. Випишіть із тексту 38 усі словосполучення дієслово+іменник з прийменником. Визначте відмінок іменника. Відновіть речення.

Зразок: зустрічаюся із друзями (в.5)

Завдання 59. Розкрийте дужки. Визначте відмінок іменника. Виконайте за зразком.

Зразок: навчаюся в університеті (в.6)

Будуть слухати (лекції), вивчаємо (українська грамати́ка), захоплюється (бокс), відповідати на (запита́ння), працювати на (уроки), цікавитися (медицина), захоплююся (полі́тика), читати (те́ксти), вивчати (мікробіоло́гія), слухати (істо́рія), спілкуватися з (друзі), питати (виклада́ч), займатися (му́зика), сказати (брат і сестра́), цікавитися (хі́мія).

Завдання 60. З'єднайте прислівники і дієслова.

Добре, самостійно, багато, серйозно, щоденно, щодня.

Говорити, вивчати, вивчити, спілкуватися, читати, працювати, займатися.

Завдання 61. Складіть речення за зразком. Використовуйте таблиці відмінкових закінчень.

Зразок: я – біоло́гія (любі́ти, вивча́ти, захо́плюватися, ціка́витися, займа́тися, подоба́тися). Я люблю́ біоло́гію. Я вивча́ю біоло́гію. Я захо́плююся біоло́гією. Я ціка́влюся біоло́гією. Я займа́юся біоло́гією. Мені́ подоба́ється біоло́гія.

1. Виклада́ч – цей словни́к (ціка́витися, подоба́тися, вивча́ти). 2. Ліка́р – медицина́ (любі́ти, вивча́ти, захо́плюватися, ціка́витися, займа́тися, подоба́тися). 3. Ба́тько – полі́тика (захо́плюватися, ціка́витися, подоба́тися). 4. Він – бокс (любі́ти, ціка́витися, займа́тися, подоба́тися). 5. Студе́нти – матемáтика (любі́ти, вивча́ти, захо́плюватися, подоба́тися). 6. Вона́ – літерату́ра (любі́ти, подоба́тися, захо́плюватися, ціка́витися). 7. Инжене́р – те́хніка (любі́ти, вивча́ти, ціка́витися). 8. Води́ – маши́ни (любі́ти, ціка́витися,

подобатися). 9. Іноземці – Україна (любіти, цікавитися, подобатися). 10. Друзі – хімія (любіти, вивчати, захоплюватися, цікавитися, займатися, подобатися).

Завдання 62. Вставте у текст назви навчальних предметів. Розкажіть про свої навчальні інтереси.

1. На ПВ я вивчаю... . 2. У першому семестрі я вивчав (вивчала) 3. У другому семестрі я буду вивчати 4. У медичному інституті я буду вивчати 5. На ПВ я не вивчаю 6. У першому семестрі я не вивчав (вивчала)... . 7. У другому семестрі я не буду вивчати... . 8. У медичному інституті я не буду вивчати... . 9. У школі я вивчав (вивчала) 10. У школі я не вивчав (вивчала) 11. Раніше я захоплювався (захоплювалася) 12. Раніше я цікавився (цікавилася) 13. Раніше мені подобалася (подобався, подобалися) 14. Зараз я захоплююся 15. Зараз я цікавлюся 16. Зараз мені подобається 17. Мені не подобається... . 18. Мені ніколи не подобався (не подобалася, не подобалися) 19. Мені завжди подобався (подобалася, подобалися)

Завдання 63. Вставте у текст потрібне дієслово (вивчати, займатися, подобатися, цікавитися, захоплюватися).

На ПВ іноземні студенти ... різні предмети. У першому семестрі вони ... тільки українську мову. У другому семестрі студенти ... також інші предмети: біологію і хімію, математику і фізику, історію і літературу, креслення і українську мову. Мені ... біологія, тому що я хочу стати лікарем. Ще я ... хімією і інформатикою. Коли я навчався в школі, я ... літературою. Особливо мені ... арабська література.

Завдання 64. Напишіть, на якому факультеті будуть навчатися студенти. Використовуйте таблицю 5.13 на сторінці 116.

1. Студенти-іноземці вивчають на ПВ біологію та хімію. Вони будуть продовжувати навчання на 2. Ахмед вивчав на ПВ географію, історію і літературу, і зараз він уже навчається на 3. Арабські студенти почали вивчати на ПВ фізику, математику, креслення, тому що вони хочуть навчатися на... . 4. Мої друзі навчаються в СумДУ на ПВ. Зараз вони вивчають економіку та географію українською мовою, тому що вони хочуть навчатися на

Завдання 65. Об'єднайте речення за зразком.

Зразок. На ПВ іноземні студенти вивчають українську мову. На ПВ іноземні студенти вивчають інші предмети. – На ПВ іноземні студенти вивчають **не тільки** українську мову, **алé й** інші предмети.

1. На ПВ іноземні студенти вивчають біологію. На ПВ іноземні студенти вивчають хімію. 2. На уроках української мови студенти-іноземці читають тексти. На уроках української мови студенти-іноземці багато говорять українською. 3. Студенти слухають нові слова. Студенти повторюють старі слова. 4. Студенти займаються на уроках. Студенти багато працюють самостійно. 5. Він захоплюється історією. Він захоплюється літературою. 6. Вона добре говорить українською. Вона непогано розуміє українську мову. 7. На першому курсі студенти-іноземці будуть слухати лекції українською. На першому курсі студенти-іноземці будуть відповідати на запитання викладачів українською. 8. Українська мова – це грамати́ка. Українська мова – це спілкува́ння. 9. Життя студента – це серйозне навчання. Життя студента – це веселі канікули. 10. Він цікавиться інформатикою. Він захоплюється українською мовою.

Завдання 66. Відновіть скорочені слова.

Б-гія, сам-но, з-ння, вив-ти, щ-нно, л-ції, сер-но, ін-ка, пр-т.

Завдання 67. Відновіть скорочені фрази.

Найв пр-т, за-ння вик-ча, відп на зап., сл-ти л-ції, зай-юся щ-нно, с-но вив-ти гр, на 1к, доб нав-тися, мал лек, пов пр-ти, з-ться сам.

Завдання 68. Відновіть скорочений текст Розкажіть його. Запишіть текст на диктофон. Прослухайте, проаналізуйте помилки.

Найв. пр-т

На ПВ ін-і ст в-ють різні пр: м-ку і фіз, біол та хім, іст і геогр, літ та укр м . Але найв пр на ПВ – це укр м. На перш кур ст-ти буд сл-ти л-ції і від-ти на за-ння викл укр . Тому на ПВ ст-ін сер-но вив укр гр. На ур ст-ти баг гов укр, зап-ють нові с-а, чит тексти, відп на за-ння, за-ть, пиш мал л-ції. Усі вик каж: «Якщо ін-ий ст-т хоч добре вивч укр мов, він повинен не тільки пр-ти на урок, але й щ-ня займ сам-о не менш ніж три год».

Завдання 69. Напишіть відповіді на запитання. Складіть текст. Прочитайте його вголос кілька разів. Вивчіть його. Запишіть свою розповідь на диктофон. Проаналізуйте помилки.

1. Які предмети вивчають на ПВ іноземні студенти? 2. Який предмет на ПВ найважливіший? 3. Студенти будуть слухати лекції українською на першому курсі? 4. На першому курсі студенти будуть відповідати на запитання викладача українською? 5. Що іноземні студенти серйозно вивчають на ПВ? 6. Що студенти роблять на уроках української мови? 7. Що каже студентам викладач української мови?

Завдання 70. Складіть розповідь про свої навчальні інтереси. Для цього вставте в текст пропущені слова. Вивчіть текст, розкажіть.

Я – Раніше я навчався (навчалася)... я вивчав... . Мені подобався (подобалася)... . Я серйозно вивчав (вивчала)... , тому що я хотів (хотіла) бути... . Ще я захоплювався (захоплювалася) ... і цікавився (цікавилася)... . Я завжди хотів (хотіла) вивчати... . Мені ніколи не подобався (подобалася)... . Зараз я навчаюся Ми вивчаємо Мені дуже подобається вивчати... . Я цікавлюся... і захоплююся..., тому що Я думаю, що найважливіший предмет – це..., а найважчий предмет – Мені не подобається..., тому що... . У майбутньому я хочу вивчати..., тому що... .

Завдання 71. Перекладіть текст. Дайте відповіді. Скажіть, про що цей текст?

Вчіться говорити українською!

Якщо ви хочете навчитися плавати, вам потрібна вода. Якщо ви хочете спілкуватися українською, вам потрібна жива українська мова. Її треба слухати як музику, тому що жива українська мова і є музика. Вона має свою мелодію, свій ритм, свої звуки. Слухайте цю музику, і ви почуєте кожен її звук. Обов'язково почуєте! Не можете не почути!

1. Що вам потрібно, якщо ви хочете навчитися плавати?
2. Що вам потрібно, якщо ви хочете навчитися говорити українською?
3. Жива мова – це музика. Ви згодні?
4. Жива мова має свою мелодію?
5. Ви часто слухаєте українську?
6. Вам подобається спілкуватися українською?

Завдання 72. Прослухайте текст. намагайтеся зрозуміти його основний зміст, не звертаючи уваги на незнайомі слова. Скажіть, як ви вивчаєте українську. Які методи ви використовуєте?

12 шляхів вивчити українську мову

1. Пиші українські тексти.
2. Шукай слова у словниках.
3. Пиші слова на картки і постійно їх переглядай.
4. Знайди до українського слова слово-асоціацію рідною мовою.
5. Учи слова за списком.
6. Перекладай тексти.
7. Учи скоромовки.
8. Повторюй за диктором все, що він каже.
9. Співай українські пісні.
10. Пиші листи українською.
11. Більше говори українською.

12. Постійно спілкуйся українською!

Завдання 73. Перекладіть анкету та заповніть її. Проведіть анкетування серед своїх друзів (10 анкет). Підготуйте повідомлення про результати анкетування.

Я вивчаю українську на ПВ

1.	Як часто ви запам'ятовуєте нові українські слова?	щодня	
		не завжди	
		не запам'ятовую	

		запам'ятовую, але тільки на уроках	
2.	Як часто ви робите домашнє завдання?	щодня	
		не завжди	
		не роблю, мені це не потрібно	
3.	Як ви вважаєте, чи можете ви вивчити українську граматику за один рік?	обов'язково вивчу, це не важко	
		вивчу, якщо буду багато працювати	
		ніколи не вивчу, тому що українська граматику дуже складна	
		мені не потрібна українська граматику, мені і так розуміють	
4.	Як ви запам'ятовуєте українські слова?	швидко	
		повільно	
		погано	
		нічого не запам'ятовую	
5.	Скільки слів ви запам'ятовуєте за день?	5	
		10	
		30	
		більш ніж 30	
6.	Хто або що найбільш за все допомагає вам вивчати українську?	викладач	
		словник	
		живе спілкування	
		самостійна робота	
		комп'ютер	
7.	Що є найважливішим для вас у вивченні мови?	аудіозаписи	
		слухати	
		повторювати	
		писати	
		читати	
		запам'ятовувати нові слова	
		говорити	
спілкуватися			
8.	Що є найважчим для вас у вивченні мови?	слухати	
		повторювати	
		писати	
		читати	
		запам'ятовувати нові слова	
		говорити	
		спілкуватися	
9.	Що вам найбільше подобається робити на уроках української мови?	слухати	
		писати диктанти	
		читати	
		говорити	

		відповідати на запитання	
		виконувати граматичні вправи	
		спілкуватися	
		мені не подобаються уроки української мови	
10.	Вам не подобаються уроки української мови. Чому?	я нічого не розумію	
		дуже багато нової інформації	
		викладач говорить дуже швидко, не завжди повторює	
		викладач каже багато нових слів, я його погано розумію	
		мені не подобається викладач	
		ні, мені дуже подобаються уроки української мови	
11.	Як ви розумієте викладача української мови?	чудово	
		добре	
		не завжди	
		погано	
		зовсім не розумію	
12.	Який предмет вам найбільше подобається?	фонетика	
		граматика	
		науковий стиль мовлення	
		розвиток мовлення	

Завдання 74. Підготуйте та проведіть презентацію „Я вивчаю українську”.

УРОК 4

ЕКСКАУРСІЇ

УНІВЕРСИТЕТОМ

4.1. С л у р о к у

Завдання 1. Вивчіть слова уроку.

1	áктова зáла	assembly hall	salle de réunion	salonu salonu,	faollar zali	قاعة الجمعية	1
2	бáза	base	base, station	sosyal yasam	baza	قاعة	2
3	басéйн	pool	piscine	havuz	basseyin	مسبح	3
4	бібліотéка	library	bibliothèque	kütüphane	kutubxona	مكتبة	4
5	бібліотéчний	adj. library	de bibliothèque	kütüphaneye ilgili	kutubxona,	مكتبي	5
6	будь-який	any	n'importe quel	herhangi	har bir	اي واحد	6
7	весéлий	glade	gai, gaie,	neşeli	hushchaqchaq,	مرح	7
8	вéсело	merily	gaiement	mutlu, neşeli	hushchaqchaq	مهرح	8
9	вид спóрту	kind of sports,	sort de sport	spor türü	sport turi	نوع رياضة	9
10	видавати	publish	publier	yayımlamak	nashr etmoq	يصدر	1
11	вiддiл	department,	section, service	bölüm	bism, bo`lim	قسم	1
12	вiддiлення	separation,	section	bölüm	bo`lim	دائرة	1
13	вiдпочiнок	rest	repos	tatil	dam olish	راحة	1
14	вóдний	water	d'eau,	su	suvli, suvdan	مائي	1
15	голóвний	main	principal,	baş	bosh, aosiy	اساسي	1
16	декан	dean	doyen	dekan	dekan	العميد	1
17	деканáт	dean's office	décanat	dekanlık	dekanat	مكتب العميد	1
18	департамéнт	department	département	bölüm	departament	قسم	1
19	дирéктор	director	directeur	müdür	direktor	مدير	1
20	дóбрый	kind	bon, bonne	iyi	oq-kongil	جيد	2
21	дóвiдка	certificate,	certificat,	ruhsat	ruxsatoma,	شهادة, اذبات	2
22	дрiбниця	trifle	bagatelle,	önemsiz	shunchaki, bekor	سهل	2
23	екзáмен	exam,	examen	sınav	imtixon	امتحان	2
24	екскúрсiя	excursion	excursion	tur, gezi	ekskursiya	رحلة	2
25	електрóнный	electronic	électronique	elektronik	elektron	إلكتروني	2
26	жахлiво	terribly,	terriblement	korkunç	daxshatli	فزع	2
27	жiтель	resident	habitant	yaşayan (bir	yahovcho, axoli	مواطن	2
28	життiя	life	vie	hayat	hayot	حياة	2
29	з собóю	with me	avec moi	kendinle	o`zi bilan birga	مع	2
30	завiдувач	head	gérant, chef	başkan	boshqaruvchi	رئيس قسم	3
31	зáлік	test	épreuve	not	uni yoki shuni deb	امتحان	3
32	застúпник	deputy, vice	adjoint	başkan yardımcısı	o`rin bosar	نائب	3
33	захóплюючий	exciting	entraînant	büyüleyici	hushchaqchaq	مشوق	3
34	зiбрáння	meeting	réunion,	toplanti	yig`ilish	اجتماع	3

35	змагання	competition	compétition	rekabet	bellashuv	منافسة	3
36	знайомитися	to meet, to	Faire la	tanışmak	tanishmoq	يتعرف	3
37	знаходиться	to be situated	se trouver	bulunmak	joylashmoq	يقع, يتواجد	3
38	зустріч	meeting	rencontre	görüşme	uchrashuv	لقاء	3
39	зустрічатися	to meet	se rencontrer	karşılaşmak	uchrashmoq	يلتقي	3
40	ідеологія	ideology	idéologie	ideoloji	ideologiya	علم الفكر	4
41	їдальня	canteen,	cantine,	yemekhane,	oshxona	كافيتيريا	4
42	кабінет	cabinet,	cabinet, salle	kabin	xona	مكتب	4
43	каталог	catalogue	catalogue	katalog	catalog (royxat)	كاتالوج	4
44	кафедра	department	chaire	bölüm	kafedra (bo`lim)	قسم	4
45	квиток	ticket	billet	bilet	chipta	تذكرة	4
46	керівник	to lead	diriger,	yönetmek	bohqarmoq	القائد	4
47	клас	classroom	classe	sınıf	sinfxona	صف	4
48	комендант	commandant	gérant	müdür (yurt)	xo`jalik ishlar	محافظ	4
49	комп'ютерний	computer	d'ordinateur	bilgisayar	kompyuter xonasi	حاسوبي	4
50	контролювати	to control	contrôler	kontrol etmek	boshqarmoq	يتحكم	5
51	конференц-зала	conference	salle de	konferans salonu	kanferensiya	قاعة	5
52	конференція	conference	conférence	konferans	konfereniya	مؤتمر	5
53	концерт	concert	concert	konser	konsert	حفلة	5
54	корпус	corps,	bâtiment	bina	korpus (bo`lim,	إسكان	5
55	корт	court	court	kort	kort (tennis	ملعب تنس	5
56	куратор	curator,	curateur	sınıf öğretmeni	yol bohlovchi		5
57	лабораторія	laboratory	laboratoire	laboratuvar	labarotoriya	مختبر	5
58	лекція	lecture	conférence,	ders	ma`ruza (leksiya)	محاضرة	5
59	ліжний	ski	de ski	kayakçılık	chang`i	تزلجي	5
60	лінгафонний	language	laboratoire de	dil laboratuvarı	lingafon (li)	المختبرية	6
61	люди	people	gens, hommes	insanlar	odamlar	ناس	6
62	мапи значення,	to matter, to	avoir	demek	axamatga ega	يعني	6
63	мішканець	resident	habitant	yaşayan (bir yerde)	yahovcho, axoli	مواطن	6
64	мішкати	to live	vivre	oturmak	jonli	يعيش	6
65	міжнародний	international	international	uluslararası	xalqaro	عالمي	6
66	містечко, студé	University	cité	şehir, öğrenci şehri	shahrcha, talabalar	بلدة, بلدة	6
67	місце	place	place, lieu	yer	joy	مكان	6
68	мозок	brain	cerveau	beyin	miya	مخ	6
69	музей	museum	musée	müze	muzey	متحف	6
70	науковий	scientific	scientifique	bilimsel	ilmiy	علمي	7
71	об'єкт	object	objet	nesne	mo`ljal	مفعول به	7
72	освіта	education	instruction	öğrenim	bilim, ta`lim	تعليم	7
73	отримувати,	to receive, to	recevoir,	almak, elde etmek	qabul qilmoq	يستلم,	7
74	пам'ятати	to remember	se rappeler	hatırlamak	eslatmoq	يتذكر	7
75	парламент	parliament	parlement	meclis	parlament	البرلمان	7
76	паспорт	passport	passeport	pasaport	pasport	جواز	7
77	перепустка	omission,	absence,	geçmek	ruxsatnoma	سمادية دخول	7
78	підготівка	preparation	préparation	hazırlık	tayorlanmoq	تحضير	7

79	пóле	field	champ	saha	chegara	ملعب	7
80	полі́тика	policy	politique	politika	siyosat	سیاسة	8
81	помі́чник	assistant,	adjoint	asistan	yordamchi	مساعد	8
82	пора́да	advice	conseil	öğüt	maslaxat	نصيحة	8
83	поса́да	position	place, poste	görev	martaba	وظيفة	8
84	посві́дка	certificate,	certification	kimlik	yoqimli hissiyot	اثاب	8
85	посві́дчення	certificate,	certification	sertifika	yoqimli hissiyot	اثبات	8
86	реєстра́ція	registration	enregistrement	kayit	royxatga olish	الإقامة	8
87	ре́ктор	rector,	recteur	rektör	rektor	رئيس جامعة	8
88	ректорáт	rektorat,	rectorat	rektörlük	rektarat	رئاسة	8
89	рідний дім	native house	maison	ev	qadrli uy	البيت	8
90	розташо́ваний	located	situé, située	yer almaktadır	joylashgan	واقع	9
91	свій, своя́, своє́,	one's own	son, sa, ses,	kendi	shaxsiy, o`zimgina	ملكي	9
92	секретáр	secretary	secrétaire	sekreter	kotib	سكرتير	9
93	се́мінар	seminar,	séminaire	seminer	yig`ilish	ندوة	9
94	сертифіка́т	certificate	certificat	sertifika	sertifikat	شهادة	9
95	сékция (спорти́вна)	section (sport)	section (sport)	bölüm spor	to`garak (sport)	دورقيا ضية	9
96	спеціáльність	speciality	spécialité	uzmanlık	yo`nalish (kasbiy)	اختصاص	9
97	спорти́вний	sport, sporting	sportif	sporcu	sport bilan	رياضي	9
98	студéнтський	student	d`étudiant	öğrenci	talabta (labalik)	طلابي	9
99	танцюва́льний	dancing,	de danse	dans	o`yinqaroq	رقصي	9
100	тéнісний	tennis	de tennis	tenis	tennis (tennis)	رياضة	10
101	тренажерний	gym, fitness	sport	antreman	shug`ullanish joyi	تدريب	10
102	турбо́тливий	careful	plein de	düşünceli, ilgili,	yordam bermoq	مهموم	10
103	увійти́	enter, come in	entrer	girmek	kimmoq	يدخل الى	10
104	університéтський	university	universitaire	üniversite	uneversitet	جامعي	10
105	ýряд	government	gouvernement	hükümet	yuqori boshqaruv	السلطة	10
106	усé дóбре	all right	tout va bien	herşey yolunda	hammasi joyida	تمام	10
107	фóрум	forum	forum	forum	forum	منتدى	10
108	футбóльний	football	de football	futbol	fudbol (fudbol)	كرة قدم	10
109	центральний	central	central	merkezi	markaziy	مركزي	10
110	чита́льний	reading	de lecture	okuma	o`qish joyi	قراي	11
111	чита́цький	reading,	de lecteur	kütüphane karti	o`qish joyi	قارئ	11
112	чудóвий	remarkable	remarquable	harika	ajoyib	رائع	11

4. 2. Мовленнєвий практикум

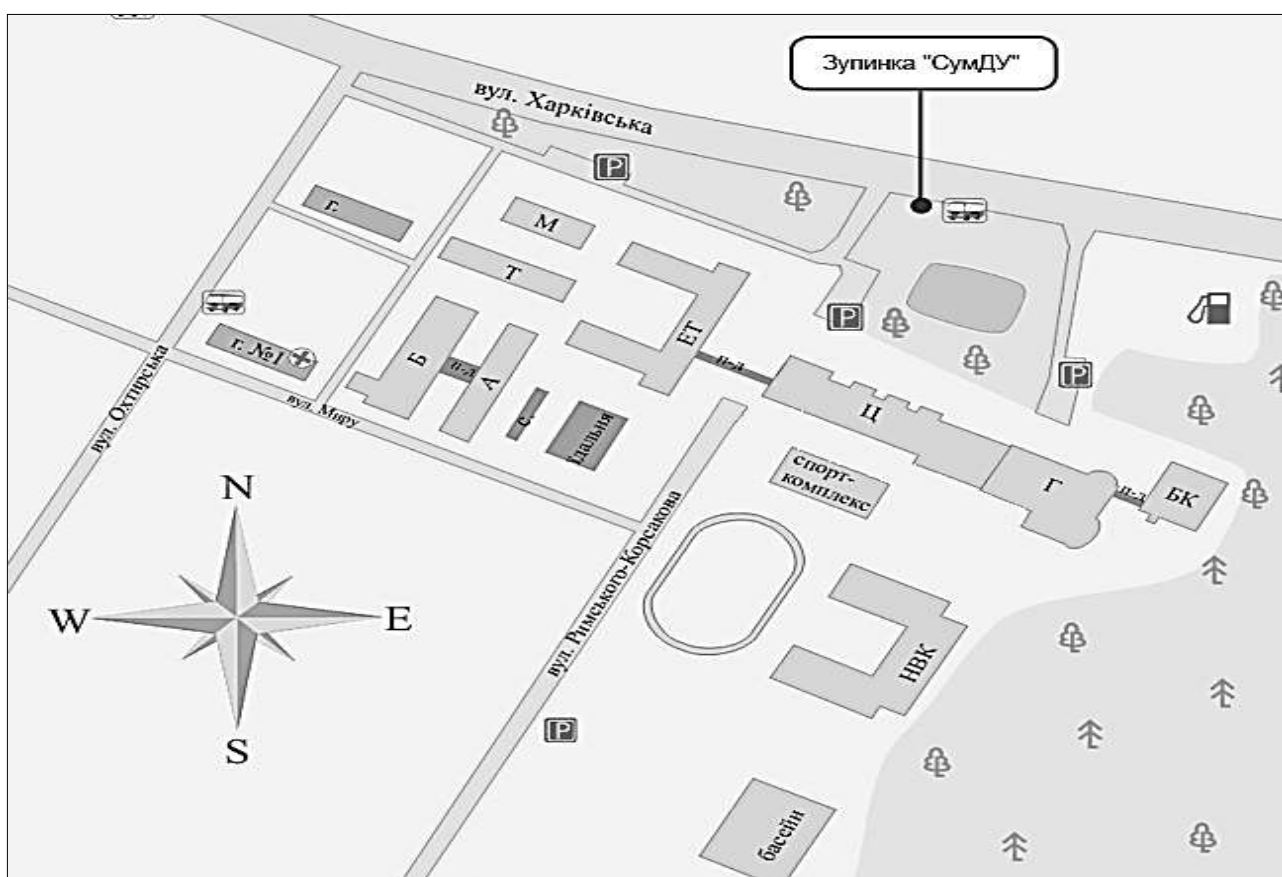
2. *Слухайте, повторюйте. Запам'ятовуйте слова, словосполучення, які називають місця, де студенти навчаються. Прочитайте, вивчіть.*

База, навчальна база, центральна база, кабінет, лінгафонний кабінет, клас, комп'ютерний клас, аудиторія, навчальна аудиторія, лабораторія, навчальна лабораторія, корпус, корпуси, навчальний корпус, головний корпус, центральний корпус, бібліотечний корпус, університетські корпуси.

Завдання 3. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте форми дієприкметника розташований.

Розташований, розташована, розташоване, розташовані. Університет розташований, гуртожиток розташований, база розташована, місто розташоване, корпуси розташовані. Розташований у центрі, розташована в головному корпусі, розташоване в гуртожитку, що розташовано, де розташовані.

Завдання 4. Вивчіть план центральної бази університету. Назвіть об'єкти, які розташовані на центральній базі.

Центральна база СумДУ

Ц – центральний корпус; Г – головний корпус; БК – бібліотечний корпус

Завдання 5. Підтвердіть інформацію або заперечте.

А. 1. Підготовче відділення розташоване в гуртожитку номер три. 2. Бібліотека розташована в бібліотечному корпусі. 3. Аудиторії розташовані в навчальних корпусах. 4. Лінгафонний кабінет розташований у головному корпусі. 5. Ректорат розташований на третьому поверсі. 6. Лінгафонний кабінет розташований на восьмому поверсі. 7. Ми зараз у навчальній аудиторії. 8. Басейн розташований на центральній базі університету. 9. Комп'ютерні класи розташовані на різних поверхах. 10. Викладач зараз в аудиторії. 11. Група зараз на занятті. 12. Головний корпус розташований на центральній базі університету. 13. Центральний корпус розташований на центральній базі університету. 14. Бібліотечний корпус розташований на центральній базі університету.

Б. 1. Підготовче відділення розташоване в центральному корпусі. 2. Аудиторії розташовані в бібліотеці. 3. Викладач зараз на перерві. 4. Бібліотека розташована в гуртожитку. 5. Бібліотека розташована в центральному корпусі. 6. Лабораторії розташовані в бібліотечному корпусі. 7. Усі навчальні аудиторії розташовані тільки в головному корпусі. 8. Підготовче відділення розташоване на центральній базі університету. 9. Група зараз у головному корпусі. 10. Комп'ютерний клас розташований у лабораторії.

Завдання 6. Дайте повні відповіді на запитання. Запитуйте за зразком. Відповідайте на запитання.

А. 1. Що розташовано в гуртожитку номер три? 2. Що розташовано на центральній базі університету? 3. Що розташовано в бібліотечному корпусі? 4. Що розташовано в головному корпусі? 5. Що розташовано в центральному корпусі? 6. Що розташовано в різних корпусах? 7. Хто зараз в аудиторії? 8. Хто зараз у бібліотеці? 9. Хто зараз на занятті? 10. Як називаються корпуси СумДУ?

Б. 1. Де студенти? 2. Де розташована наша аудиторія? 3. На якому поверсі розташована наша аудиторія? 4. На якому поверсі розташована твоя кімната? 5. Де розташоване підготовче відділення? 6. Де викладач? 7. Де розташовані навчальні лабораторії? 8. Де розташований лінгафонний кабінет? 9. На якому поверсі розташований лінгафонний кабінет? 10. Де розташований бібліотечний корпус? 11. Де розташовані комп'ютерні класи?

В. 1. Де розташований бібліотечний корпус? 2. Де розташований головний корпус? 3. Де розташований центральний корпус? 4. Де розташований басейн СумДУ? 5. Де розташована їдальня?

Завдання 7. Слухайте текст, повторіть його декілька разів. Запишіть по пам'яті. Вивчіть, розкажіть.

Навчальна база університету – це навчальні корпуси, навчальні аудиторії, наукові лабораторії, комп'ютерні класи, лінгафонні кабінети. Тут студенти навчаються.

Завдання 8. Слухайте, повторюйте, запам'ятовуйте.

Бібліотека, університетська бібліотека, зала, читальна зала, актові зали, конференц-зала, конференція, університетська конференція, форум, студентський форум, збори, студентські збори.

Завдання 9. Підтвердіть інформацію або заперечте.

А. 1. Бібліотека університету розташована в бібліотечному корпусі. 2. Конференц-зала розташована в головному корпусі. 3. Читальні зали розташовані в бібліотечній залі. 4. Актова зала розташована в головному корпусі на першому поверсі. 5. У бібліотечній залі викладачі та студенти вивчають наукову літературу. 6. Форуми, конференції, збори бувають у конференц-залі. 7. Бібліотека СумДУ - одна з найбільших бібліотек міста. 8. Університетський музей розташований у бібліотечному корпусі.

Б. 1. В університеті немає бібліотеки. 2. У головному корпусі не буває зборів. 3. Читальна зала розташована в центральному корпусі. 4. В актовій залі студенти навчаються. 5. Ми зараз на конференції. 6. Конференц-зала розташована в гуртожитку. 7. Бібліотека СумДУ - маленька. 8. У СумДУ не буває конференцій. 9. Група зараз на зборах. 10. У СумДУ немає університетського музею. 11. У головному корпусі немає актові зали.

Завдання 10. Відповідайте на запитання. Запитуйте за зразком.

1. Де розташована актові зала? 2. Де розташований бібліотечний корпус? 3. Де розташований головний корпус? 4. Де розташований центральний корпус? 5. Де розташована бібліотека? 6. Де розташовані читальні зали? 7. Де розташована конференц-зала? 8. Де розташований університетський музей? 9. Де бувають збори? 10. Де бувають конференції? 11. Де бувають форуми? 12. Де бувають концерти? 13. Яка бібліотека в університеті? 14. Що роблять викладачі та

студенти в читальних залах? 15. Що буває в актовій залі? 16. Що буває в конференц-залі? 17. Що розташовано в бібліотечному корпусі?

Завдання 11. Слухайте, повторюйте речення. Останнє речення запишіть по пам'яті. Вивчіть його.

У бібліотеках університету студенти та викладачі читають. У бібліотеках університету студенти та викладачі читають, вивчають наукову літературу. **У бібліотеках університету студенти та викладачі читають, вивчають наукову літературу, працюють в інтернеті.**

Завдання 12. Слухайте, повторюйте. Запам'ятовуйте слова, словосполучення, які називають спортивні об'єкти університету.

База, спортивна база, спортивна база університету, ліжна база, водна база, зала, спортивна зала, тренажерна зала, поле, футбольне поле, корт, тенісний корт, стадіон, басейн, клуб, університетський клуб, спортивний клуб, спортивний клуб "Університет", фітнес-клуб.

Завдання 13. Підтвердіть інформацію або заперечте.

А. 1. Спортивна база університету – це спортивні зали, спортивний клуб "Університет", стадіони, басейн. 2. Басейн і стадіони розташовані на центральній базі університету. 3. Футбольне поле розташоване поряд із гуртожитком. 4. Тенісний корт розташований на центральній базі університету. 5. Спортивний клуб "Університет" – один із найвідоміших спортивних клубів України. 6. В університеті є ліжна база та водна база. 7. У басейні студенти й викладачі плавають та навчаються плавати. 8. На тенісному корті викладачі й студенти грають в теніс та навчаються грати в теніс.

Б. 1. У СумДУ немає спортивного клубу. 2. Басейн розташований на стадіоні. 3. Тренажерна зала розташована в гуртожитку. 4. Спортивний клуб "Університет" – маленький і невідомий. 5. В університеті немає водної бази. 6. Футбольне поле розташоване поряд із головним корпусом. 7. На тенісному корті студенти грають у баскетбол. 8. У СумДУ немає басейну.

Завдання 14. Відповідайте на запитання. Запитуйте за зразком.

1. Як називається спортивний клуб СумДУ? 2. Який спортивний клуб у СумДУ? 3. Де студенти займаються спортом? 4. Де розташований басейн СумДУ? 5. Де розташований тенісний корт СумДУ? 6. Де розташований стадіон? 7. Де розташоване футбольне поле? 8. Які спортивні об'єкти розташовані на центральній базі університету? 9. Що розташовано неподалік

від гуртожитку? 10. Який вид спорту тобі подобається? 11. Яким спортом ти захоплюєшся? 12. Яким спортом ти хочеш займатися?

Завдання 15. Слухайте текст, повторіть його декілька разів. Запишіть по пам'яті. Вивчіть.

Університет – це спортивні зали, тенісні корти, футбольні поля, стадіони, басейн. Це спортивна база університету. Тут студенти та викладачі займаються спортом.

Завдання 16. Слухайте, повторюйте. Запам'ятовуйте, як називаються місця, де студенти відпочивають.

База, база відпочинку, кафе, студентське кафе, клуб, інтернет-клуб, зала, танцювальна зала, гуртожиток, студентський гуртожиток, містечко, студентське містечко, музей, університетський музей.

Завдання 17. Підтвердіть інформацію або заперечте.

А. 1. База відпочинку розташована на річці. 2. Студентське кафе розташоване на центральній базі університету. 3. У вільний час студенти бувають на екскурсіях в університетському музеї. 4. У танцювальній залі танцюють і вчать танцювати. 5. У вільний час студенти знайомляться, зустрічаються, спілкуються в студентському кафе. 6. На базі відпочинку можна відпочивати не тільки влітку, але й узимку. 7. Гуртожитки розташовані в студентському містечку. 8. Студентське містечко розташоване на березі озера. 9. Університетський музей розташований у бібліотечному корпусі. 10. Інтернет-клуб розташований у головному корпусі на першому поверсі. 11. Гуртожитки СумДУ розташовані на різних вулицях міста.

Б. 1. Студентське містечко розташоване на центральній базі університету. 2. База відпочинку розташована в студентському містечку. 3. У СумДУ немає гуртожитків. 4. На базі відпочинку можна відпочивати тільки влітку. 5. В університеті немає музею. 6. В університетському кафе студенти навчаються. 6. Усі гуртожитки СумДУ розташовані на центральній базі університету. 7. У вільний час студенти виконують домашні завдання. 8. На підготовчому відділенні немає музею.

Завдання 18. Запитуйте за зразком.

1. Де мешкають студенти? 2. Де студенти відпочивають у вільний час? 3. Де розташовані гуртожитки університету? 4. Де розташоване студентське кафе? 5. Де студенти зустрічаються, знайомляться, спілкуються у вільний час? 6. Де розташоване студентське містечко? 7. Де розташований інтернет-клуб? 8. Де розташований університетський музей? 9. Де ви відпочиваєте у вільний час?

10. Що роблять на базі відпочінку? 11. Що роблять у танцювальної залі?
12. Що роблять у студентському кафе? 13. Коли можна відпочивати на базі відпочінку?

Завдання 19. Дайте повні відповіді на запитання. Запитуйте за зразком. Відповідайте на запитання.

1. У тебе є вільний час? 2. У тебе багато вільного часу? 3. У тебе мало вільного часу? 4. Ти займаєшся спортом у вільний час? 5. Іноземні студенти спілкуються з друзями у вільний час? 6. Ви любите гуляти у вільний час? 7. Тобі подобається дивитися фільми у вільний час? 8. Ти любиш слухати музику у вільний час? 9. Що ти любиш робити у вільний час? 10. Що тобі подобається робити у вільний час? 11. Що ти робиш у вільний час? 12. Чим ти захоплюєшся? 13. Чим ти цікавишся?

Завдання 20. Розкажіть, що вам подобається робити у вільний час.

Завдання 21. Розкажіть, що ви робите у вільний час. Говоріть за зразком.

Зразок. У мене мало вільного часу. У мене майже немає вільного часу.
У вільний час я зустрічаюся з друзями.

Завдання 22. Слухайте, повторюйте речення. Останнє речення запишіть по пам'яті. Вивчіть його.

У вільний час студенти займаються спортом. У вільний час студенти займаються спортом, зустрічаються. У вільний час студенти займаються спортом, зустрічаються з друзями. У вільний час студенти займаються спортом, зустрічаються з друзями, відпочивають. У вільний час студенти займаються спортом, зустрічаються з друзями, відпочивають у кафе. **У вільний час студенти займаються спортом, зустрічаються з друзями, відпочивають у студентському кафе.**

Завдання 23. Слухайте, повторюйте слова, запам'ятовуйте, хто і де працює в університеті.

Ректор, ректор університету, проректор, проректор університету, директор, директор департаменту, директор інституту, декан, декан факультету, начальник, начальник відділу, завідувач, завідувач кафедри, завідувач підготовчого відділення, завідувач ПВ, завідувач бібліотеки, завідувач їдальні, заступник, заступник директора, заступник начальника, заступник декана, помічник, помічник ректора, помічник декана, помічник директора, професор, викладач, куратор, комендант, комендант гуртожитку, бібліотекар, секретар, вахтер, лаборант.

Ректорат, деканат, департамент, кафедра, відділ, факультет, гуртожиток, бібліотека, їдальня, студентське містечко, медичний інститут, підготовче відділення.

Завдання 24. Слухайте, повторюйте, запам'ятайте конструкцію хто керує ким, чим (в.5).

Керує університетом, керує факультетом, керує кафедрою, керує відділом, керує підготовчим відділенням, керує бібліотекою, керує гуртожитком, керує їдальнею, керує групою, керує студентами, керує медичним інститутом.

Завдання 25. Підтвердіть інформацію.

1. Ректор керує університетом. Ректор працює в ректораті. 2. Декан керує факультетом. Декан працює в деканаті. 3. Директор керує департаментом. Директор працює в департаменті. 4. Завідувач кафедри керує кафедрою. Завідувач кафедри працює на кафедрі. 5. Комендант керує гуртожитком. Комендант працює в гуртожитку. 6. Завідувач ПВ керує підготовчим відділенням. Завідувач ПВ працює на підготовчому відділенні. 7. Куратор керує групою. Куратор працює в групі. 8. Начальник відділу реєстрації керує відділом реєстрації. Начальник відділу реєстрації працює у відділі реєстрації.

Завдання 26. Відповідайте на запитання. Запитуйте за зразком.

Зразок 1. Хто керує університетом? – Університетом керує ректор.

1. Хто керує факультетом? 2. Хто керує департаментом? 3. Хто керує відділом реєстрації? 4. Хто керує бібліотекою? 5. Хто керує гуртожитком? 6. Хто керує групою? 7. Хто керує медичним інститутом? 8. Хто керує кафедрою?

Зразок 2. Чим керує ректор? – Ректор керує університетом.

1. Чим керує декан? 2. Чим керує начальник відділу реєстрації? 3. Чим керує завідувач кафедри? 4. Чим керує завідувач бібліотеки? 5. Чим керує директор медичного інституту? 6. Чим керує комендант? 7. Чим керує куратор? 8. Чим керує завідувач підготовчого відділення?

Зразок 3. Де працює ректор? – Ректор працює в університеті.

1. Де працює викладач? 2. Де працює начальник відділу реєстрації? 3. Де працює комендант? 4. Де працює завідувач кафедри? 5. Де працює завідувач бібліотеки? 6. Де працює завідувач їдальні? 7. Де працює директор департаменту? 8. Де працює декан? 9. Де працює директор медичного інституту? 10. Де працює куратор? 11. Де працює бібліотекар? 12. Де працює вахтер? 13. Де працює секретар?

Зразок 4. Як звати ректора СумДУ? – Ректора СумДУ звати Васильєв Анатолій Васильович.

1. Як зва́ти дире́ктора департа́менту міжна́родної осві́ти? 3. Як зва́ти заві́дувача підго́товчого відді́лення? 4. Як зва́ти коменда́нта гурто́житку? 5. Як зва́ти ва́шого кура́тора? 6. Як зва́ти ва́ших виклада́чів?

Завдання 27. Слухайте, повторюйте. Запам'ятовуйте назви вулиць, на яких розташовані університетські об'єкти.

Рі́мського-Ко́рсакова, ву́лиця Рі́мського-Ко́рсакова, Замо́стянська, ву́лиця Замо́стянська, Сана́торна, ву́лиця Сана́торна, Ха́рківська, ву́лиця Ха́рківська. На ву́лиці Рі́мського-Ко́рсакова, на ву́лиці Замо́стянській, на ву́лиці Сана́торній, на ву́лиці Ха́рківській.

Завдання 28. Відповідайте на запитання. Скажіть, на яких вулицях розташовані об'єкти університету. Запитуйте за зразком.

1. Що розташовано на ву́лиці Замо́стянській? 2. Що розташовано на ву́лиці Рі́мського-Ко́рсакова? 3. Що розташовано на ву́лиці Сана́торній? 4. Що розташовано на ву́лиці Ха́рківській? 5. Де розташована центральна база університету? 6. Де розташований головний корпус? 7. Де розташований басейн? 8. Де розташований центральний корпус? 9. Де розташований гуртожиток номер три? 10. Де розташований гуртожиток номер чотири? 11. Де розташоване студентське містечко СумДУ? 12. Де розташоване підготовче відділення СумДУ? 13. Де розташована бібліотека медичного інституту? 14. Де розташована зупинка "Університет"? 15. Де розташований медичний інститут СумДУ? 16. Де розташована бібліотека СумДУ? 17. Де розташований гуртожиток номер п'ять?

Завдання 29. Назвіть свою адресу. Говоріть за зразком.

Зразок 1. Я мешкаю на ву́лиці Покро́вській. Моя́ адре́са: мі́сто Су́ми, ву́лиця Покро́вська, буди́нок сім, кварта́ра оди́н.

Зразок 2. Сумський держа́вний університе́т розташований на ву́лиці Рі́мського-Ко́рсакова. Адре́са університе́ту: мі́сто Су́ми, ву́лиця Рі́мського-Ко́рсакова, два.

Зразок 3. Сумський держа́вний університе́т розташований за адре́сою: мі́сто Су́ми, ву́лиця Рі́мського-Ко́рсакова, два.

Завдання 30. Скажіть, на яких вулицях розташовані об'єкти центральної бази університету. Використовуйте план (завдання 4).

Завдання 31. Слухайте текст. Визначте ключові слова цього тексту.

Університет – велика студентська країна

Університет – це велика студентська країна. Тут навчаються студенти та працюють викладачі. Центральна база Сумського державного університету розташована за адресою: місто Суми, вулиця Римського-Корсакова, два. На центральній базі розташовані навчальні корпуси, бібліотека, стадіон, басейн, їдальня. Навчальні аудиторії є в різних корпусах. Тут студенти навчаються. Університетська бібліотека – одна з найбільших бібліотек міста. Тут читають, вивчають наукову літературу, працюють в інтернеті.

Студенти СумДУ не тільки добре навчаються, але й добре відпочивають. У вільний час вони займаються спортом у спортивному клубі "Університет", спілкуються з друзями в студентському кафе, ходять на екскурсії, на концерти, на виставки. Дуже цікаві екскурсії бувають в університетському музеї. Він розташований у бібліотечному корпусі.

Студентське містечко СумДУ розташоване на вулиці Замостянській. Тут є гуртожитки, де мешкають студенти. На вулиці Замостянській розташоване також підготовче відділення. Тут починають своє навчання іноземні студенти. Студенти, які хочуть стати лікарями, навчаються в медичному інституті СумДУ. Центральна база медичного інституту розташована на вулиці Санаторній. Гуртожитки номер 4 і 5 також розташовані на цій вулиці.

Завдання 32. Виберіть правильну інформацію.

1	Головний корпус розташований на вулиці Замостянській.	
2	У СумДУ є невелика бібліотека.	
3	Студенти займаються спортом у спортивному клубі "Спартак".	
4	Медичний інститут розташований на вулиці Римського-Корсакова.	
5	Студентське містечко розташоване на вулиці Замостянській.	
6	Навчальні аудиторії розташовані в різних корпусах.	
7	Підготовче відділення розташоване на вулиці Замостянській.	
8	У СумДУ немає басейну.	
9	У бібліотечці студенти слухають лекції.	
10	Студенти медичного інституту навчаються на вулиці Замостянській.	
11	У нашому університеті є гарний музей.	
12	Центральна база університету розташована на вулиці Римського-Корсакова.	
13	Майбутні лікарі навчаються в медичному інституті, який розташований на вулиці Санаторній.	

Завдання 33. Відповідайте на запитання. Запитуйте.

1. Що таке університет? 2. За якою адресою розташована центральна база університету? 3. Що розташовано на центральній базі університету? 4. Де є навчальні аудиторії? 5. Яка бібліотека в СумДУ? 6. Де розташована

університетська бібліотека? 7. Що роблять студенти та викладачі в бібліотеці? 8. Що таке спортивна база університету? 9. Як називається спортивний клуб СумДУ? 10. Де студенти займаються спортом? 11. Де відпочивають студенти СумДУ? 12. Що зазвичай роблять у вільний час студенти СумДУ? 13. Де розташований університетський музей? 14. Де навчаються студенти, які хочуть стати лікарями? 15. Де розташований медичний інститут СумДУ? 16. Що таке студентське містечко? 17. За якою адресою розташоване підготовче відділення СумДУ?

Завдання 34. Слухайте, повторюйте, пишіть слова.

База, корпус, корпуси, аудиторія, лабораторія, кабінет, зала, поле, стадіон, клуб, корт, кафе, гуртожиток, містечко, музей, бібліотека.

Завдання 35. Слухайте, повторюйте, пишіть фрази. Складіть речення.

А. Центральна база, центральний корпус, університетські корпуси, навчальна аудиторія, університетська лабораторія, навчальний кабінет, спортивна зала, футбольне поле, центральний стадіон, студентський клуб, студентське кафе, студентське містечко, університетський гуртожиток, університетський музей, університетська бібліотека.

Б. Розташований на центральній базі, є в бібліотеці, у вільний час, розташовані в студентському містечку, вивчають наукову літературу, займаються спортом, зустрічаються з друзями, розташовані в різних корпусах, добре відпочивають, працюють в інтернеті, ходять на концерти, бувають екскурсії.

Завдання 36. Слухайте, повторюйте речення і запишіть їх повні варіанти.

1. Студенти навчаються. Студенти добре навчаються. Студенти відпочивають. Студенти добре відпочивають. Студенти добре навчаються та добре відпочивають. Студенти не тільки добре навчаються, а й добре відпочивають. **Студенти університету не тільки добре навчаються, але й добре відпочивають.**

2. Студенти займаються спортом. Студенти займаються спортом у клубі. Студенти займаються спортом у спортивному клубі. Студенти займаються спортом у спортивному клубі "Університет". **У вільний час студенти займаються спортом у спортивному клубі "Університет".**

3. У містечку розташовані гуртожитки. У студентському містечку розташовані гуртожитки. **У студентському містечку розташовані гуртожитки, де мешкають студенти.**

Завдання 37. Згадайте відмінкові форми іменників після слів зі значенням кількості. Повторіть закінчення іменників у формі родового відмінка однини і множини (в.2). Використовуйте таблиці на сторінках 103-105.

Таблиця 4. 2

СКІЛЬКИ	ВІДМІНОК	ВІН	ВОНА	ВОНО
1(один, одна, одне)	+ в.1 одини́	один стадіон	одна аудиторія	одне завдання
2 (два), 3, 4	+ в.1 множини́	два стадіони	---	---
2(дві, два), 3, 4	+ в. 2 одини́	----	дві аудиторії	два завдання
5–20, 100 ... скільки, багато, мало, кілька, декілька....	+ в.2 множини́	п'ять стадіонів	багато аудиторій	скільки завдань

Завдання 38. Згадайте граматичну інформацію.

Слова **більш ніж, менш ніж, не більш ніж, не менш ніж, приблизно, майже** вказують на приблизну кількість. Зверніть увагу, що числівники після цих слів вживаються в називному відмінку (в.1).

Завдання 39. Слухайте речення. Запишіть тільки числову інформацію. Відновіть речення.

1. У СумДУ здобуває вищу освіту близько 20 000 студентів. 2. У СумДУ можна здобути більш ніж 60 професій. 3. У СумДУ навчається не менш ніж 1 000 іноземних студентів. 4. Іноземні студенти СумДУ приїхали з різних країн світу. Це майже 60 країн. 5. Наш університет видає не менш ніж 10 наукових журналів. 6. У бібліотеці університету близько 3 000 000 книг. 7. У медичному інституті СумДУ навчається близько 2 000 студентів. 8. В університеті 30 навчальних корпусів. 9. У СумДУ працює не менш ніж 131 навчальна лабораторія. 10. В університеті працює не менше ніж 2 000 комп'ютерів. 11. У СумДУ більш ніж 9 гуртожитків. 12. У спортивному клубі «Університет» працює більш ніж 51 спортивна секція. 13. У секціях спортивного клубу «Університет» займаються спортом не менш ніж 1 500 спортсменів.

Завдання 40. Відповідайте на запитання. Запитуйте за зразком. Використовуйте слова **більш ніж, менш ніж, не менш ніж, майже, приблизно**.

1. Скільки студентів навчається в СумДУ? 2. Скільки професій можна здобути в СумДУ? 3. Скільки іноземних студентів навчається в СумДУ? 4. Іноземні студенти СумДУ приїхали з різних країн світу. Скільки це країн? 5. Скільки наукових журналів видає СумДУ? 6. Скільки книжок у бібліотеці

СумДУ? 7. Скільки студентів навчається в медичному інституті СумДУ? 8. Скільки гуртожитків у СумДУ? 9. Скільки навчальних корпусів у СумДУ? 10. Скільки спортивних секцій у спортивному клубі "Університет"? 11. Скільки спортсменів займаються в спортивному клубі "Університет"?

Завдання 41. Прослухайте текст. Намагайтеся зрозуміти його основний зміст, не звертаючи уваги на незнайомі слова. Відповідайте на запитання.

Університет – це велика студентська країна. У цій країні є все, що потрібно для життя. Тут є свій уряд, свій парламент, свої мешканці. Тут є своя історія, своя економіка, своя політика, своя ідеологія. У цій країні жити важко, але дуже цікаво та весело. Тут навчаються, працюють, займаються спортом, відпочивають, знайомляться, зустрічаються, спілкуються тисячі людей. Кожен університет – це навчальні корпуси, аудиторії, лабораторії, комп'ютерні класи, лінгафонні кабінети. Тут навчаються студенти та працюють викладачі.

Університет – це спортивні зали, тренажерні зали, фітнес-клуби, тенісні корти, спортивні бази, футбольні поля, басейн. Тут студенти та викладачі займаються спортом.

Університет – це бібліотеки та читальні зали. У бібліотеках читають, вивчають наукову і навчальну літературу, працюють в інтернеті.

Університет – це актові зали і конференц-зали. Тут бувають наукові конференції, форуми, збори, зустрічі.

Університет – це бази відпочинку, студентські кафе, інтернет-клуби, танцювальна зала. Це місця, де студенти й викладачі відпочивають у вільний час.

І, звичайно, університет – це студентське містечко, гуртожитки, де мешкають студенти.

Університет – це лекції і семінари, заліки та іспити, домашні завдання й важка щоденна самостійна робота.

Університет – це веселі канікули, цікаві зустрічі, нові друзі, чудові концерти, захоплюючі екскурсії, спортивні змагання.

Університет на латині – *alma mater*, добра, турботлива мати, а студенти й викладачі – велика дружна сім'я. Кожен з нас запам'ятає свій університет на все життя.

1. Як називається університет у тексті? 2. Що є в цій великій студентській країні? 3. Що роблять мешканці цієї країни? 4. Назвіть місця, де студенти навчаються. 5. Назвіть місця, де студенти займаються спортом. 6. Назвіть місця, де студенти відпочивають. 7. Де мешкають студенти? 8. Як на латині називається університет? 9. Що означає *alma mater*? Перекладіть українською мовою. 10. Прочитайте останнє речення. Ви згодні?

Завдання 42. Прослухайте текст. Намагайтеся зрозуміти його основний зміст, не звертаючи уваги на незнайомі слова. Відповідайте на запитання.

Гурто́житок – рідний дім студента

Дуже часто кажуть: "Гурто́житок – рідний дім студента". Ось що думають про це студенти нашого гуртожитку.

Юрко: "Гурто́житок – це прекрасно! Тут ти можеш почуватися як вдома. О другій годині ночі ти можеш піти в будь-яку кімнату, спілкуватися з друзями, говорити про навчання, про життя, про кохання, про свої проблеми. "

Олександр: "Гурто́житок – це жахливо! О другій годині ночі в твою кімнату може увійти будь-який студент і всю ніч буде говорити з тобою про дрібниці. І ти нічого не можеш сказати йому: він твій друг. А вранці він скаже тобі "на добраніч!" і піде в свою кімнату відпочивати. А тобі вже потрібно йти до університету ... "

1. Ви згодні, що гурто́житок – рідний дім студента?
2. Як ти розумієш слова "почуватися як вдома"?
3. Ти любиш спілкуватися о другій годині ночі?
4. Тобі подобається спілкуватися з друзями?
5. Чому гурто́житок – це прекрасно?
6. Чому гурто́житок – це жахливо?
7. З ким ви згодні: з Юрком чи з Олександром?
8. Тобі подобається мешкати в гуртожитку? Чому?

Завдання 43. Прослухайте тексти. Намагайтеся зрозуміти їх основний зміст, не звертаючи уваги на незнайомі слова. Відповідайте на запитання.

Текст 1

Ректорат

Що таке ректорат? Ректорат – це мозок університету. У ректораті працюють ректор, проректори і Вчена рада університету. У Сумському державному університеті є також студентський ректор і студентський ректорат. На Вченій раді викладачі та студенти разом вирішують всі найважливіші питання життя університету.

Ректорат СумДУ розташований у головному корпусі на третьому поверсі.

1. Що таке ректорат?
2. Хто працює в ректораті?
3. В університеті є студентський ректорат?
4. Хто працює в студентському ректораті?
5. Як ви думаєте, які студенти працюють у студентському ректораті?
6. Хто вирішує найважливіші питання життя університету?
7. Де вирішуються найважливіші питання життя університету?
8. Де розташований ректорат СумДУ?
9. Ви знаєте, як звати ректора СумДУ?

Текст 2

Факультети

Можна сказати, що університет – велика студентська країна, а факультет – це місце в університетській країні. У СумДУ багато факультетів. Тут можна здобути більш ніж 60 спеціальностей. Факультетом керує декан і його команда – деканат. Декан – це один із найбільш досвідчених, найавторитетніших і найшанованих викладачів факультету. Декан повинен знати все про життя факультету. Він повинен знати всі факультетські

проблеми. Він повинен добре знати всіх своїх студентів і всіх викладачів факультету. Щомісяця найважливіші проблеми факультету вирішує Рада факультету. Різні факультети розташовані в різних корпусах і на різних поверхах.

1. Як можна ще назвати університет і факультет?
2. Скільки факультетів у СумДУ?
3. Хто керує факультетом?
4. Хто може бути деканом факультету?
5. Хто вирішує питання життя факультету?
6. Де розташовані факультети СумДУ?
7. Скільки спеціальностей можна здобути в СумДУ?

Текст 3

Медичний інститут

Іноземні студенти СумДУ, які вирішили стати лікарями, навчаються в медичному інституті. Медичному інституту СумДУ більш ніж 20 років. Зараз тут навчається приблизно дві тисячі студентів і працює не менш ніж 300 викладачів. Тут здобули вищу освіту кілька сотень іноземних лікарів, які працюють у різних країнах світу: у Канаді, у Франції, в Ізраїлі, у Палестині, в країнах Африки.

Медичний інститут має свою газету, свій журнал, своє радіо, свій музей. Студенти навчаються не тільки в центральному корпусі, але й у різних клініках міста, де розташовані майже 30 кафедр інституту.

Медичний інститут СумДУ розташований на вулиці Санаторній. Тут розташовані центральний корпус, гуртожитки інституту, їдальня, стадіон, бібліотека.

1. Де навчаються іноземні студенти СумДУ, які вирішили стати лікарями?
2. Скільки приблизно студентів навчається в медичному інституті СумДУ?
3. Скільки кафедр працює в медичному інституті?
4. Скільки викладачів працює тут?
5. Скільки років працює медичний інститут?
6. Скільки іноземних лікарів підготував цей інститут?
7. Де навчаються студенти медичного інституту?
8. Де розташований медичний інститут СумДУ?
9. Що ще розташовано на центральній базі інституту?

Текст 4

Департамент міжнародної освіти

СумДУ – один із найбільших і найвідоміших університетів України. Це великий міжнародний освітній центр. Тут здобувають вищу освіту іноземні студенти з різних країн світу. Питання навчання і життя іноземних студентів вирішує Департамент міжнародної освіти. Департаментом керує директор. Йому допомагають заступники. Кожен заступник вирішує свої питання. Один вирішує фінансові питання, інший займається питаннями життя, побуту та відпочинку студентів. Підготовчим відділенням керує завідувач ПВ. У Департаменті є відділ реєстрації іноземних студентів, кабінет директора Департаменту, кабінети заступників директора. Департамент міжнародної освіти розташований у головному корпусі СумДУ на восьмому поверсі.

1. Які питання вирішує Департамент міжнародної освіти? 2. Хто керує Департаментом міжнародної освіти? 3. Хто допомагає директору Департаменту? 4. Які питання вирішують заступники директора Департаменту? 5. Хто вирішує питання навчання іноземних студентів на ПВ? 6. Що є в Департаменті міжнародної освіти? 7. Де розташований Департамент міжнародної освіти СумДУ? 8. Ви знаєте, як звати директора Департаменту міжнародної освіти? 9. Ви знаєте, як звати завідувача підготовчого відділення?

Текст 5

Відділ реєстрації іноземних студентів

Всі іноземні студенти знають, що таке відділ реєстрації. У цьому відділі реєструють документи іноземних студентів. Ларіса Вікторівна Назаренко – начальник відділу реєстрації. Вона дуже любить студентів, розуміє їхні проблеми, завжди допомагає їм. Вона робить для студентів все, що може. Ларіса Вікторівна уважно вивчає всі документи студента. Вона каже: "Документи завжди повинні бути в порядку. У вас завжди повинні бути з собою посвідка, студентський квиток, перепустка в гуртожиток". Ларіса Вікторівна питає: "Ваш паспорт у порядку? Ваша віза в порядку? Ваша посвідка в порядку?" "Все в порядку!" – відповідають студенти.

Відділ реєстрації розташований у головному корпусі на восьмому поверсі в кабінеті 813. Він починає працювати о дев'ятій годині і закінчує свою роботу о вісімнадцятій годині. Перерва починається о дванадцятій годині і закінчується о тринадцятій годині.

1. Чим займається відділ реєстрації іноземних студентів? 2. Як звати начальника відділу реєстрації іноземних студентів? 3. Яка вона людина? 4. Де розташований відділ реєстрації іноземних студентів? 5. Як він працює? 6. Які документи у вас є? 7. Ваші документи в порядку? 8. Чому документи іноземного студента повинні бути в порядку? 9. Де ваш паспорт? 10. Які документи завжди повинні бути з собою у іноземного студента? 11. Покажіть ваші документи. Як вони називаються українською?

Текст 6

Підготовче відділення

Підготовче відділення – це велика дружня інтернаціональна сім'я. Тут навчаються іноземні студенти з різних країн світу. Всі вони хочуть здобути вищу освіту в університетах України. Іноземні студенти починають вивчати українську мову на підготовчому відділенні. Тут розташовані навчальні аудиторії, кабінет завідувача підготовчого відділення, кафедра мовної підготовки та музей ПВ. Завідувач підготовчого відділення керує навчальним процесом і контролює роботу студентів і викладачів. Йому допомагають секретарі. Секретарі складають розклад занять, готують різні документи: довідки, листи, сертифікати. Вони відповідають на всі запитання студентів, пояснюють їм, як треба жити і навчатися в університеті. Підготовче відділення

розташоване в студентському містечку на вулиці Замостянській, 7, в гуртожитку номер три, на третьому поверсі.

1. Як ще можна назвати ПВ?
2. Хто тут навчається?
3. Де хочуть отримати вищу освіту іноземні студенти ПВ?
4. Де іноземні студенти починають вивчати українську мову?
5. Де розташоване підготовче відділення СумДУ?
6. Що є на підготовчому відділенні?
7. Хто керує підготовчим відділенням?
8. Що контролює завідувач відділення?
9. Хто допомагає завідувачу відділення?
10. Що роблять секретарі ПВ?
11. Які документи готують секретарі?
12. Хто складає навчальний розклад?

Текст 7

Кафедра мовної підготовки

Слово "кафедра" має кілька значень. По-перше, кафедра – це колектив викладачів, які викладають один предмет. По-друге, кафедра – це збори викладачів, які бувають щомісяця. І, по-третє, кафедра – це кабінет, робоче місце викладача. На кафедрі мовної підготовки працює майже 30 викладачів української та російської мови. Близько 10 викладачів працюють на ПВ, майже 20 викладачів навчають студентів-іноземців на інших факультетах. Кафедрою керує завідувач. Він контролює роботу викладачів кафедри. Кафедра мовної підготовки розташована в головному корпусі на восьмому поверсі.

1. Що таке кафедра?
2. Хто працює на кафедрі мовної підготовки?
3. Скільки викладачів на кафедрі мовної підготовки?
4. Скільки викладачів працюють на ПВ, а скільки - на інших факультетах?
5. З ким працюють викладачі кафедри мовної підготовки?
6. Що викладають викладачі кафедри мовної підготовки?
7. Кому викладають викладачі кафедри мовної підготовки українську та російську мови?
8. Хто керує кафедрою?
9. Де розташована кафедра мовної підготовки?
10. Ви знаєте, як звати ваших викладачів? Що вони викладають?

4.3. Лексико-граматичний практикум

Завдання 44. Перепишіть офіційні назви. Вивчіть.

Сумський державний університет, Департамент міжнародної освіти, кафедра мовної підготовки, відділ реєстрації іноземних студентів, підготовче відділення СумДУ, медичний інститут Сумського державного університету.

Завдання 45. Напишіть, хто працює в університеті. Вивчіть.

Завдання 46. Із текстів 31 і 41 виписіть слова, які позначають університетські об'єкти. Заповніть таблицю. Виконайте за зразком.

Зразок:

навчальні об'єкти	клас, ...
-------------------	-----------

спортивні об'єкти	база, ...
об'єкти відпочинку	кафе, ...

Завдання 47. Розподіліть слова за групами. Заповніть таблицю. Виконайте за зразком.

Зразок:

студентські документи	
професії (посади)	
відділи університету	

Ректор, департамент, сертифікат, факультет, завідувач кафедри, довідка, посвідчення, підготовче відділення, перепустка, комендант, ректорат, секретар, куратор, студентський квиток, бібліотека, відділ реєстрації, начальник, декан, деканат, проректор, бібліотекар, читальний квиток, професор, диплом, завідувач підготовчого відділення.

Завдання 48. Випишіть із тексту 41 слова, які називають види навчальної діяльності.

Завдання 49. Випишіть із текстів 41 і 43 прикметники, які характеризують людей.

Завдання 50. З'єднайте антоніми в пари. Виконайте за зразком.

Зразок: швидко – повільно.

Маленький, відпочинок, нудно, легко, ворогів, зайнятий, старій, злий, забути, нудний, сумний, легкий, відпочивати, мало.

Новий, великий, вільний, цікавий, важкий, веселий, добрий, робота, друзі, цікаво, важко, багато, запам'ятати, працювати.

Завдання 51. Випишіть із тексту 31 споріднені слова.

Завдання 52. Прочитайте слова. Знайдіть в тексті 41 споріднені. Запишіть за зразком.

Зразок: студентський – студент.

Кінець, труднощі, знайомство, непотрібний, інтерес, веселощі, спілкування, аудиторний, теніс, викладати, зустріч, лабораторний, вивчення, вільно, літературний, екскурсивод, захоплення, підготовка.

Завдання 53. Випишіть із текстів 31, 41, прикметники, які утворені від наступних іменників. Запишіть слова парами. Виконайте за зразком.

Зразок: волейбол – волейбольний.

Університет, студент, центр, спорт, танок, бібліотека, навчання, комп'ютер, тренажер, футбол, наука, акт, дружба, теніс, електрон, інтерес, праця, вода, ліжі.

Завдання 54. Випишіть із тексту 31 усі іменники, розподіліть їх за родами, утворіть форму множини. Проаналізуйте особливості утворення форм. Виконайте за зразком.

Зразок:

ВІН	ВОНА́	ВОНО́	ВОНІ́
ко́рпус			ко́рпусі
	аудито́рія		аудито́рії
		мі́сто	міста́

Завдання 55. Утворіть від іменників форми родового (в.2) і місцевого (в.6) відмінків однини та множини. Використовуйте таблиці на сторінках 103-105. Виконайте за зразками.

Зразок 1:

Відмінок 2

в. 1	в. 2	
	однина́	множина́
хто, що?	ко́го, чо́го?	
університет	університету́	університеті́в

Зразок 2:

Відмінок 6

в. 1	в. 6	
	однина́	множина́
хто, що?	де? в(у), на ко́му? в(у), на чо́му?	
університет	в університеті́	в університета́х

Країна, уряд, людина, студент, бібліотека, корпус, аудиторія, лабораторія, клас, база, поле, басейн, клуб, конференція, збори, кафе, викладач, гуртожиток, каталог, місто, лекція, семінар, залік, іспит, завдання, зустріч, друг, концерт, музей, екскурсія, змагання, сім'я.

Завдання 56. Випишіть із тексту 31 усі прикметники. Утворіть родові форми і форми множини. Проаналізуйте закінчення. Виконайте за зразком.

Зразок:

якій?	яка́?	яке́?	які́?
університетський	університетська	університетське	університетські

Завдання 57. Утворіть від прикметників тексту 31 форми родового відмінка (в.2) та місцевого відмінка (в.6) однини й множини. Використовуйте таблицю 5. 5 на сторінці 106. Виконайте за зразками.

Зразок 1:

Відмінок 2

в.1	в.2	
	однина	множина
якій, якé, яка?	яко́го? якої́?	які́х?
ГОЛОВНИЙ, ГОЛОВНЕ	ГОЛОВНО́ГО	ГОЛОВНИ́Х
ГОЛОВНА́	ГОЛОВНОЇ́	

Зразок 2:

Відмінок 6

в.1	в.6	
	однина	множина
якій, якé, яка?	в(у), на яко́му? в (у), на якої́?	в(у), на які́х?
ГОЛОВНИЙ, ГОЛОВНЕ	у ГОЛОВНО́МУ	у ГОЛОВНИ́Х
ГОЛОВНА́	у ГОЛОВНИ́Й	

Завдання 58. Випишіть із тексту 31 іменники з прийменниками. Визначте відмінок іменника.

Зразок: в інститут (в.4), в інституті (в.6)

Завдання 59. Випишіть із тексту 31 дієслівні фрази, визначте відмінок іменника.

Зразок: слухати музику (в.4)

Завдання 60. Складіть словосполучення. Використовуйте відмінкові таблиці.

в.1 + в.2: 1. Рéктор, університéт. 2. Декáн, факультéт. 3. Начáльний, відділ реєстрації. 4. Дирéктор, департамент міжнародної освіти. 5. Застúпник, дирéктор департаменту. 6. Застúпник, декáн. 7. Курáтор, група. 8. Комендáнт, гуртожиток. 9. Дирéктор, медичний інститут. 10. Застúпник, завідувач кафедри. 11. Викладáч, кафедра хімії. 12. Секретáр, деканáт. 13. Помічнїк, декáн. 14. Завідувач, кафедра. 15. Завідувач, центр. 16. Завідувач, відділення. 17. Завідувач, їдáльня. 18. Завідувач, лаборáторія. 19. Завідувач бібліотéка.

Завдання 61. Складіть речення за схемою. Використовуйте відмінкові таблиці.

Хто (в. 1) керує чим (в. 5): 1. Ректор, університет. 2. Декан, факультет. 3. Начальник, відділ реєстрації. 4. Директор, департамент. 5. Завідувач, кафедра. 6. Завідувач, відділення. 7. Куратор, група. 8. Комендант, гуртожиток. 9. Начальник, студентське містечко.

Хто (в. 1) допомагає комусь (в. 3): 1. Проректори, ректор. 2. Заступники декана, декан. 3. Заступники директора, директор. 4. Студенти, куратор. 5. Куратор, студенти. 6. Студенти, начальник студентського містечка.

Хто (в.1) працює де (в.6): 1. Ректор, ректорат. 2. Декан, деканат. 3. Комендант, гуртожиток. 4. Викладач, кафедра. 5. Бібліотекар, бібліотека. 6. Директор, медичний інститут. 7. Директор, департамент. 8. Завідувач кафедри, кафедра. 9. Секретар, ректорат. 10. Студенти, читальний зал. 11. Викладач, інтернет.

Завдання 62. Вставте дієслова в речення.

1. Університет ... нових студентів. Сьогодні ми ... з друзями в студентському кафе (зустрічати, зустрічатися). 2. В університетській бібліотеці викладачі та студенти ... наукову літературу. На Пів ... не тільки українська мова, а й інші предмети (вивчати, вивчатися). 3. Я ... свій університет на все життя. Мій університет ... мені на все життя (запам'ятати, запам'ятатися). 4. Робочий день відділу реєстрації іноземних студентів ... о 9 годині. Відділ реєстрації іноземних студентів ... працювати о 9 годині (починати, починатися). 5. Деканат ... навчальний розклад. Новий навчальний розклад ... деканатом щотижня (складати, складатися). 6. Робота студента ... викладачем. Викладач української мови ... своїх студентів щодня (контролювати, контролюватися).

Завдання 63. Вставте пропущені слова.

1. Де ... СумДУ? Центральна ... розташована на ... Тут ... головний, ... і бібліотечний У головному корпусі ... адміністрація університету: на ... поверсі – ректорат, на ... поверсі Департамент міжнародної освіти, ... мовної підготовки, відділ ... іноземних студентів.

2. ... студенти не тільки добре навчаються, але й добре У ... час вони ... спортом, ... з друзями, ходять в кінно, в ..., на На ... вони добре ... місто, в якому Багато ... були на екскурсіях у Сумах та інших ... України.

Завдання 64. Відновіть слова.

Ц-ний, б-ка, а-рія, каф, зав бібл, гурт-к, ст-кий, н-ся, роз-ний, н-ний, ф-тет, д-тор, л-ція, пасп.

Завдання 65. Відновіть фрази.

Хоч ст лікарями, ст-ти у-та, добр нав-ся, ст-ке міс, навч кор-а, бібл, к-с, акт з'ала, деп-нт між ос-ти, сп клуб, ун-ка б -ка, мед і-т.

Завдання 66. Відновіть тексти.

1. В у-ті навч ст-ти та прац виклад. Центр база ун-у розташ на вул Рімського-Корсакова. Тут р-ні навч корпусі, б-ка, ст-он, бас, їдальн. Ауд розташ в різн кор. Тут ст нав-ться. Ун-ська б-ка – 1 з найбільш бібл міс. Тут чит, вивч наук літературу, прац в ін-ті. Ст-ти ун-ту не тільки доб нав-ся, а й доб відп. У віль ч вони зай-ся сп в спорт кл "Університет", зус-ся з др, ходять на екс, на конц, на вист. Ст-ке міс роз-не на вул Замостянській. Тут р-ні гурт, де жив ст-ти. На вул Замостянській р-не ПВ.

2. СумДУ – 1 з най-ших та най ун-тів Укр. Тут нав-ся майже 20 тис ст-ів, які буд інж-ами, лік, ек, прог, юр, пер. В ун-ті навч також ін ст-ти. Вони поч св нав-ня на ПВ. Тут навч ін ст, які пр-ли з р-их кр світу: ...

3. Навч. рік на ПВ поч 1.09 і зак в липні. Навч р триває 10 міс і діл на 2 сем. Сем – це половіна навч р. Кóжен сем триває 5 міс. 1 сем поч-ся у вер і зак-ся в січні. Після 1 сем у ст мал кан. Це зим кан, тщ вони був-ть узімку. 2 сем поч-ся в лют і зак-ся в 07. Після 2 сем кан тривають 2 міс. Ці кан н-ся літні, тщ бувають улітку.

4. На ПВ ін ст вивч-ють різн предм: мат і фіз, біол і хім, іст і геогр, літ і укр мов. Алé найважл пред-т на ПВ – це укр мов. На 1 курс ст будуть сл-ти лекції укр-ю та відп на запит викл-а укр-ю. Тому на ПВ ст-ін серйóзно вивч-ють укр грам. На ур укр м ст-ти багáто гов укр-ю, вивчáють нов сл, пиш мал лек.

5. Ін ст не лишé доб навчáються, алé й дóбре відп. У віль ч вони займ спорт, зустр з др, ход в кін, в інт-клуб, в муз, в теат. Вони добр зн місто, в якому навч-ся. Ст ПВ були на екс в Сумах і інших містах України.

6. На ПВ навч-ся ін, які хоч отримати професію в Укр. Вони виріш б́ути лік, інж, ек, юр. Багáто студéнтів будуть продовж навчáння на 1 к в СумДУ.

Завдання 67. Складіть за схемою текст „Департамент міжнародної освіти СумДУ”. Розкажіть.

Завдання 68. Прочитайте ще раз текст 31. Складіть план тексту.

Завдання 69. Напишіть відповіді на запитання. Складіть текст. Прочитайте його вголос кілька разів. Вивчіть його.

1. Де розташована центральна база СумДУ? 2. Що розташовано на центральній базі? 3. Що розташовано в головному корпусі на третьому поверсі? 4. Хто тут працює? 5. Де розташований Департамент міжнародної освіти? 6. Хто керує Департаментом? 7. Що розташовано в Департаменті? 8. Де студенти займаються спортом? 9. Студенти тільки навчаються? 10. Як студенти відпочивають? 11. Де студенти відпочивають? 12. Що таке студентське містечко? 13. Що розташовано в студентському містечку? 14. Де розташоване студентське містечко? 15. Хто навчається в медичному інституті? 16. Де розташований медичний інститут СумДУ? 17. Подумайте, як можна закінчити розповідь про університет. Складіть речення.

Завдання 70. Запишіть свою розповідь на диктофон. Проаналізуйте помилки.

Завдання 71. Знайдіть на сайті СумДУ фільм про університет. Проведіть віртуальну екскурсію університетом.

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ТАБЛИЦІ

Таблиця 5. 1

Називний відмінок (відмінок 1)

рід	однина́		множина́	
чоловічий рід він	пр	студе́нт	пр + и	студе́нти
	ж,ш,ч,ш,(а)р	товари́ш	ж,ш,ч,ш,(а)р + і	товари́ші
	й	край	й → і	кра́ї
	ь	учи́тель	ь → і	учите́лі
	а	Мико́ла	а → и	Мико́ли
	о	ба́тько	о → и	ба́тькі
жіночий рід вона́	а	кімна́та	а → и	кімна́ти
	я	стаття́	я → і	статті́
	пр	ніч	пр + і	но́чі
	жа,ша,ча,ша	зада́ча	жа,ша,ча,ша → жі,ші,чі,ші	зада́чі
	(і)я	аудито́рія	(і)я → (і)ї	аудито́рії
середній рід вонó	о	вікно́	о → а	вікна
	е	мо́ре	е → я	моря́
	е	прізви́ще	е → а	прізви́ща
	е	плече́	е → і	плече́
	я	завда́ння	я = я	завда́ння

пр – приголосний

Відмінювання іменників чоловічого роду

Таблиця 5. 2

відмін ок	пита ння	однина				множина			
В.1	<i>хто? що?</i>	пр на́рoд студéнт	й музéй Андрíй	ь, ар дiдусь лiкар	о ба́тько	пр + и, о → и студéнти ба́тьки	й → ї музéї	ь → і ж, ч, ш, щ, ар + і дiдусi лiкарi	
В.2	<i>кого? чого?</i>	пр + у, а на́рoду студéнта	й → ю, я музéю Андрiя	ь, ар → я дiдуся лiкаря	о → а ба́тька	пр + ів, о → ів студéнтів ба́тьків	й → в музéїв	ь → ів ж, ч, ш, щ, ар + ів дiдусiв лiкарiв	
В.3	<i>кому? чому?</i>	пр + у (ові) на́рoду студé нто́ві	ж, ч, ш, щ + у (еві) до́щю виклада́чеві	й → ю (еві) музéю Андрi еві	ь → ю (еві) дiдусю́ лiкаре́ві	о → у (ові) ба́тьку ба́ тьковi	пр + ам о → ам студé нтам ба́тькам	й → ям музéям	ь → ям ш, щ, ар + ям дiдуся́м лiкаря́м
В.4	<i>кого? що?</i>	<i>що? = в. 1 кого? = в. 2</i>							
В.5	<i>ким? чим?</i>	пр + ом на́рoд до́м студé нто́м	ж, ч, ш, щ + ем до́щем виклада́чем	й → ем музéем Андрi ем	ь → ем дiдусéм лiкарем	о → ом ба́ тьком	пр + ами о → ами студé нтами ба́тька ми	й → ями музé ями	ь → ями ж, ч, ш, щ, ар + ями дiдуся́ми лiкаря́ми
В.6	<i>у/в, на кому? чому?</i>	пр + і (ові) ... на́рoдi ... студé нто́ві	ж, ч, ш, щ + і (еві) ... до́щi ... виклада́чe ві	й → ї (еві) ... музéї ... Андрi еві	ь → і (еві) ... дiдусi ... лi каре́ві	о → у (ові) ... ба́ тьковi х	пр + ах о → ах ... студé нтах ... ба́тька х	й → ях ... музé ях	ь → ях ж, ч, ш, щ, ар + ях ... дiдуся́х ... лiкаря́х

пр – приголосний

Таблиця 5.3

Відмінювання іменників жіночого роду

відмін нок	пита ння	однина	множина
---------------	-------------	--------	---------

В.1	<i>хто ? що ?</i>	а ма́ ма	жа, ча, ша, ща пло́ща	я ву́ лиця	ія, 'я аудито́ рія сім'я́	ь, пр ві дповідь зустріч	а → и кімна́ти	я, ь, жа, ча, ша, ща → і, пр+і ву́лиці відповіді зустрічі пло́щі	ія → і і́ 'я → 'і́ аудито́ рії сім'ї́
В.2	<i>ког о? чог о?</i>	а → и ма́ ми	жа, ча, ша, ща → жі, чі, ші, щі пло́щі	я → і ву́ лиці	ія → і́, 'я → 'і́ аудито́ рії сім'ї́	ь → і, пр+ і ві дповіді зустрічі	а → □, я → ь кімна́т площ ву́лиць	, ь, 'я → ей, пр+ ей відповідей зустрічей сіме́й	ія → ій аудито́ рій
В.3	<i>ком у? чом у?</i>	а → і ма́мі					а → ам, пр+ ам кімна́ там пло́щам зу́ стрічам	я, ь → ям ву́лицям відповідям	ія → і́ям 'я → 'я́м аудито́ рія́м сі́ м'я́м
В.4	<i>ког о? що ?</i>	а → у ма́ му	жа, ча, ша, ща → жу, чу, шу, щу пло́щу	я → ю ву́ лицю́	ія → і́ю, 'я → 'ю́ аудито́ рію́ сім'ю́	<i>що = В.1. когó = В.2</i>			
В.5	<i>ким ? чим ?</i>	а → о ю ма́ мою́	жа, ча, ша, ща → жею, чею, шею, щею пло́щею	я → е ю ву́ лице ю	ія → і́єю , 'я → 'я́єю аудито́ рія́єю сім'я́єю	ь → ю, пр+ ю ві дповідд ю́ зу́ стріччю́	а → ами пр+ ами кімна́ тами плó щами зу́ стрічам и	я, ь → ями ву́лицями ві дповідями	ія → і́ями 'я → 'я́и и аудито́ рія́ми сі́ м'я́ми
В.6	<i>у/в, на ко́ му? чо́ му?</i>	а → і ... ма́мі	жа, ча, ша, ща → жі, чі, ші, щі ... пло́щі	я → і ... ву́ лиці	ія → і́, 'я → 'і́ ...ауди то́рії ... сім'ї́	ь → і, пр+ і ...ві дповіді ...зу́ стрічі	а → ах,пр + ах ... кімна́ тах ... плó щах ... зу́ стрічах	я, ь → ях ... ву́лицях ... ві дповідях	ія → і́ях 'я → 'я́х ... аудито́ рія́х ... сі́ м'я́х

Таблиця 5. 4

Відмінювання іменників середнього роду

ВІДМІ НОК	ПИТА ННЯ	однина́			множинá		
В.1	<i>хто? що?</i>	о місто	е місце	я завда́ння	о → а міста́	е → я місця́	я = я завда́ння
В.2	<i>кого́? чого́?</i>	о → а міста	е → я місця	я → я завда́ння	а → □ міст	е → □, ь, ів місць, морі в	я → ь, ів завда́нь прислів'їв
В.3	<i>кому́? чому́?</i>	о → у місту	е → ю місцю	я → ю завда́нню	о → ам міста́м	е → ям місця́м	я → ям завда́нням
В.4	<i>кого́? що?</i>	В. 4= В.1					
В.5	<i>ким? чим?</i>	о → ом містом	е → ем місцем	я → ям завда́нням	о → ами міста́ми	е → ями місця́ми	я → ями завда́ ннями
В.6	<i>у/в, на кому́? чому́?</i>	о → і ... місті	е → і ... місці	я → і ... завда́нні	о → ах ...міста́х	е → ях ... місця́х	я → ях ... завда́ ннях

Таблиця 5. 5

Відмінювання прикметників

в і д м і н о к р і д ↓		→ називний В.1	родовий В.2	дава́ льний В.3	знахідний В.4		орудний В.5	місце вий В.6
чолові чий рід в і н		и й	о го	о му	и й	о го	и м	о му / і м
		ні й	н ь о го	н ь о му	ні й	н ь о го	ні м	н ь о му / і м
		ї й	й о го	й о му	ї й	й о г о	ї м	н ь о му / і м
жіно́чий рід в о н а́		а	о ї	і й	у		о ю	і й
		ня	н ь о ї	ні й	н ю		н ь о ю	ні й
сере́ дній рід в о н о́		е	о го	о му	е		и м	о му / і м
		нє	н ь о го	н ь о му	нє		ні м	н ь о му / і м
множи́на в і н в о н а́ в о н о́		і	и х	и м	і	и х	и ми	и х
		ні	ні х	ні м	ні	ні х	ні ми	ні х
вннґлиш	в і н	які́й?	яко́го?	яко́ му?	як й	яко́ го?	які́м?	в, у, на яко́му?
	в о	яке́?			як			
	в о	яка́?	яко́ї?	які́й?	яку́?		яко́ю?	в, у, на
	в о н і́	які́?	які́х?	які́м?	які́ ?	які́х?	які́ми?	в, у, на які́х?

Таблиця 5. 6

Півні і корóткі фóрми прикме́тників

ч о л о в і ч и й р і д п ó в н а н е с т я г н е н а ф ó р м а / к о р ó т к а ф ó р м а	ж і н ó ч и й р і д п ó в н а с т я г н е н а ф ó р м а	с е р é д н і й р і д п ó в н а с т я г н е н а ф ó р м а	м н о ж и н á п ó в н а с т я г н е н а ф ó р м а
хвóрий	хвóра	хвóре	хвóрі
готóвий	готóва	готóве	готóві
закрíтий	закрíта	закрíте	закрíті
зáйнятий	зáйнята	зáйняте	зáйняті
заснóваний	заснóвана	заснóване	заснóвані
відкрíтий	відкрíта	відкрíте	відкрíті
схóжий	схóжа	схóже	схóжі
розташóваний	розташóвана	розташóване	розташóвані
вільний	вільна	вільне	вільні
ствóрений	ствóрена	ствóрене	ствóрені
згóдний / згóден	згóдна	згóдне	згóдні
повінний / пові нен	повінна	повінне	повінні
здорóвий /здорóв	здорóва	здорóве	здорóві
потрíбний / потрí бен	потрíбна	потрíбне	потрíбні
ра́дий /рад	ра́да	ра́де	ра́ді
пéвний /пéвен	пéвна	пéвне	пéвні

Таблиця 5. 7

Ступені порівняння прикметників

	вищий ступінь		найвищий ступінь		
	простá фóрма	складена фóрма	простá фóрма	складна́ фóрма	складена фóрма
прикме́тник	прикме́тник + -ш, -іш	бі́льш, менш + прикме́тник	най ++ простá фóрма вищого ступеня прикме́тника	як-, -що- + простá фóрма найвищого ступеня	найбі́льш(е), найме́нш(е) + прикме́тник
бага́тий	бага́тший	бі́льш (менш) бага́тий	найбага́тший	якнайбага́тший	найбі́льш (найме́нш) бага́тий
складна́	складні́ша	бі́льш (менш) складна́	найскладні́ша	щонайскладні́ша	найбі́льш (найме́нш) складна́
важли́ве	важливі́ше	бі́льш (менш) важли́ве	найважливі́ше	якнайважливі́ше	найбі́льш (найме́нш) важли́ве
доскона́лі	доскона́ліші	бі́льш (менш) доскона́лі	найдоскона́ліші	щонайдоскона́ліші	найбі́льш (найме́нш) доскона́лі
га́рний	кра́щий	бі́льш (менш) га́рний	найкра́щий	якнайкра́щий	найбі́льш (найме́нш) га́рний
вели́кий	бі́льший	бі́льш (менш) бі́льший	найбі́льший	щонайбі́льший	найбі́льш (найме́нш) вели́кий
пога́ний	гі́рший	бі́льш (менш) пога́ний	найгі́рший	якнайгі́рший	найбі́льш (найме́нш) пога́ний

Таблиця 5. 8

Приклади утворення конструкції *одін з ...*

О д і н (о д н а, о д н е) з + В. 2 м н о ж и н і

в і н	о д і н	з н а й в і д о м і ш и х	у н і в е р с и т е т і в
в о н а́	о д н а́	з н а й б і л ь ш и х	к р а ї н
в о н о́	о д н е́	з н а й в а ж ч и х	з а в д а н ь

**н а й б і л ь ш и й у н і в е р с и т е т – о д і н і з н а й б і л ь ш и х
у н і в е р с и т е т і в**

			п р о с т а́ ф о р м а н а й в і щ о г о с т у п е н я п р и к м е́ т н и к а	і м е́ н н и к
в і н	о д і н	з	и й → и х	□ + і в, е й
в о н а́	о д н а́			а, о → □
в о н о́	о д н е́			й → ї в
				я, (ц) е → ь

н а й в а ж л и в і ш а р і ч – о д н а́ з н а й в а ж л и в і ш и х р е ч е́ й

			п р о с т а́ ф о р м а н а й в і щ о г о с т у п е н я	і м е́ н н и к
в і н	о д і н	з	и й → и х	□ + і в, е й
в о н а́	о д н а́			а, о → □
в о н о́	о д н е́			й → ї в
				я, (ц) е → ь

Продовження таблиці 5. 8

н а й ц і к а в і ш а з а д а ч а – о д н а́ з н а й ц і к а в і ш и х з а д а ч

			простá фóрма найв́ щого стúпеня прикмé тника	і мéнник
в і н	о д і н	з	и й → и х	□ + і в, е й
в о н á	о д н á			а, о → □
в о н ó	о д н é			й → ї в
				я, (ц) е → ь

найчудóвіше озеро – одне́ з найчудóвіших озéр

			простá фóрма найв́ щого стúпеня прикмé тника	і мéнник
в і н	о д і н	з	и й → и х	□ + і в, е й
в о н á	о д н á			а, о → □
в о н ó	о д н é			й → ї в
				я, (ц) е → ь

найкрасив́іший край – оді́н з найкрасив́іших краї́в

			простá фóрма найв́ щого стúпеня прикмé тника	і мéнник
в і н	о д і н	з	и й → и х	□ + і в, е й
в о н á	о д н á			а, о → □
в о н ó	о д н é			й → ї в
				я, (ц) е → ь

Продовження таблиці 5. 8

найскладніше завдання – одне з найскладніших завдань

			проста́ фóрма найви́шого стúпеня прикме́тника	іме́нник
в і н	оді н	з	и й → их	□ + і в, е й
в он á	одн á			а, о → □
в он ó	одн é			й → ї в
				я, (ц) е → ь

найкраще місце – одне з найкращих місць

			проста́ фóрма найви́шого стúпеня прикме́тника	іме́нник
в і н	оді н	з	и й → их	□ + і в, е й
в он á	одн á			а, о → □
в он ó	одн é			й → ї в
				я, (ц) е → ь

Таблиця 5.9

Кількісні та порядкові числівники

кількісні числівники		порядкові числівники		
		В.1	В.2	В.6
скільки?		який, кóтрий?	якóго, кóтрого?	в, на якóму, кóтрому?
1	одін, одна, одне, одні	пéрший	пéршого	пéршому
2	два, дві	дрúгий	дрúгого	дрúгому
3	три	трéтій	трéтього	трéтьому
4	чотіри	четвéртий	четвéртого	четвéртому
5	п'ять	п'я́тий	п'я́того	п'я́тому
6	шість	шóстий	шóстого	шóстому
7	сім	сьóмий	сьóмого	сьóмому
8	вісім	вóсьмий	вóсьмого	вóсьмому
9	дév'ять	дев'я́тий	дев'я́того	дев'я́тому
10	дéсять	дeся́тий	дeся́того	дeся́тому
11	одина́дцять	одина́дцятий	одина́дцятого	одина́дцятому
12	двана́дцять	двана́дцятий	двана́дцятого	двана́дцятому
13	трина́дцять	трина́дцятий	трина́дцятого	трина́дцятому
14	чотирна́дцять	чотирна́дцятий	чотирна́дцятого	чотирна́дцятому
15	п'ятна́дцять	п'ятна́дцятий	п'ятна́дцятого	п'ятна́дцятому
16	шістна́дцять	шістна́дцятий	шістна́дцятого	шістна́дцятому
17	сімна́дцять	сімна́дцятий,	сімна́дцятого	сімна́дцятому
18	вісімна́дцять	вісімна́дцятий	вісімна́дцятого	вісімна́дцятому
19	дев'ятна́дцять	дев'ятна́дцятий	дев'ятна́дцятого	дев'ятна́дцятому
20	два́дцять	двадцáтий	двадцáтого	двадцáтому
30	три́дцять	тридцáтий	тридцáтого	тридцáтому
40	сóрок	сороковíй	сорокóвого	сорокóвому
50	п'ятдeся́т	п'ятдeся́тий	п'ятдeся́того	п'ятдeся́тому
60	шістдeся́т	шістдeся́тий	шістдeся́того	шістдeся́тому
70	сімдeся́т	сімдeся́тий	сімдeся́того	сімдeся́тому
80	вісімдeся́т	вісімдeся́тий	вісімдeся́того	вісімдeся́тому
90	дев'яно́сто	дев'яно́стий	дев'яно́стого	дев'яно́стому
100	сто	сóбий	сóтого	сóтому

Таблиця 5. 10

Дієвідмінювання у теперішньому та майбутньому часі

о с о б а	п е р ш а г р у п а		з а к і н ч е н н я	д р у г а г р у п а		з а к і н ч е н н я
я ти він ми ви вони	п и с / а т и	н а в ч а́ / т и / с я		в ч / і т и / с я	с т о / я т и	
	п и ш у́	н а в ч а́ ю / с я	- у , - ю	в ч у / с я	с т о ю́	- у , - ю
	п і ш е ш	н а в ч а́ є ш / с я	- е ш , - є ш	в ч і ш / с я	с т о ї ш	- и ш , - ї ш
	п і ш е	н а в ч а́ є т ь / с я	- е (т ь с я) , - є (т ь с я)	в ч і т ь / с я	с т о ї т ь	- и т ь , ї т ь
	п і ш е м о	н а в ч а́ є м о / с я	- е м о , - є м о	в ч і м о / с я	с т о ї м о	- и м о , - ї м о
	п і ш е т е	н а в ч а́ є т е / с я	- е т е , - є т е	в ч і т е / с я	с т о ї т е	- и т е , - ї т е
	п і ш у т ь	н а в ч а́ ю т ь / с я	- у т ь , ю т ь	в ч а́ т ь / с я	с т о я т ь	- а т ь , - я т ь
	п р и г о т у / в а́ т и	п р и в і т а́ / т и / с я		в і в ч / и т и т и / с я	п о д и в / і т и / с я	
я	п р и г о т у́ ю	п р и в і т а́ ю / с я	- у , - ю	в і в ч у	п о д и в л ю́ / с я	- у , - ю
ти	п р и г о т у́ є ш	п р и в і т а́ є ш / с я	- е ш , - є ш	в і в ч и ш	п о д і в и ш / с я	- и ш , - ї ш
він	п р и г о т у́ є	п р и в і т а́ є т ь / с я	- е (т ь с я) , - є (т ь с я)	в і в ч и т ь	п о д і в и т ь / с я	- и т ь , ї т ь
ми	п р и г о т у́ є м о	п р и в і т а́ є м о / с я	- е м о , - є м о	в і в ч и м о	п о д і в и м о / с я	- и м о , - ї м о
ви	п р и г о т у́ є т е	п р и в і т а́ є т е / с я	- е т е , - є т е	в і в ч и т е	п о д і в и т е / с я	- и т е , - ї т е
вони	п р и г о т у́ ю т ь	п р и в і т а́ ю т ь / с я	- у т ь , ю т ь	в і в ч а т ь	п о д і в л я т ь / с я	- а т ь , - я т ь

Таблиця 5. 11

Країни, національності, мови

к р а ї н а , к о н т и н е н т	н а ц і о н а л ь н і с т ь			м о в а
	в і н	в о н а	в о н и	
Азія	азіат	азіатка	азіати	різні
Америка	американець	американка	американці	англійська
Англія	англієць	англійка	англійці	англійська
Африка	африканець	африканка	африканці	різні
Європа	європеець	європейка	європейці	різні
Китай	китаєць	китайка	китайці	китайський
Конго	конголезець	конголезка	конголезці	конго, киконго
Ліван	ліванець	ліванка	ліванці	арабська
Лівія	лівієць	лівійка	лівійці	арабська
Нігерія	нігерієць	нігерійка	нігерійці	англійська
Палестина	палестінець	палестінка	палестінці	арабська
Росія	росіянин	росіянка	росіяни	російська
Сирія	сирієць	сирійка	сирійці	арабська
Сомалі	сомалієць	сомалійка	сомалійці	сомалі
Судан	суданець	суданка	суданці	арабська
Танзанія	танзанієць	танзанійка	танзанійці	англійська, суахілі
Туреччина	турок	туркеня	турки	турецька
Україна	українець	українка	українці	українська
Франція	француз	француженка	французи	французька
Ефіопія	ефіоп	ефіопка	ефіопи	амхарська
	іноземець	іноземка	іноземці	іноземна

Таблиця 5. 12

Назви країн у конструкціях

к р а ї н а , к о н т и н е н т	хто приїхав звідки В.2	хто живе/навча ється де В.6	хто їде/поїде куди В.4
Азія	з Азії	в Азії	в Азію
Америка	з Америки	в Америці	в Америку
Африка	з Африки	в Африці	в Африку
Європа	з Європи	в Європі	в Європу
Йорданія	з Йорданії	в Йорданії	в Йорданію
Катар	з Катару	в Катарі	в Катар
Лівія	з Лівії	в Лівії	в Лівію
Нігерія	з Нігерії	в Нігерії	в Нігерію
Пакистан	з Пакистану	в Пакистані	в Пакистан
Палестина	з Палестини	в Палестині	в Палестину
Росія	з Росії	в Росії	в Росію
Судан	з Судану	в Судані	в Судан
Танзанія	з Танзанії	в Танзанії	в Танзанію
Туркменістан	з Туркменістану	в Туркменістані	в Туркменістан
Туреччина	з Туреччини	в Туреччині	в Туреччину
Узбекистан	з Узбекистану	в Узбекистані	в Узбекистан
Україна	з України	в Україні	в Україну
Франція	з Франції	у Франції	у Францію
Ефіопія	з Ефіопії	в Ефіопії	в Ефіопію

Таблиця 5.13

Факультети і професії

професія В.1	хоче бути (ста́ти) ким, вві́ршив бу́ти (ста́ти) ким В.5	хочуть бути (ста́ ти) ким, вві́рили бу́ти (ста́ти) ким В. 5	факультет В. 1	навча́тися де, на яко́му факульте́ті В. 6
архіте́ктор	архіте́ктором	архіте́кторами	архіте́ктурний	на архіте́ктурному
біо́лог	біо́логом	біо́логами	біологі́чний	на біологі́чному
ліка́р	ліка́рем	ліка́рями	меді́чний	на меді́чному
журналі́ст	журналі́стом	журналі́стами	факультет	на факульте́ті
інжене́р	інжене́ром	інжене́рами	інжене́рний	на інжене́рному
істо́рик	істо́риком	істо́риками	істо́ричний	на істо́ричному
матема́тик	матема́тиком	матема́тиками	математи́чний	на математі́чному
переклада́ч	переклада́чем	переклада́чами	гуманіта́рний	на гуманіта́рному
виклада́ч	виклада́чем	виклада́чами	педагогі́чний	на педагогі́чному
стомато́лог	стомато́логом	стомато́логами	стоматологі́	на стоматологі́
будіве́	будіве́льником	будіве́льниками	будіве́льний	на будіве́льному
техно́лог	техно́логом	техно́логами	технологі́чний	на техно́логічному
учі́тель	учі́телем	учите́лями	педагогі́чний	на педагогі́чному
фармако́	фармако́логом	фармако́логами	фармакологі́	на фармакологі́
фі́зик	фі́зиком	фі́зиками	фі́зичний	на фі́зичному
філо́лог	філо́логом	філо́логами	філологі́чний	на філологі́чному
хімі́к	хімі́ком	хімі́ками	хімі́чний	на хімі́чному
еконо́міст	еконо́містом	еконо́містами	економі́чний	на еконо́мічному
еко́лог	еко́логом	еко́логами	екологі́чний	на екологі́чному
ю́рист	ю́ристом	ю́ристами	юриди́чний	на юриди́чному

Таблиця 5. 14

**Назви професій в констру́кції *хто хоче бу́ти (ста́ти), бу́де(ста́не), працює*
ким**

**інжене́р, економіст, юри́ст, програміст, стоматоло́г,
журналіст**

□ + о м	бу́ду (ста́ну), хóчу бу́ти (ста́ти), ві́ршив бу́ти (ста́ти), працю́ю	інжене́ром, економістом, юри́стом, програмістом, стоматоло́гом, журналістом	ом
(а) р + е м			
ч + е м			
ь → е м			

ліка́р, переклада́ч, виклада́ч, вчи́тель, вихова́тель

□ + о м	бу́ду (ста́ну), хóчу бу́ти (ста́ти), ві́ршив бу́ти (ста́ти), працю́ю	лікарем, перекладаче́м, викладаче́м, вчи́телем, вихова́телем	ем
(а) р + е м			
ч + е м			
ь → е м			

**інжене́ри, економісти, юри́сти, програмісти, стоматоло́ги,
журналісти, виклада́чі**

□ + а ми	бу́дуть (ста́нуть), хóчемо бу́ти (ста́ти), ві́ршили бу́ти (ста́ти), працю́ють	інжене́рами, економістами, юри́стами, програмістами, стоматоло́гами, журналістами	ами
ч + а ми			
(а) р + я ми			
ь → я ми			

ліка́рі, вчителі́, вихова́телі

□ + а ми	бу́дуть (ста́нуть), хóчемо бу́ти (ста́ти), ві́ршили бу́ти (ста́ти), працю́ють	лікаря́ми, вчителя́ми, вихова́телями	ями
ч + а ми			
(а) р + я ми			
ь → я ми			

Місяці і пори року

що ?			колі ?				
			неточно		точно		
В . 1			В . 6		прислі вники	В . 2	
з и м á	1	січень	у січні	у м и н у л о м у р ó ц і	взімку	пéршого січня	
	2	лютий	у лю тому			дру́гого лю́того	
в е с н á	3	бе́резень	у бе́ резні		у ц ь ó м у р ó ц і	навесні	тре́тього бе́резня
	4	кві́тень	у кві́тні				четве́ртого кві́тня
	5	тра́вень	у тра́ вні				п'я́того тра́вня
л і т о	6	че́рвень	у че́ рвні		у ц ь ó м у р ó ц і	влітку	шо́стого че́рвня
	7	лі́пень	у лі́пні	сьо́мого лі́пня			
	8	се́рпень	у се́ рпні	во́сьмого се́рпня			
ó с і н ь	9	ве́ресень	у ве́ ресні	у н а с т у́ п н о м у р ó ц і	восені	де́в'я́того ве́ресня	
	10	жо́втень	у жо́ втні			де́ся́того жо́втня	
	11	листопа́д	у листоп а́ді			оди́на́дця́того листопа́да	
з и м á	12	гру́день	у гру́ дні		взімку	двана́дця́того гру́ дня	

Точка зору/point of view / point de vue / bakış açısı / nuqtai nazar / وجهة نظر

1	Я думаю, ...	I think ...	Je pense ...	Ben düşünüyorum...	Men ...deb oylayman.	أنا أفكر.....
2	Я вважаю, ...	I consider ...	Je crois ...	Ben öyle farzediyorum ...	Meni... deb hisoblayman.	أنا أعتقد.....
3	Мені здається, ...	It seems to me ...	Il me semble ...	Bana öyle geliyor ki, ..	O`ylashimcha... (Menda... der buyuldi.)	يبدولي.....
4	По-моєму,...	On mine ...	Selon moi ...	Bence, ...	Meningcha...	باعتقادي.....
5	На мою думку,...	In my opinion ...	À mon avis ...	Benim düşünceme göre,...	Mening fikrimcha...	في رأيي.....

Повторення/repetition / répétition / tekrar/ takrorlash/ عبارات للتكرار

1	Вібачте, я ще не дуже добре...	Sorry, I still don't	Excusez-moi, je...	Apedersiniz, den henüz ...	Kechirasiz, men hali juda yaxshi tushunmayman	أعذرنني , أنا لم...
	розумію українську.	understand Russian properly.	ne comprends pas encore bien le russe.	rusçayı iyi anlıyorum.	rus tilini tushunmayman.	... أفهم اللغة الروسية جيدا.
	розмовляю українською.	speak Russian properly.	ne parle pas encore bien russe.	rusça konuşuyorum.	rus tilida gaplashmayman.	... أتكلم اللغة الروسية جيدا.
	знаю українську.	know Russian properly.	ne sais pas bien le russe.	rus dilini biliyorum.	rus tilini bilmayman.	... أعلم اللغة الروسية جيدا.
2	Можна повторити запитання?	Can you repeat the question?	Peut-on répéter cette question?	Soru tekrarlanabilir mi?	Maylimi, savolni takrorlasangiz?	هل من الممكن أن تكرر السؤال؟
3	Повторіть, будь ласка, ще раз!	Repeat again, please! Once more, please!	S'il vous plait, répétez encore unu fois.	Lütfen, bir daha tekrar ediniz!	Yana bir marta takrorlang!	من فضلك , كرر مرة أخرى؟
4	Повторіть, будь ласка, повільніше!	Please, repeat slowly!	S'il vous plait, répétez lentement.	Lütfen, yavaşça tekrar ediniz!	İltimos sekinroq takrorlang!	من فضلك , تكرر بشكل بطيء!
5	Що значить слово...?	What does the word mean?	Que signifie le mot..?	...ne demek?	...so`zning ma`nosi?	ماذا تعني هذه الكلمة؟
6	Що такé...?	What is ...?	Qu'est-ce que ...?	Bu nedir... ?	Nima bu...?	ما هذا.....؟

Точка зору/point of view / point de vue / bakış açısı / nuqtai nazar / وجهة نظر

1	Я думаю, ...	I think ...	Je pense ...	Ben düşünüyorum...	Men ...deb oylayman.	أنا أفكر.....
2	Я вважаю, ...	I consider ...	Je crois ...	Ben öyle farzediyorum ...	Meni... deb hisoblayman.	أنا أعتقد.....
3	Мені здається, ...	It seems to me ...	Il me semble ...	Bana öyle geliyor ki, ..	O`ylashimcha... (Menda... der buyuldi.)	يبدولي.....
4	По-моєму,...	On mine ...	Selon moi ...	Bence, ...	Meningcha...	باعتقادي.....
5	На мою думку,...	In my opinion ...	À mon avis ...	Benim düşünceme göre,...	Mening fikrimcha...	في رأيي.....

Повторення/repetition / répétition / tekrar/ takrorlash/ عبارات للتكرار

1	Вибачте, я ще не дуже добре...	Sorry, I still don't	Excusez-moi, je...	Apedersiniz, den henüz ...	Kechirasiz, men hali juda yaxshi tushunmayman	أعذرنى , أنا لم...
	розумію українську.	understand Russian properly.	ne comprends pas encore bien le russe.	rusçayı iyi anlıyorum.	rus tilini tushunmayman.	... أفهم اللغة الروسية جيدا.
	розмовляю українською.	speak Russian properly.	ne parle pas encore bien russe.	rusça konuşuyorum.	rus tilida gaplashmayman.	... أتكلم اللغة الروسية جيدا.
	знаю українську.	know Russian properly.	ne sais pas bien le russe.	rus dilini biliyorum.	rus tilini bilmayman.	... أعلم اللغة الروسية جيدا.
2	Можна повторити запитання?	Can you repeat the question?	Peut-on répéter cette question?	Soru tekrarlanabilir mi?	Maylimi, savolni takrorlasangiz?	هل من الممكن أن تكرر السؤال؟
3	Повторіть, будь ласка, ще раз!	Repeat again, please! Once more, please!	S'il vous plait, répétez encore unu fois.	Lütfen, bir daha tekrar ediniz!	Yana bir marta takrorlang!	من فضلك , كرر مرة أخرى؟
4	Повторіть, будь ласка, повільніше!	Please, repeat slowly!	S'il vous plait, répétez lentement.	Lütfen, yavaşça tekrar ediniz!	Iltimos sekinroq takrorlang!	من فضلك , تكرر بشكل بطيء!
5	Що значить слово...?	What does the word mean?	Que signifie le mot..?	...ne demek?	...so`zning ma`nosi?	ماذا تعني هذه الكلمة؟
6	Що такé...?	What is ...?	Qu'est-ce que ...?	Bu nedir... ?	Nima bu...?	ما هذا.....؟

Навчальне видання

**Завгородній Віктор Анатолійович,
Кисельова Ганна Іванівна,
Шевцова Аліна Владленівна**

МІЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчальний посібник

За загальною редакцією Л. В. Біденко

Художнє оформлення обкладинки І. М. Дубовікової
Редактор Г. І. Кисельова
Комп'ютерне верстання О. В. Звагельської

Формат 60×84/8. Ум. друк. арк. 14,42. Обл.-вид. арк. 11,12. Тираж 300 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет,
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3062 від 17.12.2007.